

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNİN
YETERLİLİĞİ HAKKINDA ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİNAN UĞRAŞ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜLLÜ

MALATYA-2013

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNİN
YETERLİLİĞİ HAKKINDA ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

SİNAN UĞRAŞ

Danışman Öğretim Üyesi: Yrd.Doç.Dr. Mehmet GÜLLÜ

**Bu araştırma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından
2012/42 proje numarası ile desteklenmiştir.**

MALATYA-2013

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Jüri Başkanı, Danışman Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜLLÜ

Üye Yrd.Doç.Dr.Fatma İLKER KERKEZ

Üye Yrd.Doç.Dr. Ebubekir AKSAY

ONAY:

Bu tez, İnönü üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu...../...../2013 tarih ve 2013/.....sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof.Dr.Sedat YILDIZ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

“Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinin Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmamı tezin her bölümünde yaptığı olumlu, yapıcı tutumuyla beni yönlendiren danışmanım sayın Yrd.Doç.Dr. Mehmet GÜLLÜ’ye şükranlarımı sunarım.

Ayrıca verilerin toplanmasında ve kaynak temininde bana yardımcı olan Varol TURAL ve Erdem EROĞLU’na teşekkür ederim.

Saygılarımla...

Sinan UĞRAŞ - 2013

ÖZET

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerini incelemektir.

Araştırma modeli olarak nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin aynı zamanda kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma yöntemleri nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni benimsenirken nicel araştırma yöntemlerinden ise betimsel yöntem benimsenmiştir. Araştırma grubunu, nitel araştırmalar için maksimum çeşitlilik örneklemesine göre Malatya ilinde Milli Eğitim İl Müdürlüğünde görev yapan 20 beden eğitimi öğretmeni oluştururken nicel araştırmalar için 283 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak nitel veri toplamada, araştırmacı tarafından geliştirilen 18 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılırken nicel veri toplamada ise araştırmacı tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçek (BESÖBYÖ)” kullanılmıştır. Ölçek öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği olmak üzere 3 alt boyuttan meydana gelmiştir. Veri analizlerinde nitel veriler için içerik analizi yapılmışken nicel veriler için Kruskal Wallis H testi ve Mann Whitney U testi yapılmış ve anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0,05$ seçilmiştir.

Araştırmanında nitel bulgularında beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ile tesis ve sosyal imkân yeterliliği olmak üzere üç ana kavram altında toplanmıştır.

Araştırmada “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği (BESÖBYÖ)” geliştirilmiştir. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına göre ölçek, öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği olmak üzere üç alt boyutlu olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın nicel bulgularında beden eğitimi öğretmenlerin yaşlarına, mezun oldukları yıllarına, öğretmenlik hizmet yıllarına ve okullarındaki beden eğitimi öğretmen sayılarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölüm

yeterliliklerine ilişkin puanları arasında istatistikî anlamda fark ($p < 0,05$) bulunurken öğretmenlerin cinsiyetlerine, eğitim durumlarına ve okullarındaki öğrenci sayılarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölüm yeterliliklerine ilişkin puanları arasında istatistikî anlamda fark ($p > 0,05$) bulunmamıştır.

Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenleri mezun oldukları beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının Milli eğitim bakanlığı okulları şartlarıyla paralellik göstermediğini düşünmektedirler. Öğretmenler, öğretim elemanlarını, sayısal ve nitelik bakımından yetersiz görmektedirler. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin tesis ve sosyal imkânlar açısından problemlerin var olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen, Yeterlilik, Beden Eğitimi bölümü

INVESTIGATING OF TEACHERS' VIEWS ON THE ADEQUACY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENTS

ABSTRACT

The aim of this study is to investigating of teachers' views on the adequacy of physical education and sports departments.

The search methodologies, quantitative and qualitative search methods, are used at the same time as mixed type. while case study pattern in qualitative research methods is used, descriptive method in qualitative search method is adopted. As inquiry group, for maximum variety samples 20 physical education teachers working at Provincial Directorate of National Education in Malatya, is composed and for qualitative search method 283 physical education teachers are chosen. For data gathering tool designed by researcher and composed by 18 questions in semi-structured form. And for qualitative search method "Adequacy of Physical Education and Sports Departments Scale" (APESDS) is performed. The scale is composed of three sub branches which are built for testing curricula adequacy, the instructor adequacy and facility adequacy.

For data analysis in qualitative data content analysis is performed and for quantitative data Kruskal Wallis H test and Mann Whitney U test are performed and significance level is determined as $\alpha=0,05$. Qualitative data of the study composed in three main themes curricula adequacy, the instructor adequacy and building and social facilities adequacy. In this work "Adequacy of Physical Education and Sports Departments Scale" (APESDS) is designed.

According to the Explanatory factor Analysis and confirmatory factor Analysis of the scale, it has three main themes curricula adequacy, the instructor adequacy and building and social facilities adequacy.

By evaluation of quantitative data of the research, in Adequacy of Physical Education and Sports Departments. Statistical difference is found ($p<0,05$) in teachers age, graduation dates, experience period, colleague numbers in same school.

On the other hand the evaluation of quantitative data of the research, in Adequacy of Physical Education and Sports Departments statistical difference is not reached ($p>0,05$) in sexuality, educational background, student population in working schools.

As result, physical education teachers believes different to teachers curriculum between ministry of education physical education teachers thinks insufficient instructor and social and sports facility.

Key Words: Physical Education, Sports, Teacher, Adequacy, Physical Education Department

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii
TABLolar DİZİNİ	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Problem Durumu.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sayıtlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Beden Eğitiminin Tanımı.....	6
2.1.2. Beden Eğitiminin Önemi ve Amaçları.....	7
2.1.3. Beden Eğitiminin Faydaları.....	9
2.1.3.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Faydaları.....	9
2.1.3.2. Beden Eğitiminin Sosyolojik Faydaları.....	10
2.1.3.3. Beden Eğitiminin Psikolojik Faydaları.....	11
2.2. Beden Eğitimi Öğretmeni.....	11
2.2.1. Tanımı.....	11
2.2.2. Beden Eğitimi Öğretmeninin Önemi.....	12
2.2.3. Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri.....	13
2.2.4. Beden Eğitimi Öğretmeninin Yeterlilikleri.....	15
2.2.4.1. Öğretime Uygun Planlama ve Düzenleme.....	15
2.2.4.2. Fiziksel Performans Geliştirmeyi Sağlama ve Koruma.....	16

2.2.4.3. Ulusal Bayramları Anlam ve Öneme Yaraşır Şekilde Kutlama.....	17
2.2.4.4. Gelişim Performansını İzleme ve Değerlendirme.....	17
2.2.4.5. Okul, Aile ve Toplumla İş Birliği Yapma.....	18
2.2.4.6. Mesleki Gelişimi Sağlayabilme.....	18
2.3.5. Beden Eğitimi Yetiştirilme Süreci.....	19
2.3.5.1. Cumhuriyet Öncesi Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	19
2.3.5.2. Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	21
2.3.5.3. Kurslar Vasıtası İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi..	21
2.3.5.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar Dönemi.....	22
2.3.5.4.1. Gençlik ve Spor Akademileri.....	23
2.3.5.4.1. Fakültelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri.....	24
2.4.1. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Sayıları.....	25
2.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programları.....	26
2.4.2.1. Cumhuriyet Döneminden İtibaren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programları.....	26
2.4.2.2. 1967–1982 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları.....	27
2.4.2.3.1982–1997 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları.....	28
2.4.2.4.1998–2006 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları.....	29
2.4.2.5. 2006–2007 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları.....	29
2.4.3. Öğretim Elemanı sayıları.....	32
2.4.4. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğrenci Sayıları....	34
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırma Modeli.....	35
3.2. Araştırma Evreni.....	35
3.2.1. Nitel veriler için araştırma grubu.....	35
3.2.2. Nicel veriler için araştırma grubu.....	36

3.3. Veri Toplama Araçları.....	37
3.3.1. Nitel Veri toplama Aracı.....	37
3.3.2. Nicel Veri toplama Aracı.....	38
3.3.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümleri Yeterliliği Ölçeği'nin (BESÖBYÖ) Geçerlilik ve Güvenirlilik Aşamaları.....	38
3.3.2.1.1. Ölçek taslağının Oluşturulması.....	38
3.3.2.1.2. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA).....	39
3.3.2.1.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA).....	42
3.4. Veri Analizi.....	46
3.4.1. Nitel veri Analizi.....	46
3.4.2. Nicel Veri Analizi.....	46
4. BULGULAR.....	47
4.1.Nitel Araştırmaya İlişkin Bulgular.....	47
4.1.1. Öğretim Programı Yeterliliği.....	47
4.1.2. Öğretim Elemanı Yeterliliği.....	53
4.1.3. Tesis ve Sosyal İmkânların Yeterliliği.....	57
4.2. Nicel Araştırmaya İlişkin Bulgular.....	61
5. TARTIŞMA.....	69
5.1. Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma.....	69
5.2. Nicel Bulgulara İlişkin Tartışma.....	82
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	89
6.1. Sonuçlar.....	89
6.2. Öneriler.....	91
7. KAYNAKLAR.....	92
8.EKLER.....	105
EK-1. Nitel Görüşme Formu.....	105
EK-2. 45 Maddelik Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterliliği Ölçek Taslağı.....	107
EK-3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümleri Yeterlilik Ölçeği.....	111
EK-4. İzin Onay Yazısı.....	113
9. ÖZGEÇMİŞ.....	114

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

BESÖBY: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği

BEP: Bireysel Eğitim Planı

BEÖ: Beden Eğitimi Öğretmeni

BESYO: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ	Sayfa No
Şekil 3.1. Ölçeğin DFA Modeli (Standartlaştırılmış Değerleri).....	44
Şekil 4.1. Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğretim Programı Yeterliliği.....	48
Şekil 4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanı Yeterliliği.....	54
Şekil 4.3. Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Tesis Ve Sosyal İmkânların Yeterliliği.....	58

TABLOLAR DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo 2.1: Lumpkin'e göre beden eğitiminin amaçları.....	8
Tablo 2.2: Lumpkin'e Göre Beden Eğitimi Öğretmeninde Bulunması Gereken Özellikler.....	14
Tablo 2.3: 2012-2013 Yılı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Sayıları.....	26
Tablo 2.4: Türkiye'de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	30
Tablo 2.4 Devamı : Türkiye'de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	31
Tablo2.5: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğretim Elemanı Sayıları.....	32
Tablo 2.4 Devamı : Türkiye'de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı.....	33
Tablo 2.6: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğrenci Sayıları	34
Tablo 3.1: Nitel Araştırma grubuna Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri.....	36
Tablo 3.2: Nicel Araştırma grubuna Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri.....	37
Tablo 3.3: Ölçek Taslağına Cevap veren Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri.....	39
Tablo 3.4: Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	41
Tablo 3.5: Birinci Doğrulatoryıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları	42
Tablo 3.6: Doğrulatoryıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları.....	43
Tablo-3.7: Ölçeğin Doğrulatoryıcı Faktör Analizi sonuçları.....	45
Tablo 3.8: Bağımlı Değişkenlerin Kolmogrov-Smirnov testi ile Normallik Sınaması.....	46
Tablo 4.1: Milli Eğitim Bakanlığı Şartları Alt Boyutu İçerik Analizi.....	49
Tablo 4.2: Öğretmenliğe Hazır Hissetmeme Alt Boyutu İçerik Analizi.....	50
Tablo 4.3: Spor Derslerini Yetersiz Görme Alt Boyutu İçerik Analizi.....	50

Tablo 4.4: Mezuniyetten Sonra Kendini Geliştirme İhtiyacı Alt Boyutu İçerik Analizi.....	51
Tablo 4.5: Öğretim Yöntemlerinin Yetersiz Alımı Alt Boyutu İçerik Analizi	51
Tablo 4.6: Genel Kültür Derslerini Gerekliliği Alt Boyutu İçerik Analizi.....	52
Tablo 4.7: Genel Kültür Derslerini Gerekliliği Alt Boyutu İçerik Analizi.....	52
Tablo 4.8: Alan Bilgisinin Yeterliliği Alt Boyutu İçerik Analizi.....	55
Tablo 4.9: Öğretim Elemanı Azlığı Alt Boyutu İçerik Analizi.....	55
Tablo 4.10: İletişim Alt Boyutu İçerik Analizi.....	56
Tablo 4.11: Hedefe Yönelik Sınav Alt Boyutu İçerik Analizi.....	57
Tablo 4.12: Spor Tesisleri Yetersizliği Alt Boyutu İçerik Analizi.....	59
Tablo 4.13: Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Alt Boyutu İçerik Analizi.....	60
Tablo 4.14: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	61
Tablo 4.15: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılması.....	62
Tablo 4.16: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri.....	63
Tablo 4.17: Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yıllara Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	63
Tablo 4.18: Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yıllara Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri.....	64
Tablo 4.19: Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	65
Tablo 4.20: Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Beden Eğitimi ve Spor	

Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri.....	66
Tablo 4.21: Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	66
Tablo 4.22: Öğretmenlerin Okullarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	67
Tablo 4.23: Öğretmenlerin Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmeni Sayısına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri.....	68

1.GİRİŞ

Günümüzde toplumların nitelikli, sağlıklı zihinsel yapıya sahip insanların yetişmesinde eğitimin rolü yadsınamaz. Bireyin doğru yönlendirilmesi ve eğitilmesi, toplumunda huzurlu, demokratik, çağdaş ve ahlaki değerlere sahip bir ortama ulaşmasında en önemli unsur olduğu söylenebilir. Eğitimin içeriği, kalitesi, planlaması, yakın ve uzak hedefleri toplumun uygun değerleri kazanmasını etkileyen önemli faktörlerdir. Doğru planlama ve program doğrultusunda ilerlemeyen eğitim süreci, istendik davranışların oluşmasının önünde bir engel oluşturabilir. Bu bağlamda eğitim içeriği, planlaması, uygulama süreci, değerlendirme süreci gibi birçok etkenin bir arada olduğu bir bütündür.

Eğitim, belirli hedefler doğrultusunda, en uygun program, araç gereç ve yöntemleri kullanarak bireyin kişiliğinin bir bütün olarak geliştirilmesini ve çevresine etkin bir şekilde uyum sağlamasını amaçlayan dinamik bir süreç olarak tanımlanmaktadır (1). Genel eğitimin tamamlayıcısı olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (2,7). Bunun yanında beden eğitimi ve spor etkinliklerin yaratıcılık, liderlik gibi yetenekleri işlevsel hale getirdiği, mücadeleci, azimli, uyumlu, üretken, kararlı, birbirine saygılı ve anlayışlı olma, kurallara uyma, işbirliği yapma, bağımsız davranma, kendini disipline etme, çalışkan ve gayretli olma gibi kişilik özelliklerini geliştirdiği de bilinmektedir (3).

Bu bahsedilen özellikler beden eğitimi ve sporun genel eğitim içerisinde olmasının önemini ve bunun yanında beden eğitimi ve sporun kişiye kazandırdığı özelliklere bakıldığında eğitim programları içeriğinde olması gerekmektedir. Gelişmiş ülkelere bakıldığında spor eğitime verilen önem görülmektedir. Ülkeler hem fiziksel hem psikolojik hem de sosyolojik açıdan sağlıklı toplumlar yetiştirebilmek için spor eğitimini, politikaları içerisine dâhil etmektedirler. Türkiye’de devlet planlama teşkilatı beşinci beş yıllık kalkınma planı spor özel, ihtisas komisyonu raporunda spor eğitiminde temel amaç Anayasada da belirtildiği

gibi, tüm vatandaşlarımıza düzenli spor yapma alışkanlığının kazandırılması ve sporda yetenekli çocuk ve gençleri ortaya çıkararak, bunların olimpik anlayışla üst düzeyde elit sporcular olarak yetiştirilmeleri olacaktır. Olimpiyatlar, bir yandan ülkenin sporuna, sporcusuna ve gençliğine, spor tesisi altyapısına katkı sağlarken, ev sahipliğini üstlenecek ülkeyi ekonomik bir hareketlenme, önemli yatırım, istihdam, dış sermaye girişi, artan turizm gelirleri, ülkenin tanıtımı ve prestij kazanımları beklemektedir (4).

Spor eğitiminin devlet eliyle verilmeye başlandığı ilk yer okullardır. Okullarda beden eğitimi ve spor eğitiminin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlayan kişiler de beden eğitimi öğretmenleridir. Sağlıklı, bilimsel ve hedefler doğrultusunda bir şekilde spor eğitimi verilmesi için iyi yetişmiş spor eğitimcilerinin okullarda çalışması bir zorunluluktur. Ülkemizde sporun istenilen seviyede olmaması okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin, eğitiminin hedeflerini gerçekleştirmede gerekli niteliklere sahip olup olmadıkları sorusunu beraberinde getirir. Sadece öğretmenler istenilen seviyede sporun yaygınlaşmamış olmasının nedenlerinden sadece bir tanesidir.

Türkiye’de beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumlar süreç içerisinde farklılıklar göstermiştir (5).

- a.Kurslar vasıtası ile beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesi (1926–1930)
- b. Eğitim Enstitüleri (1932–1977)
- c.Spor Akademileri (1974–1982)
- d.Beden Eğitimi ve Spor Enstitüleri (1978–1982)
- e.Üniversiteler

Türkiye’de beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi için açılan bölümler son yıllarda hızla artmıştır. Beden eğitimi öğretmenliği bölümleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, Eğitim Fakülteleri, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Spor bilimleri Fakültelerin bünyelerinde bulunmaktadır.

Günümüzde beden eğitimi ve spor eğitim veren üniversitelerinin sayıları 65’i bulmuştur (57). Bu eğitim kurumlarında 33857 öğrenci eğitim görmektedir. Bu

sayının 10943'u beden eğitimi ve spor öğretmenliğinde öğrenim görmektedir. Bu üniversitelerde çalışan öğretim elemanlarından profesör sayısı 57, doçent sayısı 73, yardımcı doçent sayısı 407, öğretim görevlisi sayısı 372, araştırma görevli sayısı 226, okutman sayısı 243 ve uzman sayısı ise 13'tür. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde 2006 yılında uygulamaya konan öğretmenlik programı uygulanmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda bu bölümlerin, eğitim programı, tesisleri, öğretim elemanları ve sosyal imkânları açısından çağın ve ülkenin gereklerini karşılamada yeterliliklerini sorgulamaktır.

1.1.Araştırmanın Amacı

Öğretmenlerin, mezun oldukları beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin okudukları döneme ait program, öğretim elemanları, tesis bakımından görüşlerini alarak bu kurumların beden eğitimi öğretmeni yetiştirmede ki yeterliliklerinin tespiti amaçlanmıştır.

1.2. Problem Durumu

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- Beden eğitimi öğretmenlerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerin yaşlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerin mezuniyet yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?

- Beden eğitimi öğretmenlerin hizmet yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?

- Beden eğitimi öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?

- Beden eğitimi öğretmenlerin okullarındaki beden eğitimi öğretmeni sayısına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği ile ilgili görüşleri arasında fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma sayesinde, mevcut dönemde ve geçmiş yıllarda beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren kurumların öğretmen görüşlerine dayalı olarak olumlu ve olumsuz yönlerinin tespit edilerek eğitim programcılarına, üniversitelere, öğretmen adaylarına yol göstermesi bakımından önem arz edeceği düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmada geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterlilik Ölçeği (BESÖBYÖ)” araştırma değişkenini yeterli düzeyde ölçmektedir.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin anket formuna doğru cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırma; Malatya Milli Eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerle sınırlandırılmıştır.

1.6.Tanımlar

Araştırmaya ilişkin en çok kullanılan kavramlar çıkartılmış ve bu kavramların tanımları aşağıda yapılmıştır.

Beden Eğitimi: Beden eğitimi, bireyin beden, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yasama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve

yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan, düzenli ve metotlu çalışmaların tümüne denir (6).

Beden Eğitimi Öğretmeni: Beden eğitimi ve spor öğretmeni; milli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak bireylerin beden, ruh ve fikir gelişimlerinin sağlanmasında okul içi ve dışı spor faaliyetleri yapan, yaptıran ve düzenleyen kişilerdir (7).

Yeterlilik: Bir işi ya da görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken özellikler olarak tanımlanabilir (8)

Öğretim Elemanı: Üniversitelerde eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürüten kimse (9).

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitimi Tanımı

Beden eğitimi kişiye ve topluma kazandırdığı bir takım özellikler ile eğitimin vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Beden eğitimiyle fiziksel gelişimin yanında psikolojik ve sosyolojik yararları ile eğitim programlarının içerisinde yer alması gerekmektedir. Günümüzde ülkeler, eğitim programları içerisinde beden eğitiminin kişiye kazandırdığı özellikleri göz önünde bulundurarak beden eğitimi dersini zorunlu tutmaktadırlar.

Beden eğitimi, bireyin beden, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yasama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan, düzenli ve metotlu çalışmaların tümüne denir (6). Tarcan, beden eğitimi “Cismen ve fikren en az yorgunluğa mukabil insana en çok fayda temin eden ruhi ve mihaniki faaliyetler” olarak tanımlamaktadır (7). Beden eğitimi, sadece fiziksel hareketlerin yapıldığı ve fiziksel (vücut geliştirme) gelişimin sağlandığı etkinlikler değildir; aynı zamanda sağlıklı yaşam ile ilgili bilgilerin verildiği, grupça yapılan faaliyetlerde eğlendiği, çeşitli becerilerin öğrenildiği ve bireyin çok yönlü gelişiminin (sosyal, duygusal ve zihinsel) amaçlandığı etkinliklerdir (11).

Wuest ve Bucher’e göre, beden eğitimi “fiziksel etkinliklerin kullanıldığı eğitimsel bir süreç olduğu kadar, bireylerin gereksinim duyduğu tutum, bilgi ve becerilerin optimal düzeyde gelişmesine de katkıda bulunan” bir süreçtir (12). Yamaner’e göre ise beden eğitimi, bireyin fiziksel aktivite aracılığıyla fiziksel, ruhsal ve sosyal yetenek kazandığı bir süreçtir (13). Özmen ise beden eğitimi, eğitim biliminde olduğu gibi insan davranış ve alışkanlıklarına yönelik “pedagojik bir disiplin, bir bilim ve sanat dalı olarak” görmektedir (14).

Genel eğitimin tamamlayıcısı olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araçtır (2).

İnsan hareketlerinin bilimsel açıdan onların istekleri doğrultusunda geliştirilerek, fiziksel, ruhsal, kültürel, ahlaki ve sosyal yönden ideal oluşturmaya beden eğitimi denir (13).

Beden eğitimi, bireyin fiziksel ve ruhsal yönden tam bir bütünlük sağlaması için planlı ve programlı bir biçimde yapılan fiziksel aktivitelere denir. Bu bağlamda beden eğitimi günümüz toplumunda yer alması kaçınılmaz olmuştur.

2.2. Beden Eğitiminin Önemi ve Amaçları

Ülkemizde de beden eğitimi dersi ilköğretim, ortaokul ve liseler zorunlu 2 saat olarak okutulmaktadır. Bunun yanında spor ve fiziki etkinlikler dersini de öğrenciler seçebilmektedir. Bunun başlıca sebebi, beden eğitiminin kişiye kazandırdığı özellikler bakımından ülkelerin eğitim programları içerisinde yer alması gösterilebilir.

UNESCO raporlarına göre beden eğitimi fiziksel özellikleri geliştirmeye yardım eder, sağlık ve hijyeni, kişinin fiziksel potansiyeline zarar veren endüstriyel çevre ve modern yaşamın sıkıntıları himaye etmek için yaşamsal değerdedir (16).

Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve sporun amacı, öğrencilerin beden, fikir ve ruh sağlığını koruyarak, kendine güveni olan, isabetli karar verebilen, dürüst, kontrollü ve disiplinli insanlar olarak yetişmelerine yardımcı olmak ve mücadele güçlerini geliştirmek, sağlıklı yaşama alışkanlıkları edinmelerini sağlamak, milli birlik ve beraberlik duygularının güçlenmesini sağlamaktır (17).

Beden eğitimi sadece fiziksel davranışlar oluşturma eğitimi de değildir; aynı zamanda, ruhsal ve toplumsal davranışlar da oluşturma eğitimidir (18).

Beden eğitimi toplumsal olarak kurallara ve yasalara uyan, yandaşına ve karşıtına saygı duyan, güzeli doğruyu alkışlayan, başarısızlığı araştıran bilinçli toplumlar oluşturur (19).

Yine beden eğitimi etkinlikleri gençliğin sigara, kahvehane, uyuşturucu ve alkol gibi bağımlılık yaratan kötü alışkanlıklardan korumak ve kurtarmak açısından en önemli bir araç olarak düşünülmelidir (20).

Günlük ise beden eğitiminin amacını şu şekilde ifade etmiştir. genel eğitim içerisinde önemli bir yeri olan, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve

kültürel gelişimlerine katkıda bulunan beden eğitimi ve spor dört düzeyde gelişimi amaçlar. Bunlar; organik gelişim, sinir-kas gelişimi, zihinsel gelişim ve duygusal gelişimdir (21).

1965 yılında Amerika Sağlık, Beden ve Eğitimi ve Rekreasyon Birliği (AAPHER) beden eğitiminin amaçlarını beş maddede toplamıştır;

- Çocukların ve gençlerin hareketi anlaması ve değerlendirmesi
- Çocukların ve gençlerin etkili ve becerikli bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olmak
- Harekete bağlı olan belli bilimsel prensiplerin anlaşılması ve değerlendirilmesi
- Organizmanın çeşitli sistemlerinin geliştirilmesi
- İnsanlar arasında daha iyi ilişkiler kurmak

Lumpkin, beden eğitiminin amaçlarını bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme süreçleri içerisinde bir sınıflama yapmıştır. Bu sınıflama ile beden eğitiminin bireyin sadece psikomotor alan gelişiminin değil bilişsel ve duyuşsal alan gelişiminde de etkili olduğunu vurgulamıştır (22).

Tablo 2.1: Lumpkin'e göre beden eğitiminin amaçları (22)

BİLİŞSEL	Bilgi ve Anlama	- Vücut fonksiyonları, sağlık, büyüme ve gelişme süreci motor öğrenme - Oyun kuralları, beceri, strateji, koruma
DUYUŞSAL	Sosyal ve duygusal	- Kendine güvenme, değer yargıları, kişilik gelişimi, iletişim becerisi, nezaket, fair-play - Kendini kontrol etme, kendini disipline etme, eğlence, gevşeme, kendini ifade etme, nasıl kazanacağını ve nasıl kaybedeceğini öğrenme
PSİKOMOTOR	Temel hareket becerileri ve fiziksel uygunluk	- Temel hareket modelleri, motor beceriler, temel oyun becerileri, algısal motor beceriler - Kap damar dayanıklılık, kas kuvveti ve dayanıklılığı, esneklik

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan 58. Madde: “Devlet; gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar vb. kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.” ve 59. Madde: “Devlet; her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet, başarılı sporcuyu korur.” ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen genel amaçlar doğrultusunda, ortaöğretim beden eğitimi dersinin genel amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Atatürk'ün ve Türk düşünürlerinin beden eğitimi ve spor ile ilgili düşüncelerini özümsemiş, millî bayram ve kurtuluş günlerinin anlam ve önemini kavramış dolayısıyla bu anlamdaki tüm etkinliklere katılmaya gönüllü,
2. Fiziksel etkinliklere katılım yoluyla, hareket bilgi ve becerilerini geliştiren ve bu becerileri alışkanlık hâline getiren,
3. Sportif etkinlikler yoluyla, spora özgü kuralları, bilgi ve becerileri uygulayabilen ve bu becerileri yaşantısında olumlu olarak kullanabilen,
4. Düzenli etkin katılım ile sağlığı güçlendirici bilgi ve becerileri yaşamında ve kişisel gelişiminde kullanabilen,
5. Spor organizasyonlarına katılım yoluyla, spor bilinci gelişmiş sosyal bireyler olarak yetiştirmektir (23).

2.1.3. Beden Eğitiminin Faydaları

Beden eğitimi aktiviteleri ile fiziksel yönden birçok fayda sağlamaktadır. Fiziksel faydalarının yanında psikolojik ve sosyolojik faydaları da vardır. Bu faydalar sağlıklı fiziksel ve ruhsal yapıya sahip bireyler yetişmesini sağlar. Bireye bu kazandırdıkları toplumunda iyi bir yapıya sahip olmasını sağlar.

2.1.3.1. Beden Eğitiminin Fizyolojik Faydaları

Beden eğitimi faaliyetleri bireyin fizyolojik olarak güçlenmesini sağlar. Kas, iskelet ve eklem oluşumunu, gelişmiş fiziksel ve anatomik kondisyon ve yüksek performans için beden eğitimi etkinliklerinin önemi tartışılmaz (24). Beden eğitiminin fizyolojik faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir (25).

- Daha enerjik bir organizma
- Yorgunluklara karşı direncin artması

- Vücut yağ Oranın düşmesi (Kilo Kaybı)
- Geç yorulma ve çabuk dinlenmenin sağlanması
- İç salgı bezlerinin düzenli çalışması
- Vücuttaki damarların artması
- Kalp üzerindeki olumlu etkileri

2.1.3.2. Beden Eğitiminin Sosyolojik Faydaları

Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir deneyimdir ve çoğunlukla duyguları içerir. Bu tür etkinliklere katılan birey, hareketler aracılığı ile duygularını ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini öğrenir (2). Çocukların ve gençlerin gelişim çağında, aerobik antrenman temeli üzerinden spor yapmaları onların, güçlü dengeli, becerikli, sportmence yarışan, kolayca sosyal ilişkiler kurabilen ve güleç yüzlü insanlar olma şansını arttırır (26). Beden eğitiminin sosyolojik faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir (25).

- Farklı toplum insanlarını birbirine yaklaştır.
- Kültürel faaliyetlerde etkilidir.
- Belli hedeflere ulaşmada uygun bir eğitsel araçtır.
- Grup çalışmasını ve fertlerin birbirleri ile karşılıklı
- Fertlerin kurallara uymasını sağlar
- Fertlerin sosyalleşmesini sağlar
- Arkadaş tanıma ve seçmede faydalı olur
- Kişilere toplum içinde statü kazandırır.
- Özürlülerin topluma kazandırılmasını sağlar
- Manevi kalkınmada rol oynar
- Milli ve sivil savunmada faydalı olur

2.1.3.3. Beden Eğitiminin Psikolojik Faydaları

Beden eğitimi bireyin kişilik gelişimine önemli katkıları vardır. Bireyin kendini daha iyi tanımasına yol açar. Öğrenciler ayrıca beden eğitimi etkinlikleriyle zayıf ve güçlü yönlerini daha iyi tanıma olanağı bulurlar (27). Beden eğitiminin psikolojik faydaları aşağıdaki gibi sıralanabilir (25).

- İradeyi kuvvetlendirir
- Toplumdaki kompleksli insanları topluma kazandırır
- Biyolojik dürtüleri fiziki harcamalara çevirir
- Kişiliği iyi yönde geliştirir
- Mücadele ve dayanma gücünü geliştirir
- Anında karar verme yeteneğini geliştirir
- Kişinin kendine güvenini sağlar
- Yarışma ve çalışma arzusunu geliştirir
- Liderlik vasfının gelişmesini sağlar
- Çalışma hayatında verimi artırır
- Bos zamanları derlendirir
- Sorumluluk duygusunu oluşturur.

2.2. Beden Eğitimi Öğretmeni

2.2.1. Tanımı

Öğretmen eğitim programlarının hedeflerine ulaşmada çok önemli bir konumdadır. Bu bağlamda beden eğitimi öğretmeni, planladığı, uyguladığı ve değerlendirdiği fiziksel ve sportif etkinliklerle öğrencilere spor eğitimi veren kişidir. Eğitim programının içeriği, araç-gereç, fiziksel donanım ve sosyal imkânlar bakımından yeterliliklere sahip olunması eğitim hedeflerine ulaşmada gerekliliktir. Fakat bu yeterliliklere sahip olunması başarıya ulaşması açısından yeterli olmaz. Öğretmen bu olanakları doğru yönetmede başrol oyuncusu konumundadır. Beden eğitimi öğretmeni de diğer branşlar içerisinde öğrenciyle iletişimi ve dersin yapısı itibarıyla farklılık arz eder.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni; milli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak bireylerin beden, ruh ve fikir gelişimlerinin sağlanmasında okul içi ve dışı spor faaliyetleri yapan, yaptıran ve düzenleyen kişilerdir (28). Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin öğretim kurumlarında gerçekleşmesini sağlayan, onlara yön vererek geliştiren ve uygulayan beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. Bireyi zihinsel, bedensel yönleri ile bir bütün olarak geliştirmek, çevresel koşullara ve öğrencinin bireysel özelliklerine göre öğretimi planlamak beden eğitimi öğretmenin görevidir (29).

Beden eğitimi öğretmeni, milli eğitim bakanlığına bağlı devlet ve özel okullarında milli eğitimin genel ve özel hedeflerinin eğitimini veren öğretmenlik formasyonu, alan bilgisi ile genel kültüre sahip kişidir.

Başka bir deyişle, milli eğitim bakanlığı ders programlarına bağlı olarak beden eğitimi derslerinde öğrencilere hareket, bilgi, beceri ve spor eğitimini veren kişilere beden eğitimi öğretmeni denir.

2.2.2. Beden Eğitimi Öğretmenin Önemi

Beden eğitimi dersi, sadece ders müfredatını uygulamak, beceri eğitimi vermek değil aynı zamanda her yönden sağlıklı toplumlar yetiştirmesi bakımından diğer derslerden farklılık gösterir. Beden eğitimi öğretmeni de bu bakımdan nitelikleri çok önemlidir. Öğrenciler beden eğitimi öğretmenini, ders itibarıyla diğer branş öğretmenlerinden farklı görmektedirler. Daha kolay iletişime geçebilme açısından derse olan ilgi ve tutum açısından beden eğitimi öğretmenin öğrenciler üzerinde etkisi daha fazladır. Bu açıdan beden eğitimi öğretmenin niteliği çok önemlidir.

Beden eğitimi öğretmeni, alan bilgisinin dışında öğrencilere rehberlik, danışma ve yönlendirme gibi bir takım görevleri bulunmaktadır. Bu işlevleri gerçekleştirme açısından beden eğitimi dersi öğretmeni büyük önem taşımaktadır. Ülkenin spor seviyesi ve kültürünü arttırmadaki misyonu da beden eğitimi öğretmenini ayrı bir yere koyar. Öğrencilerin sporla tanışmaların daha çok okullarda olduğu düşünülürse öğrencilerin ilk spor eğitimini beden eğitimi öğretmeni vermektedir. Bu bakımdan sporcu seçimi, eğitimi ve yönlendirmesi açısından da öğretmenin yeri göz önünde bulundurulmalıdır.

2.2.3. Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri

Lumpkin, beden eğitimi öğretmenin nitelikleri arasında; konu alanı bilgisine sahip olma, sporun bilimsel ve felsefi temellerini bilme, hareket analizi yapabilme, organizasyon becerisine sahip olma, iletişim becerisine sahip olma, istekli olma, karşılıklı sevgi ve saygıyı benimseme, mesleki dürüstlük ve etik davranışa sahip olma, motivasyon yeteneği ve sağlıklı yaşama biçimine sahip olma, bireyin gelişim özelliklerini analiz edebilme ve öğretme-öğrenme sürecini örgütleyebilmeyi saymaktadır (22).

Friedman ve Demirhan yaptıkları çalışmalarda beden öğretmeninde bulunması gereken özellikleri şu şekilde sıralamışlardır (30,31).

- Mesleki bilgi ve becerilerde yeterli olma.
- Kendini kontrol etme.
- Ders işlerken sportmen olma.
- İyi bir görüntüye sahip olma.
- Öğrencileri her konuda anlama.
- İnsan ilişkilerinde iyi olma.
- Eleştiriye açık olma.
- Sabırlı olma.
- Espri anlayışına sahip olma.
- Kendine güveni olma.
- İyi görgü ve alışkanlığa sahip olma.
- Spor yapmaya istek uyandırma.
- Ders işlerken bütün öğrencilerle ilgilenme.
- Özgür düşünce geliştirme ve bunu destekleme.
- Öğrenci performansını değerlendirirken nesnel davranma.
- Dersi ilginç hale getirme.
- İyi bir disiplin anlayışına sahip olma.

- Öğrenci görüşlerine açık olma.
- Doğaçlama (kendiliğinden konu veya espri yaratma) yeteneğine sahip olma.
- Geniş bakış açısına sahip olma.
- Ders işlerken öğrenci ilgi ve isteklerine de yer verme.
- Becerileri iyi yapanları ödüllendirme.
- Öğrencilerin derse yeterince katılımlarını sağlama.
- Öğrenci düzeyine uygun ders işleme.

Laminack ve Long'da öğrencilerle yaptıkları bir araştırmada, öğrencilerin gözüyle iyi beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikleri tablo 2.2'de sınıflamıştır.

Tablo 2.2: Laminack ve Long'da ya Göre Beden Eğitimi Öğretmeninde Bulunması Gereken Özellikler (32)

Sınıf yönetim	Kişilik	Strateji-Teknik	Görünüş
- Esnek-sevimli	- Değişik-farklı	- Genç	- Hoş
- Örgütlü	- Koruyucu	- Yeni fikirli	- İyi giyimli
- Eşit davranan	- Yardımsever	- Açık	- Mutlu
- Dürüst	- Teşvik eden	- İlginç	- Sevimli
- Saygılı-itibarlı	- İstekli	- Tümevarım kullanan	- Çekici
- Kararlı	- Canlı	- Somut düşünen	- Katılımcı
- Düzgün mizaçlı	- Sıcak	- Odakta yer alan	- Anne babalık yapan
- Diplomatik davranan	- Disiplinli	- Görsel yardım sunan	- Tartışan
	- Sabırlı	- Olumlu	- Etkili destek sunan
	- Neşeli Anlayışlı	- Etkileyici	- Yüksek sesle okuyan ve konuşan
	- Duygulu		
	- Dürüst		
	- Nazik		
	- Samimi		
	- Dikkatli		
	- Açık fikirli		
	- Şefkatli		

2.2.4. Beden Eğitimi Öğretmeninin Yeterlilikleri

Beden eğitimi öğretmeni sahip olması gereken özellikler diğer öğretmenlerden farklıdır. Görev kapsamı çok geniş olduğu için yeterlilik ve nitelikleri de bir o kadar fazla olmalıdır. Yeterlilik, bir işi ya da görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken özellikler olarak tanımlanabilir (33). Şahin ise yeterlilik kavramını, bir işi ya da görevi etkili bir şekilde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken özellikler olarak ifade etmektedir (34). Yeterlilik bir görevi icra etmek ve görevin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyulan yetenek bilgi ve becerileri ifade eden bir kavramdır. Milli eğitim bakanlığına bağlı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün yayınlamış olduğu öğretmen yeterlilikleri kitabında bir beden eğitimi öğretmeninde olması gereken yeterlilikler belirtilmiştir. Beden eğitimi öğretmenin yeterlilik alanları altı ana başlık ve bunların alt yeterlilikleri şunlardır (35).

- Öğretim sürecini planlama ve düzenleme
- Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma
- Ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama
- Gelişim ve performansı izleme ve değerlendirme
- Okul, aile ve toplumla iş birliği yapma
- Mesleki gelişimi sağlama

2.2.4.1. Öğretime Uygun Planlama ve Düzenleme

Öğretim plânı, bir problem veya bir konu üzerinde öğrencilerin bireysel veya gruplar halinde bilgi, beceri, alışkanlık ve değerler kazanmalarını sağlamak amacıyla yerine göre öğrencilerin de katılımıyla öğretmen tarafından hazırlanan bir çalışma kılavuzudur (36). Eğitim fakülteleri programlarında yeniden yapılanmanın gereği olarak yer verilen Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersinin uygulamalarının temel amacı, bu dersin kapsamında öğrendikleri teorik bilgileri, öğretmenlik mesleklerinde kullanabilmeleri için gerek sınıf içi gerekse sınıf dışı etkinliklerle, bireysel ve grup çalışmaları yardımıyla öğrenmiş oldukları bilgileri pekiştirip kalıcılığını sağlamaktır (37). Beden eğitimi öğretmeni öğretime uygun ve imkânlar dâhilin de en iyi planı yapabilme yeterliliğine sahip olmalıdır. Ülke şartları göz

önünde bulundurulduğunda bu özellik büyük önem taşır. Beden eğitim öğretmeninin öğretime uygun planlama ve düzenleme yapabilme becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (35).

- Öğretime uygun planlama yapabilme
- Öğretime uygun öğrenme ortamları düzenleyebilme
- Öğretim sürecine uygun araç-gereç ve kaynakları kullanabilme
- Okul takım çalışmalarını planlayabilme
- Öğretimin amaçlarının gerçekleşmesi sürecinde teknolojik kaynakları kullanabilme
- Öğretimde özel eğitime gereksinim duyan ve özel gereksinimli öğrencilere (BEP) yönelik planlar yapabilme

2.2.4.2. Fiziksel Performans Geliştirmeyi Sağlama ve Koruma

Beden eğitimi öğretmeni yürüttüğü ders içi ve ders dışı faaliyetlerle öğrencilerin fiziksel gelişimine katkıda bulunması görevleri arasındadır. İlköğretim çağından itibaren planlı ve programlı olarak sunulan beden eğitimi etkinlikleri; 7-9 yaş grubundaki öğrencilere “temel hareket becerileri”, 10-11 yaşındaki öğrencilere “özelleşmiş hareket becerileri”, 12-14 yaş grubundaki öğrencilere ise “sportif bilgi ve becerileri” adı altında uygulanır (38). Bu yaş gruplarında okul takımları ile öğrenciler müsabaka ortamına bu yaşlarda başlarlar. Okul takımlarını hazırlamada beden eğitimi öğretmenin yeterliliği çok önemlidir. Bu niteliğe sahip olması bakımından iyi bir alan bilgisine sahip olmalıdır. Beden eğitim öğretmenin fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (34).

- Öğrencilerin temel ve özelleşmiş hareket bilgi ve becerilerini geliştirebilme
- Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam bilincini oluşturabilme
- Öğrencilerin müsabakalara katılımını ve çalışmalarının yürütülmesini sağlayabilme
- Öğrencileri sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirebilme
- Spor sakatlanmalarında ilk yardım kurallarını uygulayabilme

- Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilme
- Doğayı tanıma ve çevreyi koruma bilincini oluşturabilme
- Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma bilgi ve becerisini kazandırabilme
- Öğrencilere spor ve spor organizasyonları bilinci ve sevgisi kazandırabilme
- Beden eğitimi dersinde eğitsel oyunu etkili kullanabilme
- Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere yönelik etkinlikler düzenleyebilme

2.2.4.3. Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaraşır Şekilde Kutlama

Beden eğitimi öğretmenin sorumluluklarından bir tanesi de ulusal bayramlarda sportif etkinlikler ve bayram ve törenlerin günün anlamına göre düzen ve tertibinin sağlanması beden eğitimi öğretmenin görevleri arasındadır. Beden eğitim öğretmenin ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (35)

- Atatürk'ün beden eğitimi ve sporla ilgili duygu ve düşüncelerini uygulamalarına yansıtabilme
- Ulusal bayramlarda ve özel günlerde sportif etkinlikler yapabilme

2.2.4.4. Gelişim Performansını İzleme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme bireyin gelişim takibini sağlayarak sonuçlara göre bireyin doğru bir şekilde yönlendirilmesini sağlar. Öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesinin her aşamasında ölçme ve değerlendirme yöntem, teknik ve ilkelerin yerinde ve zamanında kullanabilmektir (38). Beden eğitim öğretmenin gelişim performansını izleme ve değerlendirme becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (35).

- Yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme
- Ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme

- Öğrencilerin bedensel gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geri bildirim sağlayabilme

2.2.4.5. Okul, Aile ve Toplumla İş Birliği Yapma

Beden eğitimi öğretmeni okulda yürüttüğü sportif ve sosyal etkinliklerle öğrencilerin, velilerin ve okulun daha iyi bir şekilde kaynaşması sağlayıcı bir role sahiptir. Bu bakımdan okul, aile ve toplumla işbirliği yapma becerisine sahip olmalıdır. Eğitimin kalitesinin arttırması açısından önemlidir. Beden eğitim öğretmenin okul, aile ve toplumla iş birliği yapma becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (34).

- Öğrencilerin, fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönden geliştirilmesinde ailelerle ve toplumla iş birliği yapabilme
- Öğrencilerin ve çevrenin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına varmalarını ve törenlere aktif katılımlarını sağlayabilme
- Ulusal bayram ve törenlerin yönetim ve organizasyonunu yapabilme
- Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla iş birliği yapabilme

2.2.4.6. Mesleki Gelişimi Sağlayabilme

Beden eğitim öğretmenin mesleki gelişimi sağlayabilme becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (35).

- Mesleki yeterliliklerini belirleyebilme
- Beden eğitimi dersi öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme
- Mesleki gelişimine yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerden yararlanabilme
- Liderlik yapabilme

2.3.5. Beden Eğitimi öğretmeninin Yetiştirilme Süreci

2.3.5.1. Türkiye’de Cumhuriyet Öncesinde ve Sonrasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi

Öğretmen yetiştirme ülkelerin politikalarında önemli bir yer edinmesinin sebebi doğru yetişmiş nitelikli insanlar yetiştirmektir. Dolayısıyla bu durum hem tek tek tüm bireyleri hem de bütün bir toplumun geleceğini olumlu ya da olumsuz bir biçimde etkilemektedir. Bu bakımdan dünyanın gelişmiş ülkelerindeki öğretmen yetiştirme uygulamaları gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler için genel bir perspektif verebilir. Ancak, öğretmen yetiştirme uygulamalarını ülkelerin genel kültürel ikliminden ayrı düşünmemek gerekir (40). Türkiye cumhuriyeti öncesinde ve sonrasında beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesini farklı kurumlar üstlenmiştir.

2.3.5.2. Cumhuriyet Öncesi Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi

Osmanlı Döneminde öğretmen yetiştirmek amacıyla darümuallimin (Erkek ilköğretmen okulu) ve Darümuallimat (Kız ilköğretmen okulu) okulları açılmıştır. Bunlar daha çok ilkokullara erkek ve bayan öğretmenler yetiştirmiştir. Ortaöğretime meslek dersleri dışındaki dersler için öğretmen yetiştirme görevi Darümualliminin bir bölümü olan Darümuallimin-i Ali bölümüne verilmişti. Mezunları ortaöğretimde öğretmen ve idareci olan başka eğitim kurumları da vardı. Bunlar medreseler, Darülfünun ve Mülkiye Mektebi idi (41). Galatasaray Lisesi, Türk beden eğitimi spor tarihinde önemli yeri olan okullarımızdandır. Türk sporuna yön verecek eğitimci ve sporcular buradan yetişmiştir. Örneğin; Selim Sırrı Tarcan, Faik Üstünidman, Vildan Aşır Savaşır (5). Türkiye’nin ilk beden eğitimi öğretmeni olan Fransız Mauroux Sadrazam Ali Paşa zamanında Galatasaray Lisesine beden eğitimi öğretmeni olarak getirilmiştir. Bu dersin adı da ‘‘İdman ve Riyazeti Bedeniye’’ olup, sadece jimnastik konuları işlenmekteydi (42). Mauroux’un yetiştirdiği Türk öğrencileri beden eğitimi öğretmeni olarak görev almışlardır. Bunların en önde geleni olan Faik Üstünidman 1879’da Galatasaray Lisesine ilk Türk beden eğitimi öğretmeni olarak atanmış, 44 yıllık hizmetiyle Türkiye’de beden eğitimi ve sporun tutunmasında ve öneminin anlaşılmasında çok büyük önem sarf etmiştir (42). Beden eğitimi ve sporun eğitimdeki önemini çok iyi kavrayan Selim Sırrı Tarcan beden eğitimi ve spordaki

eleman eksikliğini daha o yıllarda anlayarak, beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren bir okulun açılması gereğine inanmıştır. Bundan dolayı Ekim 1908'de İstanbul'da özel "Terbiye-i Bedeniye Mektebi"ni açmıştır. Fakat Tarcan'ın 1909 yılında Stockholm'deki Kraliyet Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsüne tahsile gönderilmesiyle okul Nisan ayında kapanmıştır (43). 1914 yılında "Darülmualimin-i Aliye" bünyesi içinde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirecek bir yıllık bir şubenin açılması planlanmış, bu amaçla Süleymaniye civarında bir de bina yaptırıldığı halde, Birinci Dünya Savaşı nedeniyle okul açılmamıştır (44).

1910'da liselerin birinci ve ikinci devrelerinde olmak üzere bütün sınıflarda haftada birer saat "Terbiye-i Bedeniye" adıyla ders konulmuştur. Aynı dönemde "Darülmualimin-i İptidai"nin her dört sınıfında da haftada ikişer saat bu derse yer verilmiştir.

1912'de Mektebi-i Sultani" (Galatasaray Lisesi) ders dağıtım çizelgesinde "Terbiye-i Bedeniye" dersinin her altı sınıfta da haftada ikişer saat olarak yer aldığı görülmektedir. 1913 yılındaki Sultaniyelerin ders dağıtım çizelgelerinde "Terbiye-i Bedeniye" dersine 6. , 7. , 8. , 9. sınıflarında haftada ikişer saat olarak yer verilmiştir. 1913 yılında devre-i sani de (orta öğretimin ikinci devresi) yani lise kısmında 10., 11., 12. sınıflarında beden eğitimi dersi haftada ikişer saat olarak yer almıştır.

1915 yılında İnas Sultanisi"nin (kız sultanileri) Devre-i Sani ders saatlerini gösteren ders çizelgelerinde 10., 11., 12. sınıflarının gerek fen gerekse edebiyat kolunda haftada bir saat olarak beden eğitimi dersine yer verilmiştir. Yine aynı yıl Sultani okullarının tali sınıflarının birinci devresinde (Mekatibi Sultaniye Sunufu Taliye Devrei Ula) 6., 7., 8., 9. sınıflarında beden eğitimi dersi haftada iki saat olarak yer almıştır (5,43,45,46).

1915 yılında da medreselerin ders programlarına beden eğitimi dersi konulmuştur. 1922 yılında Erkek Sultanilerinin (Zükura Mahsus Mekatibi Sultaniye Devre-i Ula) birinci devrelerinin ders programlarında beden eğitimi dersi yer almayıp öğle teneffüslerinde yemekten önce yarım saat olarak yapılabileceği belirtilmiştir.

Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin, terbiye-i bedeniye adıyla yer alması ve hızla gelişmesi bu alanda yetişmiş öğretmene duyulan ihtiyacı da ortaya

çıkarmıştır. Bundan dolayı 1914-1915 yılları arasında beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren bir okulun açılması düşünülmüş, binası da dâhil olmak üzere okulun bütün hazırlıkları tamamlanmış olmasına rağmen, okul I. Dünya Savaşı sebebiyle açılmadan kapanmıştır (47).

2.3.5.2. Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi

Bilge'ye göre Cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesi süreci beş bölümde incelenebilir (47):

- a. Kurslar vasıtası ile beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesi (1926–1930)
- b. Eğitim Enstitüleri (1932–1977)
- c. Spor Akademileri (1974–1982)
- d. Beden Eğitimi ve Spor Enstitüleri (1978–1982)
- e. Üniversiteler (1982'den günümüze)

2.3.5.3. Kurslar Vasıtası ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi (1926–1930)

Türkiye'de beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin bir meslek haline gelmesinde Selim Sırrı Tarcan'ın bitip tükenmeyen çabaları meyvesini ancak 1926 yılında vermiş ve aynı yıl içinde İstanbul Çapa Kız Muallim Mektebinde bu konuda bir kurs açılmış ve kursun yöneticiliğini Selim Sırrı Tarcan bizzat üzerine almıştır (48). Sonrasında 1928 yılında yurtdışından dönen Nizametin Kırşan bu görevi devralmıştır (47). Kursta; kız ve erkek öğretmen okulunu başarıyla bitirmiş öğretmen adayları ile her ilin yetenekli, başarılı ilköğretim öğretmenleri ve ordudan bu özelliklere sahip subaylar çağırılmıştır (48). Kurs için İsveç'ten üç beden eğitimi ve spor öğretmeni getirilmiştir. Bunlardan biri bayan, İnce Nermin bayan adaylar için, diğeri Rangar Jonson erkekler için, üçüncüsünde Masaj ve Tıbbi Jimnastik için Sven Alexanderson'dur (49). Bu kursta 148 erkek, 63 bayan beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiştir (50).

Tarcan 1926 yılında, bu kursa katılan öğretmen adaylarına rehber olması için “Muallimlere Terbiye-i Bedeniye Rehberi” adıyla bir kitap yazmış, bu kitapta öğretmenlerin öğrencilerine sıhhat, ahenk, tenasüp, iktisat, tasarruf, ahlak ile seciye gibi özellikleri kazandırmalarını ve hareketlerde basitten karmaşığa doğru bir yol izlemelerini, araç-gereç-tesis yetersizliği ile ders saati azlığı konusundaki problemler konusunda pratik çözümler önermiştir (45).

Böylece dört yıl boyunca Çapa’da yetişen beden eğitimi öğretmenleri orta dereceli okullara beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak atanırken, bir kısmı da 1923 yılında eğitime başlayan “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü”nün Beden Terbiyesi Şubesi’nin öğretmen kadrosuna atanmışlardı (50).

2.3.5.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim Kurumları Dönemi

1926 yılında Konya’da açılan “Orta Muallim Mektebi”, yalnız Edebiyat Bölümü ile öğretime başlamış, 1 yıl sonra Ankara’ya taşınmıştır. Öğrenim süresi başlangıçta 2 yıl iken (genel bilgi veren iki yıllık hazırlık sınıfın ardından 1 buçuk yıl meslek eğitimi olmak üzere) üç buçuk yıla çıkarılmış öğretmen okulu mezunları için ise biri hazırlık sınıfı ikisi meslek olmak üzere üç yıldır (Özkan, 1999); 1929–1930 öğretim yılında okula “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” adı verilmiştir (47).

5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı “Talim ve Terbiye Kurulu” kararı ile “Beden Terbiyesi Şubesi” G.O.M.M.T.E. bünyesi içinde açılmış (51) ve bölüm şefliğine de Alman Kurt Dainas getirilmiştir (48). Bölümün öğretim elemanları daha önce yurt dışında beden eğitimi ve spor konusunda eğitim yapıp yurda dönenler ile Çapa’da açılan kursta üstün başarı gösteren beden eğitimi öğretmenleridir. Bu öğretim elemanlarından ikisi Zehra Alagöz ve Nizamettin Kırşan’dır (52). Nizamettin Kırşan jimnastik derslerini, Zehra Alagöz ise anatomi derslerini okutmakla görevlendirilmiştir. Öğretmenlik bilgileri (Psikoloji, Pedagoji, Öğretim Metodu), Yabancı Dil, Müzik Dersleri de Gazi Eğitim Enstitüsü bünyesi içinde ve bu dersleri okutan öğretmenlerce yürütülmüştür. 1934–1935 yılında Vildan Aşır Savaşır da şube öğretmenleri kadrosundaki yerini almış ve aynı yılın sonunda Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü ilk mezunlarını vermiştir. Bu ilk mezunlardan

Cemal Alpman ve Mehmet Arkan Bakanlıkça seçilerek üç yıl için Almanya'ya tahsile gönderilmiştir (49).

Türkiye'de, beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesinde önemli bir yer tutan Gazi Beden Eğitimi Bölümü, 1967–1968 öğretim yılında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü bünyesinde Beden Eğitimi Bölümü açılana kadar, bu alandaki tek okul olma özelliğini sürdürmüştür (53).

1946 yılında açılan Edirne Beden Terbiyesi Orta öğretmen Okulu beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış çok kısa süre sonra öğretimini sürdürümemeyerek kapatılmıştır ve öğrenciler Gazi Eğitim Enstitüsü'ne aktarılmıştır (54).

1947 yılında açılan İstanbul Eğitim Enstitüsü beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış; erkek beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir kurum olarak düşünüldüğü için, ilk yıl erkek öğrencilerle öğretime başlanmıştır (54).

1948 yılında açılan Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla eğitim öğretime başlamış çok kısa süre sonra öğretimini sürdürümemeyerek kapatılmıştır ve öğrenciler Gazi Eğitim Enstitüsü'ne aktarılmıştır.

Talim Terbiye Kurulu'nun 08.02.1979 tarih ve 20 sayılı kararıyla dal öğretmeni yetiştiren üç yıllık Eğitim Enstitülerinin 1978–1979 öğretim yılında öğretim süresi dört yıla çıkarılmış, adı da “Yüksek Öğretmen Okulu” olmuştur. Yeni sistemde sınıf geçme yerine ders geçme ve kredi düzeni uygulamaya konulmuştur. Bünyelerinde beden eğitimi bölümü bulunan Yüksek Öğretmen Okulları şunlardır:

- Gazi Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara
- Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu, İstanbul
- Buca Yüksek Öğretmen Okulu, İzmir
- Yüksek Öğretmen Okulu, Diyarbakır (42).

2.3.5.4.1. Gençlik ve Spor Akademileri (1975–1982)

Gençlik ve Spor Akademilerinin amacı; “Öğrencilerini, bilim anlayışı kuvvetli, milli tarih şuuruna sahip, vatana, örf ve adetlerine bağlı, milliyetçi ve

sağlam düşünceli, bilgili ve tecrübe sahibi, dil, din, ırk, sınıf ve mezhep ayrılıklarına meydan vermeyen, insan hak ve hürriyetlerine saygılı, devletin milleti ve cumhuriyeti ile bölünmez bütünlüğe inanan, kanun, tüzük, yönetmelik ve tüm kurallara bağlı, sağlam karakterli vatandaşlar olarak kalkınma planlarına uygun gençlik, beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu'nun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programları düzenlemek ve uygulamak; gençlik sorunları ile beden eğitimi ve sporun tüm alanlarında, spor sağlığı konularında akademilere ihtiyaç duyulan yada ilgili devlet kuruluşlarıyla işbirliği, anlayış içinde istenecek bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmaktır” şeklinde belirtilmiştir (55).

Gençlik ve Spor Akademileri, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre, 1974–1975 öğretim yılında Ankara’da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975–1976 öğretim yılında da İstanbul’da Anadoluhisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Manisa’da Manisa Gençlik ve Spor Akademileri adıyla açılır (Bilge, 1988: 103). Spor akademilerinde eğitim ve öğretim lisans düzeyinde olup, öğretim süresi dört yıldır. Dersler kredi sistemine göre düzenlenmiş ve uygulama yarıyıl esasına göre yapılmıştır. 8 yarıyıl 138 kredilik eğitim ve öğretim yapılmış ve bu eğitim esnasında Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümlerinde 50, Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi bölümünde ise toplam 56 değişik ders gösterilmiştir. Öğrencilerin lisans eğitimini tamamlayabilmeleri için, genel derslerle birlikte lisans tezlerini bitirmeleri ve staj uygulamalarını başarı ile tamamlamaları gerekmiştir (42).

Gençlik ve Spor Akademilerine, üniversite sınavına girmiş olan lise ve dengi okul mezunu olan öğrenciler arasında özel yetenek sınavı ile öğrenci alınmış, sınavla ilgili koşullar, akademiler arası kurul tarafından tespit edilmiştir (42).

2.3.5.4.2. Fakültelere Bağlı Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri

Yüksek öğretim kurumları teşkilat hakkındaki 41 sayılı kanun hükmünde kararname, 30 Mart 1983’de 2809 sayılı kanunla aynen kabul edilmiştir. Bu kanuna göre üniversiteler bünyesi içinde yer alan beden eğitimi spor bölümleri açılmıştır. ODTÜ bünyesindeki Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü kaldırılarak ODTÜ Eğitim Fakültesine bağlı “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulur. Ankara 19

Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü yerine Ankara’da “Gazi Üniversitesi” adı altında yeni bir üniversite kurulmuş; Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir (Spor Akademisi ve Beden Eğitimi Bölümü). Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü yerine İstanbul’da Marmara Üniversitesi adında yeni bir üniversite kurulmuş; Atatürk Eğitim Fakültesi içinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir(48). Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü ve Ege Üniversitesi’ne bağlı olan beden eğitimi spor yüksekokulu yerine İzmir’de “Dokuz Eylül Üniversitesi” adında yeni bir Üniversite kurulmuş; Buca Eğitim Fakültesi bünyesinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuş ve diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir (5).

2.4.1. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Sayıları

Beden eğitimi öğretmenliği bölümünün temel amacı, ilköğretim ve orta öğretim düzeyinde, çağdaş ve nitelikli beden eğitim öğretmenleri yetiştirmektir. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünün temel hedefi, özel yeteneği olan öğrenciler alarak, bu öğrencilerin her yönden gelişimlerini sağlamaktır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinde okuyan öğrenciler alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerini alarak mezun olurlar. Bu bölümlerden mezun öğretmenler, erken yaşta ve geniş sayıda ulaştıkları çocuk nüfusuna ve genç nüfusa, çok çeşitli alanlarda sporu sevdirerek, sporu yaşam boyu bir alışkanlık haline getirmeyi amaçlamaktadır.(66)

Devlet ve Özel üniversiteler, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Eğitim Fakültesi, Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri Fakültelerinin bünyesinde beden eğitimi öğretmeni yetiştirmektedirler. 2012- 2013 yılı itibarı ile beden eğitimi ve spor öğrenimi veren 65 üniversite vardır. Bu üniversitelerin bünyesinde antrenörlük bölümü, spor yöneticiliği, rekreasyon, beden eğitimi ve spor öğretmenliği, Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi, spor bilimleri bölümleri bulunmaktadır. Bu üniversitelerin 60 tanesinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü hizmet vermektedir (57).

Tablo 2.3: 2012-2013 Yılı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Sayıları (57*)

Fakülte ve yüksekokullar	Sayıları	Bölümler		Sayıları
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	52	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	I.Ö	60
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	3	Antrenörlük Eğitimi	I.Ö	40
			II.Ö	22
Eğitim Fakültesi	6	Spor Yöneticiliği	I.	23
			II.Ö	13
Spor Bilimleri Fakültesi	1	Rekreasyon	I.Ö	14
			II.Ö	7
Sağlık Bilimleri	3	Spor bilimleri	I.Ö	4
			II.Ö	1
Spor Yüksekokulu	1	Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi	I.Ö	1
Toplam	65			

*YÖK (2012) Yükseköğretim kurumu program ve kontenjan kılavuzundan alınan bilgiler doğrultusunda araştırmacı tarafından anlamlı tablolar haline dönüştürülerek sunulmuştur.

2.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programları

2.4.2.1. Cumhuriyet Döneminden İtibaren Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programları

1926'daki kursların öğretim programında ise su dersler yer almaktadır: “Beden Terbiyesi Nazariyatı ve Tatbikatı, Fizyoloji, Anatomi, Mihaniki Hareket, Hıfzıssıhha Dersleri, Spor Nazariyatı, Uygulamalı Dersler” (5).

1933 yılında ise Ankara'da Gazi Eğitim Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesinde beden eğitimi bölümü açılmıştır. Bölümün eğitim ve öğretim süresi üç yıldır. Bölümde uygulanan öğretim programında “Beden Terbiyesi Nazari ve Ameli, Metodika, Spor ve Oyun, Anatomi, Yabancı Dil, Askerlik, İnkılâp Tarihi” dersleri olarak toplam 7 ders yer almıştır (47,53).

1936 yılında beden eğitimi bölümünün öğretim süresi iki yıla indirilmiş ve öğretim programı dersleri “Beden Terbiyesi Tarihi, Anatomi, Teşkilat ve İdare, Jimnastik, Spor, Oyun, Müzik, Tatbikat, Yabancı Dil, Askerlik, İnkılâp Tarihi, Kayak, Su Sporları” şeklinde değiştirilmiştir (53).

1941 yılında beden eğitimi bölümünün öğretim süresi tekrar üç yıla çıkartılmış ve öğretim programına su dersler de eklenmiştir. “Pedagoji, Tedris Usulü, Psikoloji, Havacılık, Bedenin Esas Hazırlığı, Jimnastik-Oyun-Spor, Tıbbi Jimnastik ve Masaj, Spor Hıfzıssıhhası, Antropometri, Teşkilat ve İdare, Beden Terbiyesi Tarihi, Yabancı Diller, Musiki, Yardımcı Dersler (Türkçe, Coğrafya), Askerlik ve İnkılâp Tarihi”.(5,6) Bu programda genel kültür ders sayısının arttırıldığı ve ilk defa öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin (Pedagoji ve Psikoloji) yer aldığı görülmektedir(58).

1957 yılında Talim ve Terbiye Kurulu’nun 236 sayılı kararı ile bölümün öğretim programı su şekilde değiştirilmiştir: “Beden Eğitimi Bilgisi, Oyun ve Spor Bilgisi, Beden Eğitimi Tarihi, Saha ve Malzeme Bilgisi, Fizyoloji, Anatomi, Đlk yardım, Sağlık Bilgisi, Jimnastik, Temel Jimnastik, Ritmik Jimnastik, Oyun, Atletizm, Müzik, Ölçme ve Değerlendirme, Genel Öğretim Metotları, İzcilik, Eğitim Teknolojisi, Özel Patoloji, Teşkilat ve İdare, Uygulama, Devrim Tarihi, Ruh Sağlığı, Yabancı Dil, Türkçe”(53).

2.4.2.2. 1967–1982 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları

1967 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü gibi İstanbul’a da Atatürk Eğitim Enstitüsü açılmıştır. Bu durumu 1974 yılında İzmir’de Buca Eğitim Enstitüsünün açılması ve 1978 yılında ise Diyarbakır’da Eğitim Enstitüsünün açılması izlemiştir. Bu enstitülerin bünyelerinde de beden eğitimi bölümleri mevcuttu (59,60,61). Bu enstitülerin üç yıllık öğretim süreleri 1978 yılında dört yıla çıkartılmış ve eğitim enstitüsü isimleri “Yüksek Öğretmen Okulu” şeklinde değiştirilmiştir (53). Bu yüksek öğretmen okullarındaki beden eğitimi bölümü öğretim programları ise su şekildeydi: “Anatomi, Fizyoloji, Atletizm, Jimnastik, Basketbol, Voleybol, Eğitsel Oyunlar, Ritmik Jimnastik, Güreş, Beden Eğitimi Araç Gereçleri, Eğitime Giriş, Eğitim Sosyolojisi, Türkçe-Kompozisyon, Yabancı Dil, Aletli Jimnastik, Hentbol, Futbol, Halk Oyunları, Yüzme, Kıs Sporları, Spor Masajı, Fonksiyonel Anatomi, Spor Fizyolojisi, Spor Arızaları ve İlk Yardım, Genel Antrenman Bilgisi, Ekonomiye Giriş, Araştırma, Düşünce Tarihi, Rehberlik, Eğitim Psikolojisi, Spor Psikolojisi, Gençlik Liderliği ve Serbest Zaman Eğitimi, Antropometri, Biomekanik, Uygulama

(Staj), Ölçme Değerlendirme, Eğitim Programları ve Yöntemleri, Eğitim Yönetimi, Beden Eğitimi, Öğretimi, İnkılâp Tarihi”(62).

Eğitim Enstitülerinin yanında 1974 yılında ülke sporunun kalkınması amacıyla spor akademileri kurulmuştur. Bu amaçla, Ankara’da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975 yılında İstanbul’da Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve aynı yılda Manisa Gençlik ve Spor Akademisi kurulmuştur(42,48). Spor akademilerinin öğretim süreleri 8 yarıyıl yani 4 yıldır. Öğrenciler ilk iki yıl (dört yarıyıl) ortak dersleri okumakta ve son iki yıl (dört yarıyıl) dört alanda (Sağlık Bilimleri Bölümü; Temel Eğitim ve Öğretim Bölümü; Sosyal ve İdari Bilimler Spor Hizmetleri Bölümü; Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Bölümü) uzmanlaşmaktadırlar (53).

Spor akademisinde ilk iki yıl (dört yarıyıl) ortak olan dersler 51 çeşittir. Temel spor branşları her dört yarıyıl da bütün öğrencilere okutulmuştur. Temel eğitimde derslerin, %69’unu (38 saat) alan bilgisi dersleri, %13,5’ini (7,5 saat) öğretmenlik meslek dersleri ve %17,5’ini (9,5 saat) genel kültür dersleri oluşturmaktaydı. Daha sonraki iki yılda (son dört yarıyıl) öğrenciler dört farklı uzmanlık alanlarından birini seçmekteydiler. Bu uzmanlık alanlarındaki dersler, alanlara göre farklılaşmaktaydı. Örneğin beden eğitimi ve spor bölümünü seçen öğrenciler son dört yarıyıl da 21 değişik ders görmekteydiler. Bu derslerin %66,5’ini (35 saat) alan bilgisi dersleri, %18,5’ini (9,5 saat) öğretmenlik meslek dersleri ve %15’ini (8 saat) genel kültür dersleri oluşturmaktaydı. Ayrıca öğrenciler bir beden spor dersinden uzmanlık ve başka bir spor dersinden de yardımcı uzmanlık almaktaydılar (53). Spor akademilerinden mezun olan bireyler; monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici ve uzman olarak Beden Terbiyesine bağlı kurumlarda görev yapmaktaydılar (5). Daha sonra akademi mezunları da beden eğitimi öğretmeni olarak okullarda görev yaptılar (20).

2.4.2.3. 1982–1997 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları

1981 yılında çıkarılan Yükseköğretim Kanunu (2547 Sayı ve 6 Kasım 1981) ve bunu tamamlayan Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (41 Sayı ve 20 Temmuz 1982) ile Türk yükseköğretim

sisteminde kapsamlı düzenlemelere gidilmiştir (20). Bu yeni düzenleme ile Spor Akademileri ile Eğitim Enstitülerin beden eğitimi ve spor bölümlerini birleştirerek; üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı dört yıllık (sekiz yarıyıl) “beden eğitimi ve spor öğretmenliği” bölümlerine dönüşmeleri sağlanmıştır (58) Bu bölümlere ilişkin öğretim programları 23 Ağustos 1983 tarih ve 83.46.519 sayılı kararla yeniden yapılmıştır. Bu öğretim programı 59 çeşit dersi içermekte ve 234 krediden oluşmaktaydı. Bu öğretim programının %64,53’ü (151 kredi ve 45 çeşit ders) alan dersleri, %11,54’ü (27 kredi ve 10 çeşit ders) öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve %23,93’ü (56 kredi ve 4 çeşit ders) genel kültür derslerinden meydana gelmekteydi (63). 1992 yılından sonra KHK (Kanun Hükmünde Kararname) ile Rektörlüklere bağlı birçok Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (BESYO) açılmaya başlanmıştır.

2.4.2.4. 1998–2006 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları

Yükseköğretim Kurulu, üniversitelere göndermiş olduğu 6 Kasım 1997 tarih ve B.30.0.000.0.01/534-22449 sayılı yazısıyla, Eğitim Fakülteleriyle ilgili çalışmalarının sonuçlandırıldığını ve Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulunun 04 Kasım 1997 tarih ve 97.39.2761 sayılı kararıyla kabul edildiğini bildirmiş ve uygulamaların bu doğrultuda yürütülmesini talep etmiştir. Yazı ekinde; uygulama ilkeleri, bölüm, anabilim dalı ve program adları, sema ve tezsiz yüksek lisans programına ilişkin yazılar gönderilmiştir (63). Bu yeniden yapılandırma sürecinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı da değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile öğretim programı 112 saat teorik ve 72 saat uygulamalı olmak üzere toplam 114 kredilik 49 çeşit dersten meydana gelmiştir. Bu derslerin, %65,97’sini (31 ders; 72 saat teorik, 46 saat uygulamalı, 95 kredi) alan dersleri, %25’ini (11 ders, 24 teorik, 24 uygulamalı, 36 kredi) öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve %9,03’ünü (7 ders, 16 saat teorik, 2 saat uygulama, 13 kredi) genel kültür dersleri oluşturmaktaydı (64).

2.4.2.5. 2006–2007 Yılları Arası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programları

Milli Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum örgütlerinde düzenlenen sempozyum, panel, çalıştay, açık oturum, konferans gibi akademik etkinliklerde, eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının; çağımızın gerektirdiği

bilgi ve becerilere sahip öğretmenler yetiştirmedeki yeterlilikleri tartışılır olmuş, bilimsel araştırma verilerine ve alan uzmanlarının görüşlerine dayalı olarak programlarla ilgili sorunları çözümlenmeye yönelik öneriler ortaya konmuş” biçiminde açıklanmıştır (54).

Bu gerekçeyle lisans programları YÖK’ün 21.07.2006 tarihli genel kurul kararları ile yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede, her programın özellikleri dikkate alınarak, programların kompozisyonunda esnek bir düzenlemeye gidilmiş; alan ve alan eğitimi dersleri %50-60, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri %25-30 ve genel kültür dersleri %15-20 oranlarında olacak biçimde belirlenmiştir (63). Bu düzenlemeyle beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı da yeniden düzenlenmiştir. Yeni program 59 farklı dersten oluşmak üzere 125 saat teorik, 66 saat uygulamalı ve 158 krediden oluşmaktadır. Bu derslerin %50,63’ünü (30 çeşit ders, 59 saat teorik, 42 saat uygulamalı, 80 kredi) alan dersleri, %25,31’ini (13 çeşit ders, 33 saat teorik, 14 saat uygulamalı, 40 kredi) öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve %24,05’ini (16 çeşit ders, 33 saat teorik, 10 saat uygulamalı, 38 kredi) genel kültür dersleri oluşturmaktadır (64).

Tablo 2.4: Türkiye’de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı (65)

I. Yarıyıl				II. Yarıyıl			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri	2	0	2	Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	1	2	2
Genel Jimnastik	1	2	2	Artistik Jimnastik	1	2	2
İnsan Anatomisi ve Kinesiyolojisi	4	0	4	Atletizm	2	2	3
Basketbol	2	2	3	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
Yüzme	2	2	3	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi-II	2	0	2
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	Temel Müzik Eğitimi	1	2	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi-I	2	0	2	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	Bireysel Sporlar (Bir ders seçilecektir.)	1	2	2
Toplam	18	6	21	Toplam	13	10	18

Tablo 2.4 Devamı: Türkiye’de 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme Programı (65)

III. Yarıyıl				IV. Yarıyıl			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Egzersiz Fizyolojisi	2	2	3	Antrenman Bilgisi	2	2	3
Ritim Eğitimi ve Dans	1	2	2	Futbol	2	2	3
Hentbol	2	2	3	Halk Oyunları	2	2	3
Bilgisayar I	2	2	3	Seçmeli Sporlar I	2	2	3
Yabancı Dil I	3	0	3	Bilgisayar II	2	2	3
Seçmeli I	2	0	2	Yabancı Dil II	3	0	3
Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	Sosyal Psikolojisi	2	0	2
Öğrenme Psikolojisi	2	0	2	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
Toplam	17	8	21	Toplam	18	10	23
V. Yarıyıl				VI. Yarıyıl			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Psikomotor Gelişim	3	0	3	Beceri Öğrenimi	3	0	3
Fiziksel Uygunluk	2	2	3	Egzersiz ve Beslenme	2	0	2
Voleybol	2	2	3	Eğitsel Oyunlar	1	2	2
Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	2	0	2	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
Seçmeli Sporlar-II	2	2	3	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
Grup Dinamiği ve Liderlik	2	0	2	Etkili İletişim Becerileri	3	0	3
Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	Sınıf Yönetimi	2	0	2
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3	Okul Deneyimi	1	4	3
Toplam	17	10	22	Toplam	16	8	20
VII. Yarıyıl				VIII. Yarıyıl			
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K
Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor	1	2	2	Araştırma Projesi	2	2	3
Yaşam Boyu Spor	1	2	2	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	3	0	3
Drama (Tören Bilgisi ve Gösteri Jimnastiği)	2	2	3	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	Seçmeli Spor Alanları-III	2	0	2
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	Seçmeli Dersler-III	3	0	3
Rehberlik	3	0	3	Toplam	12	8	16
Seçmeli Dersler-II (Bir ders seçilecektir.)	3	0	3				
Toplam	13	8	17				
T:Teorik Ders Saati				124			
U:Uygulamalı Ders Saati				68			
K:Kredi Saati Toplamı				158			
Toplam Ders Saati				192			

2.4.3. Öğretim Elemanı sayıları

Üniversitelerde eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürüten kimseye öğretim elemanı denir (9). Profesör, doçent, yardımcı doçent öğretim görevlisi, araştırma görevlisi okutman ve uzmanlar öğretim elemanlarını oluşturur. Tablo 2.5’de spor eğitimi veren kurumların öğretim elemanı sayıları belirtilmiştir.

Tablo 2.5: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğretim Elemanı Sayıları (66-126)

Üniversite	Prof.	Doç.Dr	Yard.Doç. Dr	Öğr.Gör.	Arş.Gör	Okutman	Uzman	Toplam
Abant İzzet Baysal	1	3	16	3	11	2	1	37
Adnan Menderes			7	4		7		18
Afyon Kocatepe		1	4	4	3	4		16
Ağrı İbrahim Çeçen		2	4	1	1			8
Ahi Evran		1	6	2	4	3		16
Akdeniz	1	2	9	16	7	8		43
Aksaray			8	7	4	1	1	21
Amasya	1		3	4	2			10
Anadolu	2	2	10	24	5	4	1	48
Ankara	3	2	7	5	5		2	24
Atatürk		2	13	4	6	9	1	35
Balıkesir		1	7	1	1			10
Bartın		1	4	3	1			9
Başkent	1	2	1	4	1			9
Celâl Bayar	4	2	15	13	11			45
Cumhuriyet			2	16	5			23
Çanakkale On. Mart			6	5	1		1	13
Çukurova			4	12		10		37
Dicle			1	9	1	7		18
Dokuz Eylül	2		3	6	1			16
Dumlupınar	2	1	10	3	13	3		32
Ege	3	1	8	11	11	3		37
Erciyes		2	6	2	3	15		28
Erzincan			4	3	5			12
Fırat		4	14	1	2			21
Gazi	12	6	20	9	11		2	60
Gaziantep			3	3		10		16
Gaziosmanpaşa			4	4	1	4	1	14
Gedik	3		6		3			12
Giresun			3					3
Gümüşhane			1		2			3
Hacettepe	3	2	6	8	8	10	1	38
Haliç	3		4	1	1			9
Harran	1	1	3	1	2	3		11
Hitit		1	4	5	2			12

*Araştırmacı tarafından üniversitelerin remi web sitelerinden bilgiler alınarak tablo düzenlenmiştir.

Tablo2.5 Devamı: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğretim Elemanı Sayıları

Üniversite	Prof.	Doç.Dr	Yard.Doç. Dr	Öğr.Gör.	Arş.Gör	Okutman	Uzman	Toplam
İnönü			11	3	3	6		21
İstanbul	2	1	6	5	2	2		18
Kafkas			4	4	5	3		16
Kahramanmaraş Sütçü İmam		1	8	2		4		15
Karabük			3	2	2			7
Karadeniz Teknik	1		9	7	4	3	1	28
Karamanoğlu Mehmetbey		1	4	4	2	1		12
Kastamonu			5	8	6	3		22
Kırıkkale	1	1	5	2	1	13		23
Kocaeli	1		11	15		18		45
Marmara	6	2	24	14	22			68
Mehmet Akif Ersoy			2	4				6
Mersin		1	3	7	1	3		15
Muğla		2	15	7	7	7		38
Mustafa Kemal		1	8	6				15
Niğde			9	17				26
Ondokuz Mayıs	2	1	7	8	5	13		36
Pamukkale		2	10	9	11	12		44
Sakarya	1	2	11	6		1		21
Selçuk		11	10	22	7	2	1	53
Süleyman Demirel		1	1			8		10
Trakya		1	2	9	3	12		27
Uludağ		2	4	9		3		18
Yüzüncü Yıl			2	5	5	2		14
Bülent Ecevit			3		2	5		10
Kırgızistan-Türkiye Manas		2		1		3		6
Doğu Akdeniz								
Girne Amerikan	1		1	3	4			9
Yakın Doğu		2	3	1		16		22
TOPLAM	57	73	407	372	226	243	13	1391

*Araştırmacı tarafından üniversitelerin remi web sitelerinden bilgiler alınarak tablo düzenlenmiştir.

Tablo 2.5 incelendiğinde öğretim elemanı sayılarının üniversitelere göre farklı dağılımda olduğu görülmektedir. Öğretim üyesi sayısı, spor eğitimi veren kurumlara oranlandığında bu sayının yetersiz olduğu göze çarpmaktadır. Öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı üniversitelere göre çok farklılık göstermektedir. Bu belli bir standardın olmadığı bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Aynı zamanda yetişmiş öğretim üyesi ihtiyacının ne kadar fazla olduğunun bir kanıt olarak gösterilebilir. Öğretim elemanlarının birçok üniversitede bölümlere göre kadrolarının

dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Öğretim elemanı sayısının yetersiz olması, antrenörlük eğitimi, beden eğitimi öğretmenliği, spor yöneticiliği gibi birçok bölümün derslerine girme zorunluluğu doğurmuştur.

2.4.4. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğrenci Sayıları

Beden eğitimi ve spor eğitim kurumlarının öğrenci sayılarına bakıldığında antrenörlük eğitiminden sonra beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünün en fazla öğrenci mevcudu olan bölüm olduğu göze çarpmaktadır. Her geçen gün yeni açılan üniversiteler ve bölümler hızla artmaktadır. Bölüm sayısının ve öğrenci mevcudunun ihtiyaçtan fazla olup olmadığı konusu tartışılması gereken başka bir husustur.

Tablo 2.6: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Kurumların Öğrenci Sayıları (127)

Bölüm	Yeni Kayıt 2011-2012 öğrenci sayıları			2011-2012 Okumakta Olan Öğrenci Sayıları		
	E	K	T	E	K	T
Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği	1655	1031	2686	6792	4151	10943
Antrenörlük Eğitimi	1902	799	2701	7856	3199	11055
Spor Yöneticiliği	1364	667	2031	5133	2653	7786
Spor Bilimleri	107	20	127	408	117	525
Rekreasyon	634	324	958	2270	1238	3508
Engellilerde Egzersiz ve Spor Eğitimi	20	20	40	20	20	40
Toplam	5682	2861	8543	22479	11378	33857

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak karma metot kullanılmıştır. Karma yöntem, nitel araştırma ve nicel araştırmaların karışımını içeren veya paradigma özellikleri içeren araştırmalara denir (128). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi olarak durum çalışması deseni benimsenmiştir. Durum çalışması deseni bir veya birkaç durumu kendi sınırları içinde (ortam, zaman, vb.) bütüncül olarak analiz etmedir (129).

Nicel araştırma yöntemi olarak betimsel yöntem benimsenmiştir. Betimsel yöntem geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (130).

3.2. Araştırma Evreni

Araştırma grubu Malatya ilinde Milli Eğitim İl Müdürlüğünde görev yapan 410 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır (131)

3.2.1. Nitel veriler için araştırma grubu

Nitel veriler için araştırma grubunu Malatya ilinde beden eğitimi öğretmenliği yapan ve maksimum çeşitlilik örneklemsine göre seçilen 20 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışmada katılan 20 beden eğitimi öğretmenin mezun oldukları üniversitelere, cinsiyetlerine, medeni durumlarına, yaşlarına, öğretmenlik hizmet yıllarına, üniversite mezuniyet yıllarına, okulundaki öğrenci sayılarına ve okulundaki beden eğitimi öğretmeni sayısına göz önünde tutularak örneklem grubuna seçilmiştir (Tablo 3.1.).

Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları 20 farklı üniversite şunlardır: Adnan Menderes Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi Çukurova Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Kafkas Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Yakınodğu Üniversitesi.

Tablo 3.1: Nitel Araştırma grubuna Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

BE. Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri		f	%
Cinsiyet	Bayan	6	30,0
	Erkek	14	70,0
Medeni Durumu	Bekâr	6	30,0
	Evli	14	70,0
Yaş	26-30 yaş	5	25,0
	31-40 yaş	15	75,0
Öğretmenlik Hizmet Yılı	1-5 yıl	5	25,0
	6-10 yıl	6	30,0
	11-15 yıl	7	35,0
	16-20 yıl	2	10,0
Üniversite Mezuniyet Yılı	1996-2000 arası	11	55,0
	2001-2005 arası	5	25,0
	2006-2010 arası	3	15,0
	2011-2013 arası	1	5,0
Okulundaki Öğrenci Sayısı	1-750 öğrenci	6	30,0
	751-1500 öğrenci	10	50,0
	1501-2250 öğrenci	3	15,0
	2251 ve üzeri öğrenci	1	5,0
Okulundaki Beden Eğitimi Öğretmen Sayısı	1 kişi	3	15,0
	2-3 kişi	11	55,0
	4-5 kişi	2	10,0
	6 ve üzeri	4	20,0
Toplam		20	100

3.2.2. Nicel veriler için araştırma grubu

Nicel veriler için araştırma grubu 2012-2013 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan 283 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerin kişisel özellikleri Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2: Nicel Araştırma grubuna Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

BE. Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri		f	%
Cinsiyet	Erkek	200	70,7
	Kadın	83	29,3
Eğitim Durumu	Lisans	266	94,0
	Lisans üstü	17	6,0
Yaş	30 yaş ve altı	45	15,9
	31-35 yaş	118	41,7
	36-40 yaş	100	35,3
	41-45 yaş	11	3,9
	45 yaş ve üzeri	9	3,2
Mezuniyet Yılı	1995 ve öncesi	20	7,1
	1996-2000 yılı arası	107	37,8
	2001-2005 yılı arası	125	44,2
	2006 yılı ve üzeri	31	11,0
Hizmet Yılı	1-5 yıl arası	43	15,2
	6-10 yıl arası	123	43,5
	11-15 yıl arası	76	26,9
	16-20 yıl arası	41	14,5
Okulundaki Öğrenci Sayısı	750 öğrenci ve aşağısı	141	49,8
	751-1500 öğrenci arası	66	23,3
	1501-2250 öğrenci arası	60	21,2
	2251 öğrenci ve yukarısı	16	5,7
Okulundaki Beden Eğitimi Öğretmen Sayısı	1 öğretmen	84	29,7
	2-3 öğretmen	140	49,5
	4-5 öğretmen	44	15,5
	6 öğretmen ve üzeri	15	5,3
Toplam		283	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen nitel veri toplama aracı ve nicel veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.3.1. Nitel Veri Toplama Aracı

Araştırmada 20 beden eğitimi öğretmenine araştırmacı tarafından geliştirilen ve 18 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-1) ile röportaj yapılmıştır. Yarı Yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı görüşülene yöneteceği

belli başlı sorular hazırlar ve bu soruları sorar. Ancak görüşme sırasında yeni sorular sorma gereğini de hissederse onları da görüşülen kişiye yöneltir (130). Röportajlar okulların spor odalarında yapılmış olup yaklaşık 1-1,5 saat sürmüştür. Röportajlarda 8 öğretmen, ses kayıt cihazı ile kayıt yapılmasına izin vermiş diğer 12 öğretmen ise izin vermemiştir. İzin vermeyen öğretmenlerin röportajları yazılı kayıt altına alınmıştır. Ses kayıt cihazı ile alınan kayıtlar daha sonra yazılı hale getirilmiştir. Yazılı dosyalar Nvivo 9.00 paket programı yüklenmiştir.

3.3.2. Nicel Veri toplama Aracı

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel bilgilerinden oluşan 8 kişisel bilgi formu ve “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçek (BESÖBYÖ)”inden oluşmaktadır. BESÖBYÖ araştırmacı tarafından aşağıda verilen işlem yolu ile geliştirilmiştir.

3.3.2.1. Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği'nin (BESÖBYÖ) Geçerlilik ve Güvenirlilik Aşamaları

3.3.2.1.1. Ölçek taslağının Oluşturulması

Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği'nin geliştirilmesinde ilk olarak ölçek taslağı hazırlanmıştır. Ölçek taslağının hazırlanmasında aşağıdaki yol izlenmiştir.

1. Bu araştırmadaki nitel veri yöntemlerinden elde edilen veriler ışığında ölçeğin üç faktörlü (Öğretim Elemanı Yeterliliği, Öğretim Programı Yeterliliği ve Tesis Yeterliliği) olmasına karar verilmiştir.

2. Nitel veri yöntemlerinden elde edilen veriler ışığında ölçek taslağı için 63 maddelik soru havuzu oluşturulmuştur.

3. Ölçek taslağındaki 63 soru, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulundaki 4 uzman öğretim üyesi görüşleri ve önerileri doğrultusunda 45 soruya düşürülmüştür (Ek-2).

4. Ölçek taslağı 14'ü olumsuz ve 31 sorusu olumlu olmak üzere 45 maddeden meydana gelmiştir. Ölçekte kullanacak ölçme birimi olarak 5'li likert türü ölçek

“Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” kullanılmıştır.

3.3.2.1.2. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)

Ölçek taslağı 260 beden eğitimi öğretmenine uygulanmış ve bu uygulama sonucunda eksiksiz ve hatasız cevap verilmiş 253 ölçek taslağı değerlendirmeye alınmıştır. Ölçek taslağına eksiksiz ve hatasız cevap veren 253 beden eğitimi öğretmenin kişisel özellikleri tablo 3.3’te verilmiştir.

Tablo 3.3: Ölçek Taslağına Cevap veren Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

BE. Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri		f	%
Cinsiyet	Erkek	182	71,9
	Kadın	71	28,1
Medeni durum	Evli	218	86,2
	Bekar	35	13,8
Yaş	30 yaş ve altı	43	16,2
	31-35 yaş	102	40,3
	36-40 yaş	89	35,2
	41-45 yaş	10	4,0
	45 yaş ve üzeri	9	3,6
Mezuniyet Yılı	1995 ve öncesi	19	7,5
	1996-2000 yılı arası	97	38,3
	2001-2005 yılı arası	109	43,1
	2006 yılı ve üzeri	28	11,1
Toplam		253	100

Taslakta olumsuz sorular ters çevrilerek “Tamamen Katılıyorum (1), Katılıyorum (2), Kararsızım (3), Katılmıyorum (4), Kesinlikle Katılmıyorum (5)” istatistik programına kayıt edilmiştir.

Elde edilen verilerin Açıklayıcı faktör analizine (AFA) uygunluğu için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,827 ve Bartlett Testi ($X^2=4383,38$ $df=990$) anlamlı ($p<0,01$) bulunmuştur. KMO testi sonucunda bulunan değer; 0,50’nin altında ise analiz yapılamayacağını, 0,60 ve 0,70’lerde ise vasat olduğunu, 0,80’lerde ise çok iyi olduğunu, 0,90’larda mükemmel olduğunu belirtmektedir (134). Yine Faktör analizi uygulamasından önce yapılan bir başka analiz ise Bartlett

Testidir. Bu testin yapılmasının amacı ise faktör analizinde elde edilen korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığını tespit etmektir. Bu sebeple yapılan Bartlett Testi sonucunun anlamlı olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre ölçek taslağındaki sorular AFA testi için uygundur.

Yapılan faktör analizi için temel bileşenler analizi kullanılmış ve döndürme işlemi olarak dik döndürme (varimax) tekniği uygulanmıştır. Faktör sayısı 3 olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda faktör yük değeri 0,40'ın altında olan ve farklı faktörlerde yükleri arasında en az 0,10 fark olmayan 10 madde ölçek taslağından çıkartılmıştır. Ölçek taslağında kalan 25 madde ikinci AFA için uygun görülmüştür

İkinci faktör analizinde KMO değeri 0,831 olarak bulunmuş ve Bartlett Testi ($X^2=2101,95$ $df=300$ $p<0,01$) anlamlı çıkmıştır. AFA sonucunda ölçeğin 3 faktörden oluştuğu görülmüştür. Birinci faktör (öğretim elemanı yeterliliği) yük değerlerinin 0,525 ile 0,715 arasında; ikinci faktör (tesis yeterliliği) yük değerlerinin 0,449 ile 0,757 arasında ve üçüncü faktör (öğretim programı yeterliliği) yük değerlerinin 0,410 ile 0,741 arasında değiştiği görülmüştür (Tablo 3.4). Ayrıca birinci faktörün %20,76 varyansı, ikinci faktörün %11,46 varyansı ve üçüncü faktörün %7,76 varyansı açıkladığı görülmüştür. Ölçeğin tamamının ise açıkladığı varyans %43,10 olarak bulunmuştur. Büyüköztürk'e (132) göre çok faktörlü ölçekler de açıklanan varyansın %30'dan daha fazla olması beklenmelidir. Dolayısıyla ölçeğin bir bütün olarak açıkladığı varyansın %43,10 olması istatistikî açıdan yeterli sayılabilir.

Tablo 3.4: Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Madde Sayısı	Madde Numaraları	Öğretim Elemanı yeterliliği	Tesis yeterliliği	Öğretim programı yeterliliği	Madde Toplam Korelasyon	Açıkladığı varyans %	Cronbach Alfa
1	Madde 33	,715			,552	20,76	0,88
2	Madde 10	,707			,475		
3	Madde 9	,701			,635		
4	Madde 11	,698			,637		
5	Madde 6	,698			,642		
6	Madde 28	,667			,597		
7	Madde 29	,652			,579		
8	Madde 20	,638			,463		
9	Madde 1	,601			,610		
10	Madde 2	,535			,617		
11	Madde 44	,530			,681		
12	Madde 25	,525			,393		
13	Madde 7		,757		,585	11,46	0,76
14	Madde 15		,732		,586		
15	Madde 41		,685		,542		
16	Madde 8		,673		,531		
17	Madde 14		,629		,471		
18	Madde 45		,546		,437		
19	Madde 4		,449		,324		
20	Madde 12*			,741	,485	7,74	0,70
21	Madde 13*			,671	,448		
22	Madde 16*			,623	,409		
23	Madde 17*			,532	,315		
24	Madde 37*			,474	,281		
25	Madde 24*			,410	,292		
Ölçeğin Tamamına İlişkin Sonuçlar						43,10	0,84

* Olumsuz Maddeler

Bu çalışmada ölçeğin yapı geçerliliği daha iyi görebilmek için madde analizi yapılmıştır. Madde analizi için madde-toplam korelasyon yöntemi seçilmiştir. Uygulama sonuçlarına bakıldığında (Tablo 3.4) birinci faktörde madde korelasyonlarının 0,393 ile 0,681 arasında, ikinci faktörde madde korelasyonlarının 0,324 ile 0,586 arasında ve üçüncü faktörde madde korelasyonlarının 0,281 ile 0,485 arasında değiştiği görülmektedir. Uzmanlar madde toplam korelasyonu 0,30 ve daha

yüksek olan maddelerin iyi derecede ayırt ettiğini ve 0,20-0,30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceğini belirtmektedirler (132,133). Bu durumda ölçeğin madde 24 ve madde 37'nin korelasyonlarının düşük olduğu ancak kabul sınırlar içinde kaldığı görülmekte iken diğer kalan bütün maddelerin korelasyonlarının iyi düzeyde ayırt edicilik özelliğine sahip olduğu söylenebilir.

Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık kat sayısına (Cronbach Alfa) bakılmıştır. Birinci faktörün alfa katsayısı 0,88, ikinci faktörün alfa katsayısı 0,76 ve üçüncü faktörün alfa katsayısı 0,71 olarak bulunmuştur. Ölçeğin tamamına ilişkin alfa katsayısı 0,84 olarak bulunmuştur (Tablo 3.3). Uzmanlara göre ölçeğin alfa katsayısı en az 0,70 olmalı, alfa katsayısı 0,80 ile 1 arasında ise ölçek yüksek güvenilirliğe sahiptir (134,135). Bu durumda geliştirilen ölçeğin güvenilirliğinin yeterli olduğu sonucuna varılabilir.

3.3.2.1.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

AFA sonucu ölçekte kalan 25 madde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) için Lisrel 8.8 paket programına yüklenmiştir. İlk olarak path analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda $X^2=628,31$, $df=272$, $P=0,000$, $RMSEA= 0,072$ ve kritik kişi (critical N) sayısı 133 olarak bulunmuştur.

Tablo 3.5: Birinci Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları

Uyum Ölçüsü	Ölçülen Değer	Olması gereken (67)	Model Uyumu
X ² /sd	2,31	≤3	Kabul edilebilir uyum
RMSEA	0,072	≤0,08	Kabul edilebilir uyum
Yakın uyum testi için p değeri	0.00	≥0,05	Kötü Uyum
SRMR	0.070	≤0,10	Kabul edilebilir uyum
NFI	0.85	≥0,90	Kötü Uyum
NNFI	0.90	≥0,95	Kötü Uyum
CFI	0.91	≥0,95	Kötü Uyum
GFI	0.83	≥0,90	Kötü Uyum
AGFI	0.80	≥0,85	Kötü Uyum
AIC-Model	734.31 < 650.00 ^S 734.31 > 4328.73 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Red- kabul
CAIC-Model	974.58 < 2123.35 ^S 974.58 < 4442.06 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Kabul
ECVI	2.91 > 2.58 ^S 2.91 < 17.18 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Red-kabul

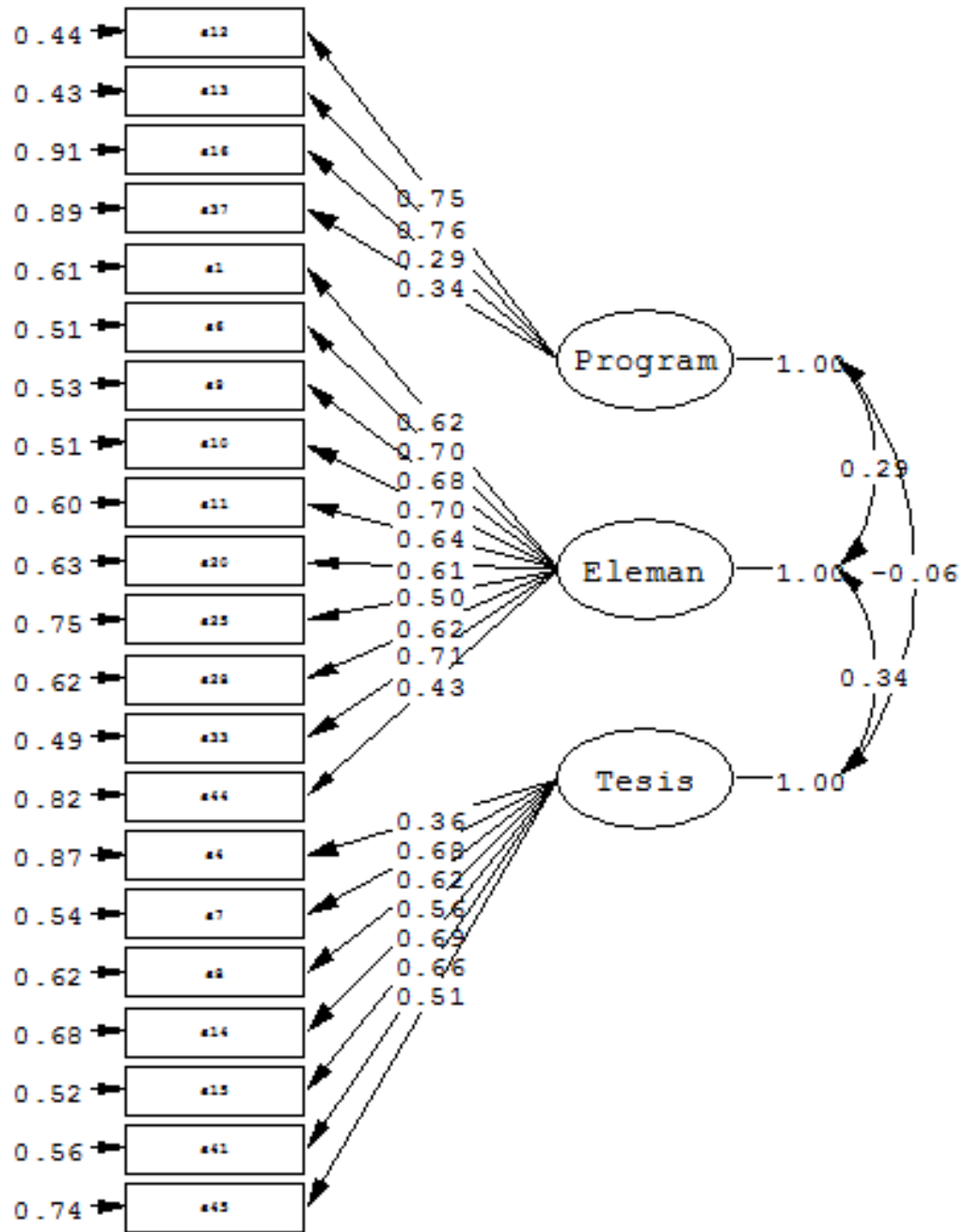
Tablo 3.5.'de görüldüğü üzere birinci yapılan DAF model uyum ölçütlerine göre modelin bazı ölçütlerinde uyumsuzluklar görülmüştür. Bu durumda birinci ve ikinci düzeltme indekslerine bakılmış modelin uyum değerlerini düşüren 4 soru (madde 2, madde 17, madde 24 ve madde 29) sırasıyla ölçekten çıkartılmıştır. Son yapılan DFA sonucunda $X^2=316,64$, $df=186$, $P=0,000$ ve $RMSEA= 0,053$ ve kritik kişi (critical N) sayısı 185 olarak bulunmuştur (Tablo 3.6).

Tablo 3.6: Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Model Uyum Sonuçları

Uyum Ölçüsü	Ölçülen Değer	Olması gereken (67)	Model Uyumu
X ² /sd	1,73	≤3	İyi uyum
RMSEA	0.053	≤0,08	Kabul edilebilir uyum
Yakın uyum testi için p değeri	0.31	≥0,05	İyi uyum
SRMR	0.058	≤0,10	Kabul edilebilir uyum
NFI	0.90	≥0,90	Kabul edilebilir uyum
NNFI	0.95	≥0,95	Kabul edilebilir uyum
CFI	0.95	≥0,95	Kabul edilebilir uyum
GFI	0.89	≥0,90	Kötü uyum
AGFI	0.87	≥0,85	Kabul edilebilir uyum
AIC-Model	406.64<462.00 ^S 406.64<3151.85 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Kabul
CAIC-Model	610.64<1509.21 ^S 610.64<3247.05 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Kabul
ECVI	1.61<1.83 ^S 1.61<12.51 ^I	Karşılaştırılan modellerden daha küçük	Kabul

S: Saturated I: Independence

Tablo 3.6'de görüldüğü üzere son yapılan DFA model uyum sonuçlarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir.

Chi-Square=316.64, df=186, P-value=0.00000, RMSEA=0.053

Şekil 3.1: Ölçeğin DFA Modeli (Standartlaştırılmış Değerleri)

Tablo-3.7: Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları

Madde numarası	Madde Ölçekteki numarası	Taslak Ölçekteki Madde numarası	Standartlaştırılmış yükleri (mad. yük.)	Hata katsayısı	t-değeri	Cronbach Alfa katsayısı	Yapı güvenirlik katsayısı	Acıklanan Varyans
Öğretim Programı Yeterliliği								
1	Madde 9*	madde 12*	0,75	0,44	9,75	0,61	0,63	0,33
2	Madde 10*	madde 13*	0,76	0,43	9,85			
3	Madde 13*	madde 16*	0,29	0,91	4,08			
4	Madde 18*	madde 37*	0,34	0,89	4,74			
Öğretim Elemanı Yeterliliği								
5	Madde 1	madde 1	0,62	0,61	10,35	0,84	0,86	0,39
6	Madde3	madde 6	0,70	0,51	12,09			
7	Madde 6	madde 9	0,68	0,53	11,70			
8	Madde 7	madde 10	0,70	0,51	12,01			
9	Madde 8	madde 11	0,64	0,60	10,65			
10	Madde 14	madde 20	0,61	0,63	10,05			
11	Madde15	madde 25	0,50	0,75	7,93			
12	Madde16	madde 28	0,62	0,62	10,22			
13	Madde 17	madde 33	0,71	0,49	12,37			
14	Madde 20	madde 44	0,43	0,82	6,70			
Tesis Yeterliliği								
15	Madde 2	madde 4	0,36	0,87	5,35	0,76	0,79	0,35
16	Madde 4	madde 7	0,68	0,54	11,04			
17	Madde 5	madde 8	0,62	0,62	9,77			
18	Madde 11	madde 14	0,56	0,68	8,78			
19	Madde12	madde 15	0,69	0,52	11,32			
20	Madde 19	madde 21	0,66	0,56	10,69			
21	Madde 21	madde 45	0,51	0,74	7,76			
Ölçeğin Toplamında						0,82	0,92	0,37

* Olumsuz Maddeler

3.4. Veri Analizi

3.4.1. Nitel veri Analizi

Araştırmada 20 beden eğitimi öğretmeni ile 18 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yapılan görüşmede elde edilen ses verileri word dosyasına aktarılmıştır. Öğretmenlerin kişisel bilgilerini saklı tutmak için her bir öğretmene “BEÖ 1 (beden eğitimi öğretmeni 1), BEÖ 2” vb şeklinde kodlar verilmiştir. Daha sonra Word dosyaları Nvivo 9.00 paket programına yüklenmiştir. Paket programda ham verilere içerik analizi ve betimsel analizler yapılmış elde edilen bulgular tablolara dönüştürülerek frekansları ile birlikte sunulmuştur.

3.4.2. Nicel Veri Analizi

Araştırmada 283 beden eğitimi öğretmenine 7 soruluk kişisel bilgi formu ve 21 maddelik Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği uygulaması sonucu elde edilen ham veriler istatistik paket programlarına yüklenmiştir. Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği'nin Öğretim Programı Yeterliliği, Öğretim Elemanı Yeterliliği ve Tesis Yeterliliği alt boyutlarından elde edilen verilerin (bağımlı değişkenlerin) normal dağılıp dağılmadıkları Kolmogrov-Smirnov testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda verilerin normal dağılmadıkları saptanmıştır (Tablo 3.8). Bu nedenle istatistikî analizlerde nonparametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiş ve böylece ikili karşılaştırmalar için Mann- Whitney U Testi ve Çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis H Testi ve Bonferroni düzeltmeli Mann-Whitney U Testi yöntemleri kullanılmıştır. Anlamlılık değeri için $\alpha=0.05$ değeri kritik nokta olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.8: Bağımlı Değişkenlerin Kolmogrov-Smirnov Testi ile Normallik Sınaması

	Kolmogorov-Smirnov		
	K-S	sd	P
Öğretim Programı Yeterliliği	,073	283	,001
Öğretim Elemanı Yeterliliği	,091	283	,000
Tesis Yeterliliği	,076	283	,000

P<0,05

4. BULGULAR

4.1. Nitel Araştırmaya İlişkin Bulgular

Araştırmada 20 beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşmede elde edilen ham veriler Nvivo 9.00 paket programına yüklenmiştir. Paket programda öğretmenlerin kişisel bilgilerini saklı tutmak için her bir öğretmene “BEÖ 1 (Beden Eğitimi Öğretmeni 1), BEÖ 2” vb şeklinde kodlar verilmiştir. Daha sonra verilere içerik analizi ve betimsel analizler yapılmıştır.

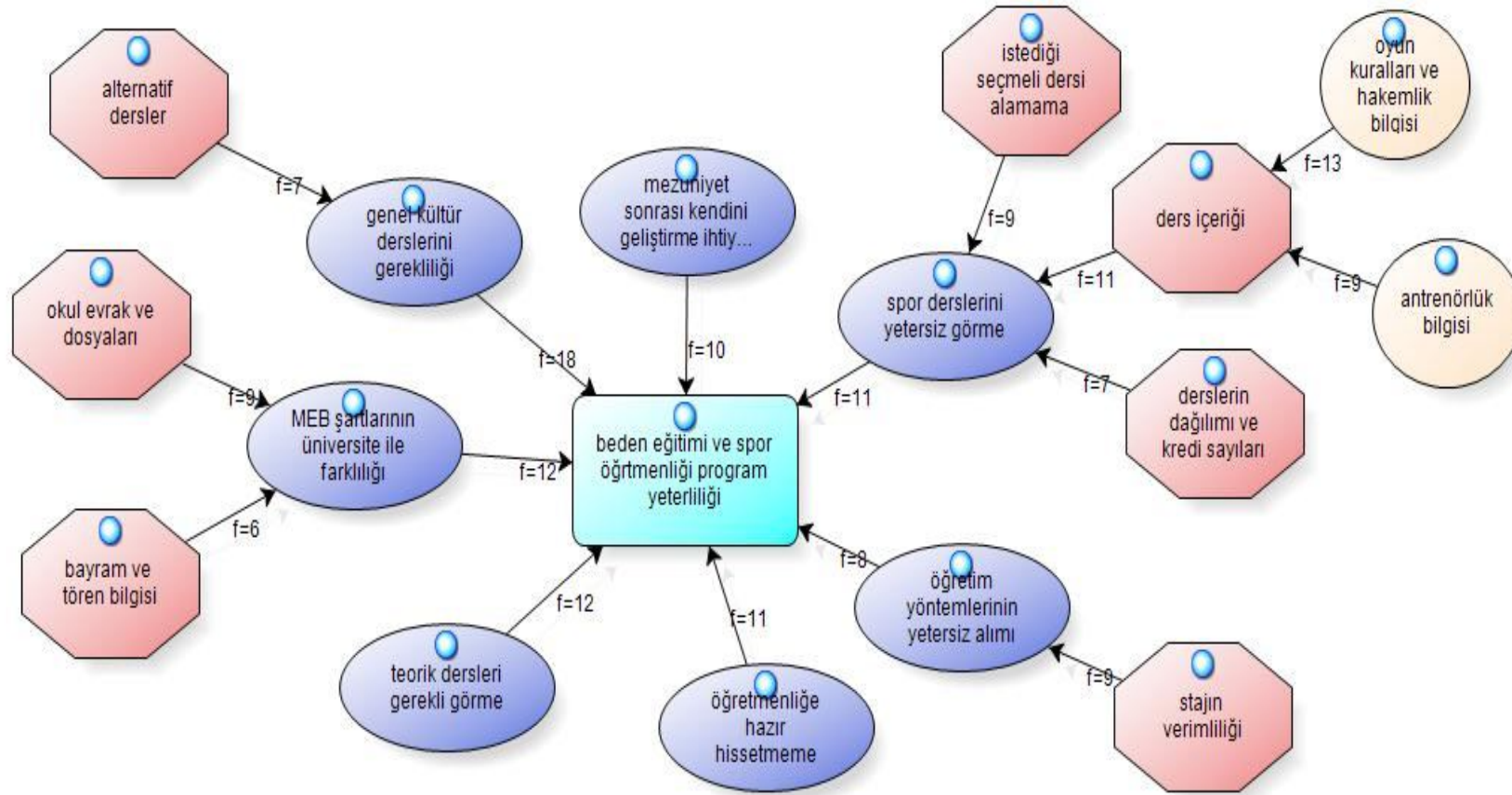
İçerik analizi sonucunda öğretmenlerin beden eğitimi ve spor bölümü yeterlilikleri ile ilgili görüşleri aşağıda belirtilen üç ana tema altında toplanmıştır:

- Öğretim Program Yeterliliği
- Öğretim Elemanı Yeterliliği
- Tesis ve Sosyal İmkânların Yeterliliği

4.1.1. Öğretim Programı Yeterliliği:

Şekil 4.1.'de beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğretim programı yeterliliği kavramının alt boyutları ve bu alt kavramların frekansları görülmektedir. Öğretim programı yeterliliği temasında oluşan yedi alt boyut ve bu boyutlara ait frekanslar (Şekil 4.1.) aşağıda verilmiştir:

- Milli eğitim Bakanlığı şartlarının üniversite eğitimi ile farklılığı (f=12)
- Öğretmenliğe hazır hissetmeme (f=11)
- Spor derslerini yetersiz görme (f=11),
- Mezuniyetten sonra kendini geliştirme ihtiyacı (f=10)
- Öğretim yöntemlerinin yetersiz alımı (f=8)
- Genel kültür derslerini gerekliliği (f=18)
- Teorik dersleri gerekli görme (f=12)

Şekil 4.1: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğretim Programı Yeterliliği

Tablo 4.1: Milli Eğitim Bakanlığı Şartları Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.19: “Üniversiteden mezun olduğumuzda her türlü karşılaşılabileceğimiz duruma göre bir eğitim almalıyız. Biz ise biraz farklı bir eğitim aldık bence törende ne yapacağımı sora sora öğrendim.”	Milli eğitim ile üniversite eğitiminin farklılığı	12
B.E.Ö.5: “Evrakları nasıl dolduracağımı diğer beden eğitimi öğretmenleri arkadaşlarıma soruyorum.”	Okul evrak ve dosyaları hazırlama	9
B.E.Ö.4: “Mezun olduğumda tören bilgim çok zayıftı.”	Bayram ve tören bilgisi	6

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere Milli Eğitim Bakanlığı şartlarının üniversite eğitimi ile farklılığı alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri verdikleri cevaplarda okudukları dönemde verilen eğitimin göreve başladıktan sonra aldıkları eğitimin uygulamada farklılıklar gösterdiğini belirtmişlerdir. Verilere göre bu kavram 12 defa geçmiştir. Milli eğitim çok önemli olarak gördükleri bazı bilgilerin üniversitede hiç almadıklarını ya da çok az aldıklarını belirtmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri üniversitede almadıkları veya eksik aldıkları dersler nedeniyle göreve başladıkları ilk yıllarda zorluklar yaşadıkları düşünülebilir. Bu kavramın, alt kavramları ve frekansları; okul evrak ve dosyaları hazırlamanın frekans sayısı 9 ve bayram ve tören bilgisinin frekans sayısı 6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.2’de öğretmenliğe hazır hissetmeme alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri göreve başladıkları ilk dönemlerde öğretmenliğe kendilerini çok hazır hissetmediklerini belirtmişlerdir. Milli eğitim şartları, öğretmenlik programının içeriği, öğretmenlik uygulamasının yetersizliği, ders içeriği gibi nedenler göstererek kendilerini hazır hissetmedikleri kavramı ortaya çıkarılabilir. Kendini öğretmenliğe hazır hissetmeme durumunun frekansı 11’dir.

Tablo 4.2: Öğretmenliğe Hazır Hissetmeme Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntı	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.5: “Şunu söyleyebilirim öğretmenliğe yeni başladım fakat birçok konuda kendimi eksik hissediyorum bildiklerimi de nasıl aktaracağım konusunda çok tecrübesiz hissediyorum.”	Öğretmenliğe hazır hissetmeme	11

Tablo 4.3: Spor Derslerini Yetersiz Görme Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.13: “Hentbol, basketbol, ritim eğitimi ve dans, yüzme, tenis, masa tenisi bu dersleri alamadım diğer dersleri seçince bu dersleri hiç alamadım bu dersler zorunlu olmalı. Öğretmenlikte her türden branş karşımıza çıkıyor. Birazda olsa bilgi sahibi olmamız gerekir bence”	Spor derslerini yetersiz görme	11
B.E.Ö.10: “Görmediğim uygulamalı dersler çoğunlukta. bazı temel branşları seçtiğimiz zaman diğerlerini seçemiyorduk. Bu yüzden voleybol dersini hiç almadım öğretmenlikte bunları uygulamakta zorluk yaşadım.”	İstediği seçmeli dersi alamama	9
B.E.Ö.17: “Dersleri sayı olarak yeterli aldınız mı dersiniz evet ders çeşitliliği açısından çok dersimiz vardı ancak çok verimli geçmedi. Basketbol dersine giriyoruz iki top sür biraz turnike tamam ders bitti içerik çok dolu değildi.”	Ders içeriği	11
B.E.Ö.16: “Spor derslerinin hakemlik bilgisini hiç almadım biz beden eğitimi dersinde ne kadar kural bilgisi anlatıyorsak yani yüzeysel biçimde üniversitedeyken de o kadar bilgi aldık.”	Oyun kuralları ve hakemlik bilgisi	13
B.E.Ö.11: “Tören bilgisi, bazı branş derslerinde takım çalıştırmasında ilk başlarda sorun yaşadım. Her dersten antrenör gibi bilgiye sahip olamıyorsunuz ama okulda takım çalıştırırken sizden çok şey isteniyor.”	Antrenörlük bilgisi	9
B.E.Ö.9: “Takım çıkarabileceğimiz spor branşlarının daha kapsamlı bir şekilde verilmesi daha iyi olabilirdi. Daha fazla spor dersi olabilirdi.”	Ders dağılımı ve kredi sayıları	7

Tablo 4.3’de spor derslerini yetersiz görme alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri spor derslerini eğitim ve öğretim dönemleri boyunca istediği seçmeli dersi alamama, ders içeriği, derslerin dağılımı, kredi sayısı, oyun kuralları ve antrenörlük bilgisi açısından yeterli eğitimi almadıklarını düşünmektedirler. Bu kavramların frekans sayıları; spor derslerini yetersiz görme 8, istediği seçmeli dersi alamama 9, ders içeriği 11, oyun kuralları ve hakemlik bilgisi 13, antrenörlük bilgisi 9, ders dağılımı ve kredi sayıları kavramı 7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.4: Mezuniyetten Sonra Kendini Geliştirme İhtiyacı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.20: <i>“Daha yeni öğretmen olduğum için eksikliklerim yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Tecrübeli öğretmenlerden sorarak öğreniyorum. Ya da internetten araştırıyorum.”</i>	Mezuniyetten sonra kendini geliştirme ihtiyacı	10

Tablo 4.4’de mezuniyetten sonra kendini geliştirme ihtiyacı alt boyutunda öğretmenler ifadelerinde lisans dönemindeki eğitimin açığını kapatabilmek için çeşitli yollardan kendilerini geliştirme ihtiyacının doğduğunu belirtmişlerdir. Bu kavramın frekans sayısı 10 olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.5: Öğretim Yöntemlerinin Yetersiz Alımı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.11: <i>“Sporcu gibi yetişmektense daha çok nasıl öğreteceğimizi öğrenseydik daha iyi olurdu.”</i>	Öğretim yöntemlerinin yetersiz alımı	8
B.E.Ö.15: <i>“Bence staj kısmı bu derslerin uygulaması olarak bence yetersiz kalıyor. Stajdayken mesela daha aktif derslere girmek ya da takım çalışması yaptırılrsa daha iyi olurdu.”</i>	Stajın verimliliği	9

Tablo 4.5’de öğretim yöntemlerinin yetersiz alımı alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri öğretmenliğe başladıklarında bilgi sahibi olduğu konularda bile öğrencilere aktarmada problem yaşadıkları veya bunu nasıl yapacaklarını

bilmedikleri konusunu belirtmişlerdir. Bunun sebeplerinden bir tanesini de stajın çok verimli geçmediğini ifade etmişlerdir. Öğretim yöntemler

Tablo 4.6: Genel Kültür Derslerini Gerekliliği Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.7: “Genel kültür dersleri zaman kaybı İngilizce hariç.”	Genel kültür derslerinin gerekliliği	7
B.E.Ö.17: “Bence bu dersler çok gereksiz bilgi tekrarında başka bir şey değil. Bu dersler yerine etkili konuşma, hitabet gibi dersler olsaydı daha iyi olurdu diğer genel kültür dersleri zorunlu olduğu için gördük çok da gerekli değildi.”	Alternatif dersler	7

Tablo 4.6.’da genel kültür derslerini gerekliliği altı boyutunda beden eğitimi öğretmenlerinin bazıları genel kültür derslerini gerekli bazıları ise gereksiz görmektedir. Öğretmenler ifadelerinde, alternatif bazı derslerin koyulabileceğini veya İngilizce ders saatinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Genel kültür derslerini gereksiz gören öğretmenler, bu derslerin yerine daha fazla spor dersi olabileceğini ifade etmişlerdir.

Tablo 4.7: Genel Kültür Derslerini Gerekliliği Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.14: “Anatomi fizyoloji, ilk yardım, antrenman bilgisi bence çok gerekli dersler bu derslerin sayıları iyiydi . bu dersleri önemli görüyorum.”	Teorik dersleri gerekli görme	12

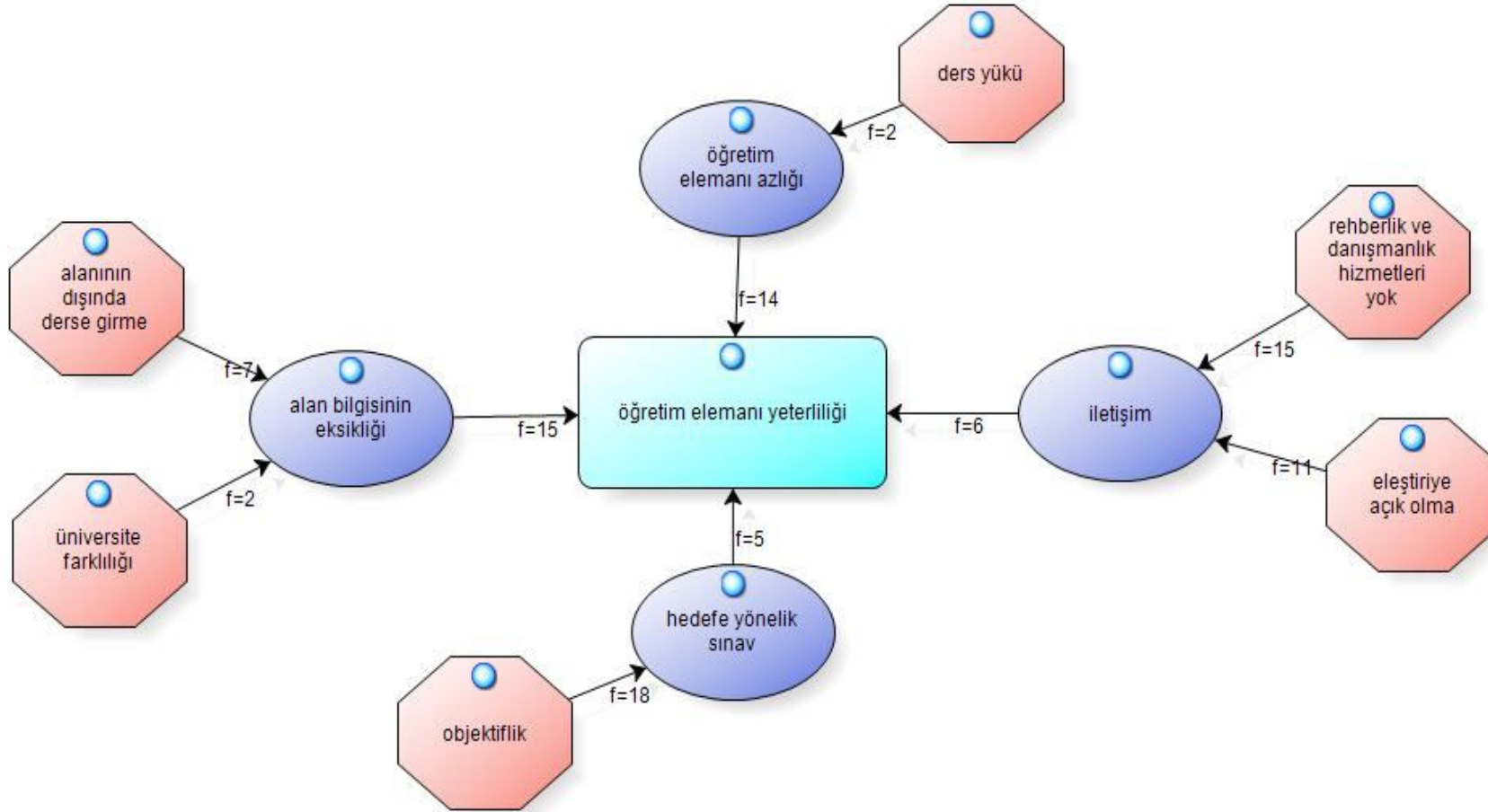
Tablo 4.7’de teorik dersleri gerekli görme alt boyutunda öğretmenler görüşmelerde teorik derslerin çok gerekli olduğunu mutlaka programda yer alması gerektiğini ve bir öğretmenin teorik derslerden aldıkları bilgilere sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.1.2. Öğretim Elemanı Yeterliliği

Şekil 4.2’de beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğretim elemanı yeterliliği teması altında yer alan alt boyutları ve bu alt boyutlarının frekansları görülmektedir. Öğretim elemanı yeterliliği temasında oluşan alt boyut ve bu boyutlara ait frekanslar (Şekil 4.2) aşağıda verilmiştir:

- Alan bilgisinin eksikliği (f=15)
- Öğretim elemanı azlığı (f=14)
- İletişim (f=6)
- Hedefe yönelik sınav (f=5)

Tablo 4.8’de alan bilgisinin yeterliliği alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri özellikle spor dersine giren öğretim elemanların bir bölümünün ders içeriği bilgisi, ders işleme yöntemleri gibi konularda yetersiz olduklarını bir kısmı da yeterli olduklarını belirtmişlerdir. Cevaplardan, bu sorunun nedenlerinden bir tanesi, öğretim elemanlarının kendi alanı dışında derse girmeleri olarak görülebilir. Diğer çıkarılabilecek nedenlerden bir tanesi üniversiteye göre öğretim elemanı yeterliliğinin değişmesi olarak görülebilir. Görüşmeler neticesinde alan bilgisinin yeterliliği kavramının frekansı 15 çıkmıştır. Öğretim elemanının, alanının dışında derse girme kavramının frekansı 7, üniversite farklılığı 2 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.2: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğretim Elemanı Yeterliliği

Tablo 4.8: Alan Bilgisinin Yeterliliği Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.6: “ <i>Öğretim elemanlarının alan bilgileri iyi olanlarda vardı bazıları ise o derse hiç girmemeleri gerekiyordu bence. Spor branşlarına giren hocaların bazıları bence branşları olduğunu sanmıyorum ya da yeterli değildi. Fakat çok iyi kaliteli olan hocalarda vardı.</i> ”	Alan bilgisinin yeterliliği	15
B.E.Ö.5: “ <i>Bazı hocalar basketbola girdiklerini biliyorum sonra anatomiye sonra step aerobik dersine giriyor bu bence garip. Hepsinde çok iyi olamazsın ki.</i> ”	Alanı dışında derse girme	7
B.E.Ö.14: “ <i>Bence hocalarımız genelde çok kaliteli idi. prof doçent bayağı vardı zaten bizim bölüm eski ve köklü bir okuldu.</i> ”	Üniversite farklılığı	2

Tablo 4.9: Öğretim Elemanı Azlığı Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.19: “ <i>Bazı seçmek istediğimiz dersleri hoca yetersizliğinden dolayı dersleri açamıyorlardı. Tenis dersini seçmek istedim hocası olmadığı için ders açılmadı.</i> ”	Öğretim elemanı azlığı	14
B.E.Ö.2: “ <i>Bazı hocaların eksikliği yüzünden bir hoca 3 derse giriyordu onlarda hepsini aynı verimlilikte anlatamıyorlardı.</i> ”	Ders yükü	2

Tablo 4.9’da öğretim elemanı azlığı alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri okudukları dönemde öğretim elemanlarını sayı olarak yeterli olmadıklarını ve ders yüklerinin fazla olduklarını söylemişlerdir. Öğretim elemanlarının sayısının eksikliği akademik unvan açısından da paralellik göstermektedir. Öğretim elemanı azlığı, öğretim elemanlarının girdikleri ders sayılarının artmasına neden olduğu öğretmenlerin ifadelerinden anlaşılmaktadır.

Görüşmelerde öğretim elemanı azlığının frekansı 14, ders yükü kavramının frekansı 2 olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.10: İletişim Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.11: <i>“Bu hocanın kalitesiyle paralel iyi hocaysa kendini yenileyen, bakımlı iletişime açık kişi oluyor. Ama yetersiz olanlarla ne iletişime geçebiliyorsunuz. Bu bence ne kadar kendini geliştirmiş olmasıyla doğru orantılı olan bir şey alanında iyi olan diğer özellikleri de beraberinde getiriyor.”</i>	İletişim	6
B.E.Ö.5: <i>“Öyle bir şey hatırlamıyorum danışman hocamıza sorunumuz olduğunda bize elinden geldiğince yardımcı oluyordu. Ama öğretmenlik hayatımız için bir yönlendirme ve karşılaşılabileceğimiz şeyler için bir yardım alsaydık bence çok iyi olurdu.”</i>	Rehberlik ve danışma hizmetleri yok	15
B.E.Ö.9: <i>“Bazı hocalar eleştiriye hiç açık değillerdi. Zaten tavır ve tutumlarında despot bir kişiliğe sahip oldukları belliydi. Dersten kalmamak için çok fazla konuşmazdık.”</i> B.E.Ö.13: <i>“Genelde hocalar cana yakın hemen konuşabileceğimiz insanlardı. Genel kültür seviyeleri iyi demokratik hocalardı genelde problem yaşamadık.”</i>	Eleştiriye açık olma	11

Tablo 4.10’da İletişim alt boyutunda öğretmenler, okudukları dönemde öğretim elemanları ile genelde iletişimlerinin öğretim elemanının tavır ve kalitelerine göre değiştiğini belirtmişlerdir. Derslerde iyi olduklarını düşündüğü öğretim elemanlarının iletişimlerinin daha iyi olduklarını söylemişlerdir. Beden eğitimi öğretmenleri, üniversitedeki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerini yetersiz olduğunu, öğretmenlik yaşantısı ile ilgili bilgilendirme yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Eleştiriye açık olma konusunda tam bir genelleme yapmadıklarını bir kısmının eleştiriye açık bir kısmının ise eleştiriye kapalı öğretim elemanlarının olduğunu belirtmişlerdir. İletişimin frekans sayısı 6, rehberlik ve danışma hizmetleri yok kavramının 15 ve eleştiriye açık olma kavramının 11 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.11 Hedefe Yönelik Sınav Alt Boyutu İçerik Analizi

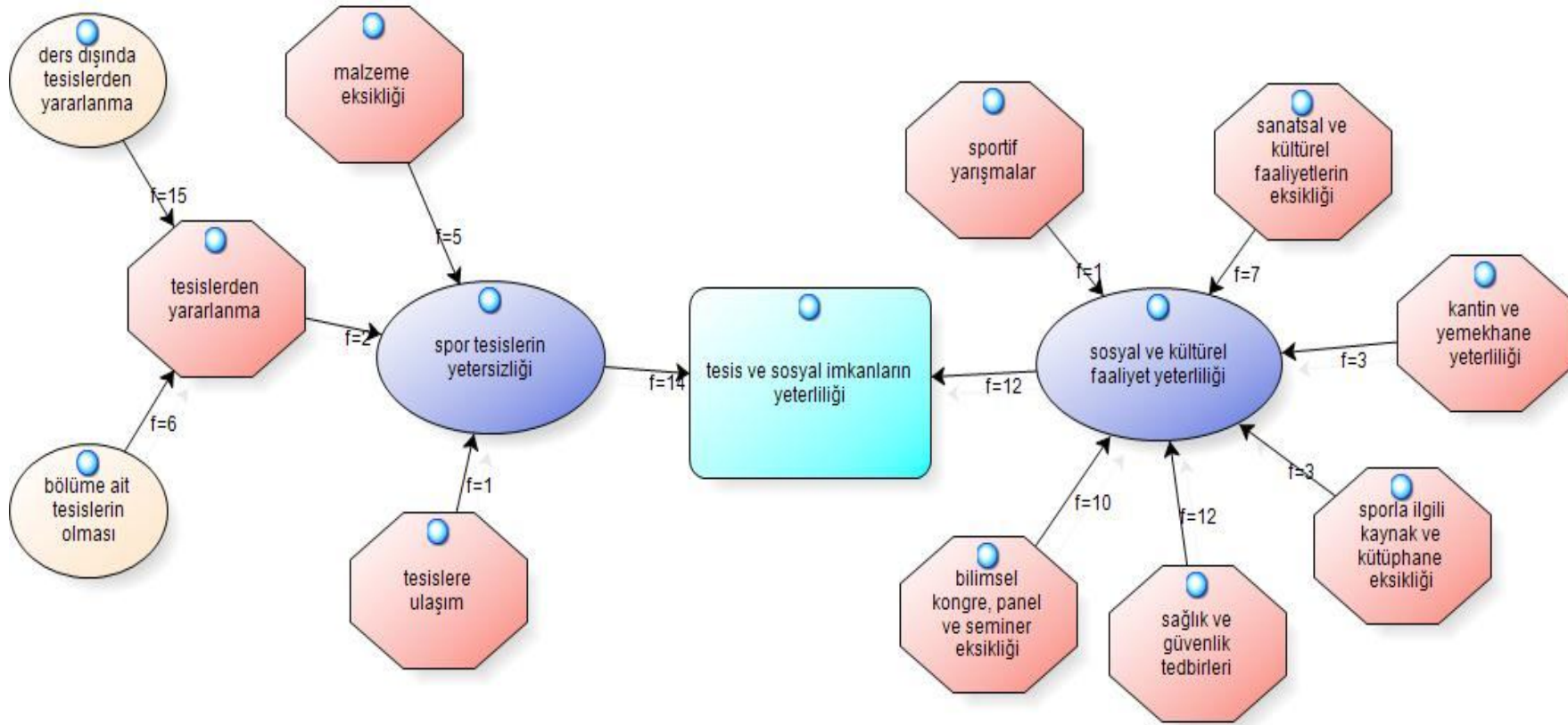
Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.17: “Benim anlamadığım üniversiteye uygulamalı sınavla seçildik ve belli yetenekte olan kişilerdik bizi spor derslerinde yine iyi top sürebiliyor muyum, iyi koşabiliyor muyum,, iyi atabiliyor muyum diye benim performansımı ölçüyorlar biz beden eğitimi öğretmeni olacağız bu becerileri nasıl öğretmemiz gerektiği üzerine bir eğitim almalıydık sürekli bizim performansımızı ölçtüler. O da olsun ama bizim öğreticiliğimiz üzerine bir değerlendirme yapılması gerek.”	Hedefe yönelik sınav	5
B.E.Ö.18: “Genelde objektiflerdi subjektif olan dans ve jimnastik derslerine giren hocalardı.”	Objektiflik	18

Tablo 4.11’de hedefe yönelik sınav alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri okudukları dönemde özellikle uygulamalı derslerde sınavların farklı olması gerektiğini, sporcu olarak yetişemediklerini öğretmen olacaklarını belirtmişler, sınavlarında bu mantığa göre olması gerektiğini söylemişlerdir. Sınavlarda öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun objektif olduğu tespit edilmiştir. Bazı öğretmenler ise öğretim elemanlarının objektif olmadıklarından yakınmışlardır. Hedefe yönelik sınav frekansı 5, objektiflik kavramının frekansı 18 olarak tespit edilmiştir.

4.1.3. Tesis ve Sosyal İmkânların Yeterliliği

Şekil 4.3’de beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğretim tesis ve Sosyal İmkânların yeterliliği teması altında yer alan alt boyutları ve bu alt boyutlarının frekansları görülmektedir. Tesis ve sosyal imkanların yeterliliği temasında oluşan alt boyut ve bu boyutlara ait frekanslar (Şekil 4.3) aşağıda verilmiştir:

- Spor tesislerinin yetersizliği (f=14)
- Sosyal ve kültürel faaliyet yeterliliği (f=12)

Şekil 4.3: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Tesis ve Sosyal İmkanların Yeterliliği

Tablo 4.12: Spor Tesisleri Yetersizliği Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.6: <i>“Tesisler yetersizdi. Salon ortak kullanımlıydı bence bütün tesislere sahip olunmalı. Üniversitenin değil bölüme ait olmalı.”</i>	Tesislerden Yararlanma	20
B.E.Ö.17: <i>“Malzemelerimiz de keza aynı şekilde atletizm dersinde koşu konuları hariç diğerlerini malzeme eksikliği nedeniyle işleyemedik. Masa tenisi bir tane vardı sıra bize gelene kadar ders bitiyordu. Yüzme dersini jimnastik minderi üzerinde gördük havuza hiç girmeden bu dersi bitirdik.”</i>	Malzeme eksikliği	5
B.E.Ö.11: <i>“Tesis konusu bizim dönemde başlı başına bir problemdi. Salon için meslek yüksek okuluna geliyorduk atletizm için gençlik sporun stadi yüzme için yine merkezdeki havuza geliyorduk diğer dersler için tekrar kampusa geliyorduk. Bu konuda bayağı bir sorun yaşadık.”</i>	Tesislere ulaşım	1

Tablo 4.12’de spor tesisleri yetersizliği alt boyutunda öğretmenler tesislerden yararlanmada sorunlar yaşadıklarını belirtilmiştir. Özellikle dersler dışında tesislerin kullanamadıklarından yakınmışlardır. Dersler dışında tesislerden yararlanma kavramının frekansı 15’dir. Bunun sebeplerinden en önemlisi tesislerin bölüme ait olmamasını göstermişlerdir. Tesislerin üniversitenin genel kullanımına açık olması veya gençlik spor genel müdürlüğünün tesislerinin kullanılması sebebiyle ders dışında spor tesislerinden yararlanamadıklarını düşünmektedirler. Bölüme ait tesislerin olması kavramının frekansı olmaması kavramının sayısı 6 olarak ortaya çıkmıştır.

Beden eğitimi öğretmenleri tesislerin kendi bölümlerine ait olmaması nedeniyle dersliklere ve spor tesislerine ulaşım konusunda bazı sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu kavramın frekansı 1’dir. Beden eğitimi öğretmenleri tesislerin eksikliği yanında spor malzemelerinin de eksik ve yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Derslerin malzeme eksikliği nedeniyle verimli geçmediğini söylemişlerdir. Malzeme eksikliği kavramının görüşmelerdeki frekansı 5’dir.

Tablo 4.13 Sosyal ve Kültürel Faaliyetler Alt Boyutu İçerik Analizi

Doğrudan Alıntılar	Kavramlar	Frekans
B.E.Ö.4: <i>“Sporla ilgili panel ve kongre olduğunu hatırlamıyorum.”</i>	Bilimsel panel, kongre ve seminer eksikliği	10
B.E.Ö.12: <i>“Sağlık konusunda bir sorun çıktığında kendi imkânlarımızla müdahale ediyorduk. Kavga gibi bir şey olduğunda yine kendimiz araya girmek zorunda kalıyorduk veya kavganın bitmesini bekliyorduk.”</i>	Sağlık güvenlik tedbirleri ve	12
B.E.Ö.16: <i>“Sporla ilgili doküman bulmak çok zordu. Bize ait bir kütüphane yoktu zaten genel üniversitesinin kütüphanesini kullanıyorduk.”</i>	Sporla ilgili kaynak ve kütüphane eksikliği	3
B.E.Ö.1: <i>“Bizim dönemimizde yemek ihtiyacımızı kendi imkânlarımızla getiriyorduk kantinde simit ve bisküvi vardı sadece. Azla yetinmeyi okulda öğrendik.”</i>	Kantin ve yemekhane yeterliliği	3
B.E.Ö.17: <i>“Küçük bir ilin üniversitesi olduğu için sosyal imkânlarda buna bağlı olarak daha kısıtlı imkânlar oluyor bu yüzden çok yeterli değildi.”</i>	Sanatsal ve kültürel faaliyet eksikliği	7

Tablo 4.13’de Sosyal ve kültürel faaliyetlerin Yeterliliği alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri okudukları dönemde özellikle sporla ilgili bilimsel kongre, sempozyum ve panellerin yeterince yapılmadığını söylemişlerdir. Bu faaliyetlerin daha fazla olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bilimsel kongre, panel ve seminer eksikliği kavramının görüşmelerdeki frekansı 10 olarak tespit edilmiştir. Sağlık ve güvenlik tedbirlerinin üniversitelere göre farklılık gösterdiği tespit edilip birçok beden eğitimi öğretmeni hiçbir sağlık önleminin olmadığını söylemişlerdir. Sağlık ve güvenlik tedbirleri kavramının frekansı 12 olarak belirlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin bazıları üniversite imkânlarının yetersiz olması nedeniyle araştırma yapacakları, sporla ilgili dokümanları bulabilecekleri kütüphanelerin olmamasından ya da yetersiz olduğunu söylemişlerdir. Sporla ilgili kaynak ve kütüphane yetersizliği kavramının frekans sayısı 3 olarak tespit edilmiştir.

Öğretmenler bir kısmı okudukları dönemde kantin ve yemekhanenin yeterli hizmet vermediğini düşünmektedirler. Bu kavramın frekans sayısı 3 olarak belirlenmiştir.

Üniversitelerde bahar şenlikleri dışında sanatsal ve kültürel faaliyetlerin yeterli olmadığı öğretmenlerin ifadelerinden çıkarılabilir. Üniversitenin ve şehir imkânlarının bu faaliyetlerin yeterli olmamasının sebebi olarak görmektedirler. Sanatsal ve kültürel faaliyetlerin eksikliği kavramı frekans sayısı 7 olarak tespit edilmiştir.

4.2. Nicel Araştırmaya İlişkin Bulgular

Tablo 4.14: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Cinsiyetler	n	Sıra Ortalamaları	Sıra Toplamları	Mann-Whitney U	p
Öğretim Programı Yeterliliği	Erkek	200	143,38	28676,50	8023,500	0,658
	Kadın	83	138,67	11509,50		
Öğretim Elemanı Yeterliliği	Erkek	200	141,21	28241,50	8141,500	0,800
	Kadın	83	143,91	11944,50		
Tesis Yeterliliği	Erkek	200	144,52	28903,00	7797,000	0,421
	Kadın	83	135,94	11283,00		

$p>0,05$

Tablo 4.14'te beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde erkek öğretmenlerin puanlarının (SO=143,38) kadın öğretmenlerin puanlarından (SO=138,67) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim programı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde kadın öğretmenlerin puanlarının (SO=141,20) erkek öğretmenlerin puanlarından (SO=143,91) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde kadın öğretmenlerin puanlarının (SO=141,20) erkek öğretmenlerin puanlarının (SO=144,52) kadın öğretmenlerin

puanlarından (SO=135,94) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.15: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılması

	Yaşlar	N	Sıra ortalamaları	Kruskal-Wallis H	df	p
Öğretim Programı Yeterliliği	30 yaş ve altı	45	142,47	7,803	4	,099
	31-35 yaş	118	133,88			
	36-40 yaş	100	142,02			
	41-45 yaş	11	185,18			
	46 yaş ve üzeri	9	193,11			
Öğretim Elemanı Yeterliliği	30 yaş ve altı	45	142,70	28,126	4	,000*
	31-35 yaş	118	161,53			
	36-40 yaş	100	135,26			
	41-45 yaş	11	62,45			
	46 yaş ve üzeri	9	54,50			
Tesis Yeterliliği	30 yaş ve altı	45	132,19	12,114	4	,017*
	31-35 yaş	118	150,91			
	36-40 yaş	100	146,64			
	41-45 yaş	11	105,32			
	46 yaş ve üzeri	9	67,44			

* $p<0,05$

Tablo 4.15’de beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.3). 10 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 30 yaş ve altı ile 41-45 yaş grupları arasında ($p<0,005$), 30 yaş ve altı ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$), 31-35 yaş ile 41-45 yaş grupları arasında ($p<0,005$), 31-35 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$) ve 36-40 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$) kaynaklandığı

görülmüştür.

Tablo 4.16: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri

Karşılaştırılan gruplar		Öğretim Yeterliliği		Tesis Yeterliliği	
1.Grup	2.Grup	Mann Withney U	p	Mann Withney U	p
30 yaş ve altı	31-35 yaş	2262,500	0,145	2297,500	0,183
30 yaş ve altı	36-40 yaş	2117,500	0,571	2019,500	0,323
30 yaş ve altı	41-45 yaş	93,500	0,001*	200,500	0,330
30 yaş ve altı	46 yaş ve üzeri	65,000	0,001*	103,000	0,020
31-35 yaş	36-40 yaş	4814,500	0,019	5723,000	0,702
31-35 yaş	41-45 yaş	200,000	0,000*	443,000	0,081
31-35 yaş	46 yaş ve üzeri	153,000	0,000*	220,000	0,003*
36-40 yaş	41-45 yaş	277,500	0,007	391,500	0,117
36-40 yaş	46 yaş ve üzeri	178,500	0,003*	197,500	0,005
41-45 yaş	46 yaş ve üzeri	49,000	0,970	41,500	0,541

(Bonferroni Düzeltmesi $\alpha=0,05/10=0,005$)

* $p<0,005$

Tablo 4.15’de tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). 10 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 31-35 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$) kaynaklandığı görülmüştür.

Tablo 4.17: Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yıllara Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Mezun olunan yıllar	n	Sıra ortalamaları	Kruskal-Wallis H	df	p
Öğretim Programı Yeterliliği	1995 ve öncesi	20	177,52	8,048	3	,045*
	1996-2000 yılları	107	145,54			
	2001-2005 yılları	124	128,86			
	2006 yılı ve sonrası	31	154,89			
Öğretim Elemanı Yeterliliği	1995 ve öncesi	20	50,52	34,168	3	,000*
	1996-2000 yılları	107	136,36			
	2001-2005 yılları	124	162,79			
	2006 yılı ve sonrası	31	132,77			
Tesis Yeterliliği	1995 ve öncesi	20	70,35	18,036	3	,000*
	1996-2000 yılları	107	151,07			
	2001-2005 yılları	124	147,49			
	2006 yılı ve sonrası	31	130,44			

* $p<0,05$

Tablo 4.17’de beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.5). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 1995 ve öncesi ile 2001-2005 yılları grupları arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür.

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin mezun oldukları yıllara göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.18). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 1995 ve öncesi ile 1996-2000 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesi ile 2001-2005 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesi ile 2006 yılı ve sonrası arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür.

Tablo 4.18: Öğretmenlerin Mezun Oldukları Yıllara Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri

Karşılaştırılan gruplar		Öğretim Programı Yeterliliği		Öğretim Elemanı Yeterliliği		Tesis Yeterliliği	
1.Grup	2.Grup	Mann Withney U	P	Mann Withney U	P	Mann Withney U	p
1995 ve öncesi	1996-2000 yılları	824,000	0,102	384,000	0,000	466,000	0,0001
1995 ve öncesi	2001-2005 yılları	815,000	0,001*	300,500	0,000	554,500	0,000
1995 ve öncesi	2006 yılı ve sonrası	260,500	0,338	116,000	0,000	176,500	0,010
1996-2000 yılları	2001-2005 yılları	5835,500	0,113	5383,000	0,013	6480,000	0,760
1996-2000 yılları	2006 yılı ve sonrası	1538,000	0,537	1643,000	0,937	1393,000	0,175
2001-2005 yılları	2006 yılı ve sonrası	1578,000	0,122	1473,000	0,044	1711,000	0,343

(Bonferroni Düzeltmesi $\alpha=0,05/6=0,0083$)

* $p<0,0083$

Tablo 4.18’de tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin mezun

oldukları yıllara göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.18). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 1995 ve öncesi ile 1996-2000 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesinde mezun olanlar ile 2001-2005 yılları arasında mezun olanlar arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür.

Tablo 4.19: Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Öğretmenlik Hizmet Yılları	N	Sıra ortalamaları	Kruskal-Wallis H	Df	P
Öğretim Programı Yeterliliği	1-5 yıl	43	143,15	9,805	3	,020*
	6-10 yıl	123	131,33			
	11-15 yıl	76	139,65			
	16 yıl ve üzeri	41	177,15			
Öğretim Elemanı Yeterliliği	1-5 yıl	43	128,57	36,637	3	,000*
	6-10 yıl	123	169,28			
	11-15 yıl	76	137,43			
	16 yıl ve üzeri	41	82,71			
Tesis Yeterliliği	1-5 yıl	43	126,79	10,436	3	,015*
	6-10 yıl	123	154,50			
	11-15 yıl	76	146,90			
	16 yıl ve üzeri	41	111,35			

* $p<0,05$

Tablo 4.19’da beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.20). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 6-10 yıl hizmet yılı ile 16 yıl ve üzeri hizmet yılı olan gruplar arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür.

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin hizmet yıllarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla

Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.20). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 1-5 yıl ile 6-10 yıl, 1-5 yıl ile 16 yıl ve üzeri, 6-10 yıl ile 16 yıl ve üzeri ve 11-15 yıl ile 16 yıl ve üzeri arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür.

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin hizmet yıllarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 6-10 yıl ile 16 yıl ve üzeri arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür (Tablo 20).

Tablo 4.20: Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Puanlarının Karşılaştırılmasının Poc Hoc Değerleri

Karşılaştırılan gruplar		Öğretim Programı Yeterliliği		Öğretim Elemanı Yeterliliği		Tesis Yeterliliği	
1.Grup	2.Grup	Mann Withney U	P	Mann Withney U	P	Mann Withney U	p
1-5 yıl	6-10 yıl	2431,500	0,430	1791,000	0,002*	2131,500	0,054
1-5 yıl	11-15 yıl	1583,000	0,777	1558,000	0,678	1388,000	0,172
1-5 yıl	16 yıl ve üzeri	667,000	0,054	529,500	0,002*	776,500	0,346
6-10 yıl	11-15 yıl	4381,500	0,456	3641,500	0,009	4430,500	0,536
6-10 yıl	16 yıl ve üzeri	1715,000	0,002*	1052,000	0,000*	1740,000	0,003*
11-15 yıl	16 yıl ve üzeri	1138,000	0,016	948,500	0,000*	1188,000	0,034

(Bonferroni Düzeltmesi $\alpha=0,05/6=0,0083$)

* $p<0,0083$

Tablo 4.21: Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Cinsiyetler	n	Sıra ortalamaları	Sıra toplamları	Mann-Whitney U	P
Öğretim Programı Yeterliliği	Lisans	266	140,85	37465,00	1954,000	0,346
	Lisansüstü	17	160,06	2721,00		
Öğretim Elemanı Yeterliliği	Lisans	266	141,68	37686,00	2175,000	0,792
	Lisansüstü	17	147,06	2500,00		
Tesis Yeterliliği	Lisans	266	141,89	37743,00	2232,000	0,929
	Lisansüstü	17	143,71	2443,00		

$P>0,05$

Tablo 4.20’de beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde lisansüstü mezunu öğretmenlerin puanlarının (SO=160,06) lisans mezunu öğretmenlerin puanlarından (SO=140,85) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin eğitim durumlarına göre öğretim programı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde lisansüstü mezunu öğretmenlerin puanlarının (SO=147,06) erkek öğretmenlerin puanlarından (SO=141,68) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin eğitim durumlarına göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde lisansüstü öğretmenlerin puanlarının (SO=143,71) lisans öğretmenlerin puanlarından (SO=141,89) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin eğitim göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.22: Öğretmenlerin Okullarındaki Öğrenci Sayılarına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Okullarındaki Öğrenci Sayıları	n	Sıra ortalamaları	Kruskal-Wallis H	df	p
Öğretim Programı Yeterliliği	1-750 öğrenci	141	139,58	1,399	3	0,706
	751-1250 öğrenci	66	139,59			
	1251-2250 öğrenci	60	152,68			
	2251 öğrenci ve üzeri	16	133,22			
Öğretim Elemanı Yeterliliği	1-750 öğrenci	141	142,85	1,404	3	0,705
	751-1250 öğrenci	66	145,59			
	1251-2250 öğrenci	60	132,43			
	2251 öğrenci ve üzeri	16	155,56			
Tesis Yeterliliği	1-750 öğrenci	141	140,02	0,194	3	0,979
	751-1250 öğrenci	66	145,05			
	1251-2250 öğrenci	60	143,43			
	2251 öğrenci ve üzeri	16	141,50			

$p>0,05$

Tablo 4.22’e göre öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre öğretim programı alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretmenlik

programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.22'e göre öğretim elemanı yeterliliği alt boyutunda öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Yine tesis yeterliliği alt boyutunda da öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.23: Öğretmenlerin Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmeni Sayısına Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilikleri ile ilgili Görüşleri

	Okullardaki BE Öğretmen Sayısı	N	Sıra ortalamaları	Kruskal-Wallis H	df	p
Öğretim Programı Yeterliliği	1 kişi	84	125,29	9,538	3	0,023*
	2-3 kişi	140	149,80			
	4-5 kişi	44	160,39			
	6 kişi ve üzeri	15	108,83			
Öğretim Elemanı Yeterliliği	1 kişi	84	156,12	3,954	3	0,266
	2-3 kişi	140	137,19			
	4-5 kişi	44	129,91			
	6 kişi ve üzeri	15	143,30			
Tesis Yeterliliği	1 kişi	84	146,86	,840	3	0,840
	2-3 kişi	140	141,44			
	4-5 kişi	44	139,59			
	6 kişi ve üzeri	15	127,13			

* $p<0,05$

Tablo 4.23'e göre okullarındaki beden eğitimi öğretmeni sayılarına göre öğretim programı alt boyutu yeterliliği boyutu ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur. Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır. 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 1kişi ile 4-5 kişi çalışan beden eğitimi öğretmenleri arasında (MW=1740,000, $p=0,003$) kaynaklandığı görülmüştür ($p<0,0083$).

5. TARTIŞMA

5.1. Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma

Malatya’da görev yapmakta olan 20 beden eğitimi öğretmeniyle yapılan görüşmeler neticesinde 3 kavram ortaya çıkmıştır. Bunlardan beden eğitimi ve spor öğretmenliği kavramı alt boyutlarından bir tanesi “milli eğitim şartlarının üniversite eğitimi ile ilgili farklılığı” öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Frekansın 12 olması öğretmenlerin çoğunluğunun aynı görüşte olduğu sonucunu ortaya çıkarabilir. Öğretmenler, üniversitede alamadığı ya da yetersiz aldığı dersler yüzünden öğretmenliğe başladığı ilk yıllarda bazı güçlükler yaşadıklarını ifade etmişlerdir. B.E.Ö.12 görüşmede beden eğitimi programı ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor mu? Sorusuna şu şekilde cevap vermiştir. *“Bence öğretmenlikle üniversitede verilen eğitimle arasında bazı farklılıklar var mesela biz dersi lisans döneminde 20-30 topla işlerken biz şimdi okullarda 30 öğrenciye 2-3 topla idare etmeye çalışıyoruz. Sahamız yok bu şartlarda neler yapabileceğimiz derslerde öğretilirdi.”* Dersin işleniş sırasında Türkiye’deki öğretmenlerin en çok sıkıntı yaşadıkları zorlukların başında spor salonu eksikliği gelmektedir (% 63,7). Bu bulgu Demirhan ve arkadaşları (136) ile Taşmektepligil ve arkadaşları (137) tarafından yapılan çalışmalarla da desteklenmektedir. Yine Çiçek ve Bizati’nin (138) 199 stajyer beden eğitimi öğretmenleri ile yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlerin % 81’7 si karşılaştıkları en büyük sorun olarak spor tesisi eksikliğini belirtmiştir. Burada öğretmenin verdiği cevaptan üniversitede ki eğitimin milli eğitime bağlı okulların fiziki ve sosyal imkân ve şartların göz önünde bulundurulmadan verildiği sonucuna varılabilir. Milli eğitimin imkân ve şartlarının mı düzelmesi gerektiği yoksa üniversitelerde öğretmen adaylarının, öğretmenlik hayatları boyunca karşılaşılabileceği durumlara göre bir eğitim verilmesin mi gerektiği tartışılması gereken bir konudur. Bulca ve arkadaşları beden eğitimi öğretmenliği programının milli eğitim bakanlığı ile paralellik göstermesi gerektiğini vurgulamışlardır (139).

Öğretmenler görüşmelerde ilk yıllarda zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Özellikle okul evrak ve dosyaları ile bayram ve tören bilgisi konularında problem yaşadıkları üniversitede bunlarla ilgili çok az ya da hiç eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. “Okul evrak ve dosyalarla ilgili kavramın” frekans sayısı 9, bayram

ve tören bilgisi ile ilgili frekans sayısı 6 olarak tespit edilmiştir. B.E.Ö. 1. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı, öğretmenlik hayatınızdaki ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor mu? *“Sorusuna şu şekilde cevap vermiştir. Evrak tutmayı ve törenleri de kendim öğrendim. Törenler ve bayram kutlamaları tam bir kâbus öğretmenliğimin ilk yılında tören komutanlığı verildi hiç bir şey bilmiyordum. Bence mezun olan bir kişi nereden mezun olursa olsun öğretmenliği öğretmenliğe başladıktan sonra öğreniyor.”* Burada öğretmenin ilk yıllarda tören konusunda problem yaşadığı ve birçok konuyu görevde iken yaşayarak öğrendiği sonucuna varılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde evrak ve dosyalar ya da tören bilgisi eğitimini yeterli olarak almadıkları ve üniversite veya staj öğretmenin tutumuna bağlı değişkenlik gösterdiği sonucuna varılabilir. Milli eğitim okullarında ise evrakların hazırlanması ve törenler büyük önem verilmektedir. Bu nedenle öğretmenler ilk yıllarında bu konularda yeterince bilgileri olmadığı için sorun yaşadıklarını görüşmelerde ifade etmişlerdir. Tartışılması gereken konu, Milli eğitim okullarının ihtiyaçları ile beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının ne kadar uyum ve paralellik gösterdiği.

Beden eğitimi öğretmenlerinde özellikle göreve yeni başlayanlar öğretmenliğe kendilerini çok hazır hissetmediklerini, öğrencilere bilgileri aktarmada problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. *“Öğretmenliğe hazır hissetmeme kavramının”* frekans sayısı 11 olarak tespit edilmiştir. *“B.E.Ö.5 Şunu söyleyebilirim öğretmenliğe yeni başladım fakat birçok konuda kendimi eksik hissediyorum bildiklerimi de nasıl aktaracağım konusunda çok tecrübesiz hissediyorum.”* *“B.E.Ö.9 Bence öğretmenliğe daha hazır gelmeliydik şu an biraz zorluk yaşıyorum”.* Göreve yeni başlayan iki öğretmende kendilerini öğretmenliğe hazır hissetmediklerini açık bir dille ifade etmişlerdir. Bu sorunun nedeninin kişisel bir sorun mu ya da aldıkları lisans eğitiminde ders içerikleri ya da uygulama eğitimi veya başka eksikliklerin olup olmadığı tartışılması gereken konulardır. Burada öğretmenin kendini hazır hissetmemesinde mesleğe bakış açısı, mezun olduğu üniversitenin nitelikleri, mezun olduğu programın etkisi vb. birçok etken olduğu söylenebilir.

“Spor derslerini yetersiz görme kavramı”, öğretmenlerin meslek yaşantıları süresince birçok spor branşıyla karşılaştıklarını fakat lisans döneminde eksiklikler

nedeniyle bazı problemler yaşadıklarını ifade etmeleri sonucu tespit edilmiştir. Beden eğitimi öğretmenleri spor derslerini eğitim ve öğretim dönemleri boyunca istediği seçmeli dersi alınmaması, ders içeriği, derslerin dağılımı, kredi sayısı, oyun kuralları ve antrenörlük bilgisi açısından yeterli eğitim almadıklarını düşünmektedirler. Bu kavramların frekans sayıları; “spor derslerini yetersiz görme” 8, “istediği seçmeli dersi alamama” 9, “ders içeriği” 11, “oyun kuralları ve hakemlik bilgisi” 13, “antrenörlük bilgisi” 9, “ders dağılımı ve kredi sayıları kavramı” 7 olarak tespit edilmiştir.

“B.E.Ö.12 İlk atandığım zaman voleybol takımı çalıştırdım voleybol dersini almadığım için zorlandım kendim kitaplardan internetten çalışarak öğrendim.”
“B.E.Ö.13 Hentbol, basketbol, ritim eğitimi ve dans, yüzme, tenis, masa tenisi bu dersleri alamadım diğer dersleri seçince bu dersleri hiç alamadım bu dersler zorunlu olmalı. Öğretmenlikte her türden branş karşımıza çıkıyor. Birazda olsa bilgi sahibi olmamız gerekir bence.” Öğretmenler görüşmelerde program nedeniyle, tesis yetersizliği, öğretim elemanı yetersizliği gibi nedenlerle spor derslerini yeterince alamadıklarını düşünmektedirler.

Beden eğitimi öğretmenleri lisans döneminde istedikleri dersleri seçemedikleri bunun sebebi olarak program yapısı nedeniyle olduğunu belirtmişlerdir. Seçmeli ders sayısının sınırlı olması, öğretim elemanı sayısının yetersiz olması ve benzeri nedenlerden dolayı bazı beden eğitimi öğretmenleri yeterli uygulamalı ders alamadıklarını ifade etmişlerdir. *“B.E.Ö.12 Uygulamalı dersleri kesinlikle yeterli almadık birçok takım ve bireysel sporu seçemedik. O dönem sadece iki takım sporu seçebiliyorduk basketbolla futbolu seçtiğim için hentbol ve voleybol dersini hiç seçemedim.”* *“B.E.Ö.1 Tesis olamayan tenis ve yüzme dersleri ve bayramlarla ilgili tören bilgisi derslerini çok yetersiz aldık. Bunun hem hocayla hem de tesisler ilgili sorunlardan kaynaklıydı.”* Program nedeniyle ve tesis yetersizliği nedeniyle bazı dersleri alamadığını belirten öğretmenler öğretmenlik yaşantılarında zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. İlköğretim ve ortaöğretim programında yer alan dersleri vermede sorunlar yaşayabilecekleri göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Mezun oldukları üniversiteye ve ders programına göre alınan eğitimin, değiştiği sonucuna varılabilir. Öğretmenler, lisans döneminde ders içeriklerinin çok yeterli olmadığı ve öğretmenlikteki ihtiyaçlara cevap vermediğini

düşünmektedirler. Harmandar çalışmasında, Türkiye’deki müfredat programı YÖK tarafından belirlenmekte ve tek tip müfredat programı uygulanmaktadır. Buna karşılık çalışmasında yer alan diğer ülkelerin böyle bir uygulamasın olmadığını, üniversitelerin kendi imkânları doğrultusunda ve ülkelerindeki diğer üniversitelere paralel biçimde bir müfredat programı oluşturduklarını belirtmiştir. Türkiye’deki müfredat programını %87,3’ünü zorunlu dersler oluşturmaktadır. Bu durumun, öğretim elemanı ve tesis yetersizliği olan üniversiteler için olumsuz bir durum olabilir. Bu anlamda programın biraz daha esnek olmasının faydalı olabileceği söylenebilir (140). *“B.E.Ö.17 Dersleri sayı olarak yeterli aldınız mı dersiniz evet ders çeşitliliği açısından çok dersimiz vardı ancak çok verimli geçmedi. Basketbol dersine giriyoruz iki top sür biraz turnike tamam ders bitti içerik çok dolu değildi.”* *“B.E.Ö.8 Aldığım uygulamalı dersleri de yeterince almadım mesela voleybolda oyun kurallarını öğretmenliğe geçtikten sonra kendim öğrendim parmak pas manşet pas servis ve maç haricinde derste bir şey yapmadık. Bunu gibi birçok derste aynı şeyi yaşadık. Birçok dersi zaten seçemedim program gereği seçemiyorduk. Kendimiz internette birçok şeyi öğrendik”*. Bu ifadelerden öğretim elemanının tutumuna ve program kaynaklı olarak ders içeriklerinin yeterli olmadığı sonucuna varılabilir. Öğretmenler, okul takımı çalışmalarında antrenörlük bilgisinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Okul takımı çalışmalarında bazı güçlükler yaşadıklarını her branşta olmasa da bazı branşlarda okul takımı çalıştırma düzeyinde bir eğitim alma konusunda görüş belirtmişlerdir. *“B.E.Ö.11 Tören bilgisi, bazı branş derslerinde takım çalıştırmasında ilk başlarda sorun yaşadım. Her dersten antrenör gibi bilgiye sahip olamıyorsunuz ama okulda takım çalıştırırken sizden çok şey isteniyor.”* *“B.E.Ö.9 Birde çalıştığım okulda benden çok anlamadığım branşlardan takım çıkartmam müdür tarafından isteniyo dolayısıyla zorluk yaşıyorum doğru dürüst hazırlanmadan maçlara gitmek zorunda kalıyoruz. Ya bize üniversitede daha kapsamlı ders almalıyız ya da okuldaki sorumluluğumuz azaltılmalı.”*

Tartışılması gereken konu beden eğitimi öğretmenlerinin antrenörlük yapması gerekli midir? Açıkada, yaptığı çalışmada antrenör öğretmen ikilemini vurgulamıştır (141). Okullarda beden eğitimi öğretmenlerinden oluşan bu beklentinin ne kadar doğru olduğu tartışılması gereken bir konudur. Beden eğitimi ve spor bölümleri yaş gruplarına göre spor eğitimi üzerine yoğunlaşması gerekmektedir.

Ancak ortaokul ve lise düzeyinde idareci ve öğrencilerin beklentileri beden eğitimi öğretmenlerini antrenörlük yapmaları yönündedir.

Beden eğitimi öğretmenleri spor derslerinde oyun kuralları ve hakemlik bilgisinin lisans döneminde yeterli olarak almadıklarını belirtmişlerdir. Daha sonra bu eksiklerini meslek yaşantıları esnasında fark ettiklerini belirtmişlerdir. Frekans sayısının 13 olması bu eksikliğin öğretmenler tarafından önemli olarak gördüklerinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. *“B.E.Ö. 14 Hakemlik bilgisini her branşta almadım bazı branş hocaları veriyordu bazıları ise vermiyordu.” “B.E.Ö.5 Oyun kuralları kendim derse girdikçe internetten öğreniyorum.”*

Ders dağılımı ve kredi sayıları konularında beden eğitimi öğretmenleri spor derslerinin daha fazla olması gerektiğini savunmuşlardır. Bu görüş mezuniyet yılına yani dâhil olduğu öğretmenlik programına göre değişiklik göstermektedir. 1998 ve 2006 programından önce mezun olan beden eğitimi öğretmenleri spor ders dağılımını ve kredilerini yeterli görürken 1998 ve 2006 yıllarına uygulamaya geçen öğretmenlik programından mezun olanlar spor ders saatlerini yetersiz bulmaktadırlar. *“B.E.Ö.9 Takım çıkarabileceğimiz spor branşlarının daha kapsamlı bir şekilde verilmesi daha iyi olabilirdi. Daha fazla spor dersi olabilirdi.”* Güllü ve arkadaşları yaptığı çalışmada, 1926’dan 2006’ya kadar öğretmenlik programlarının spor dersi oranlarının 1983’te % 64,53, 1998’de % 65,97 2006’da ise %50,63 farklılık gösterdiğini vurgulamışlardır (58). Harmandar, tez çalışmasında Avrupa birliğine bağlı ülkelerin ders programlarını karşılaştırıldığında kredi sayısı diğer ülkelere göre daha az olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adayları, NSA 240, Loughborough 360 ve Thrace Democritus Üniversitelerinde 240 kredi alarak eğitimlerini tamamlamaktadırlar (140). Türkiye’de ise 158 krediden oluşmaktadır. Kredi sayılarının yeterliliği tartışılması gereken başka bir konudur. Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenleri mezun oldukları üniversiteye göre ders dağılımını yeterli veya yetersiz görmektedirler. Buna göre verilen eğitimin kalitesi, ders dağılımının yeterlilik algısının değişmesine neden olduğu söylenebilir.

Öğretim yöntemlerinin yetersiz alımı kavramının ortaya çıkma sebebi öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında öğrencilere bilgileri nasıl aktaracağı konusunda bazı problemler yaşadıklarını ifade etmeleridir. *“B.E.Ö. 5 Şunu*

söyleyebilirim öğretmenliğe yeni başladım fakat birçok konuda kendimi eksik hissediyorum bildiklerimi de nasıl aktaracağım konusunda çok tecrübesiz hissediyorum.” “B.E.Ö. 17 Benim anlamadığım üniversiteye uygulamalı sınavla seçildik ve belli yetenekte olan kişilerdik bizi spor derslerinde yine iyi top sürebiliyor muyum, iyi koşabiliyor muyum, iyi atabiliyor muyum diye benim performansımı ölçüyorlar biz beden eğitimi öğretmeni olacağız bu becerileri nasıl öğretemiz gerektiği üzerine bir eğitim almalıydık sürekli bizim performansımızı ölçtüler.” Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde uygulamalı derslerde spor becerilerinin verildiği fakat bu becerilerin nasıl öğretilmesi gerektiği konusunda bir eğitim yeterince almadıkları konusunu belirtmişlerdir. Lisans döneminde ki spor derslerinin içeriği ve yapısı, tartışılmaya açılması gereken bir konu olarak görülebilir. Aynı zamanda öğretmenlik uygulaması dersinin verimli geçmediğini belirten öğretmenler bu nedenle ilk yıllarda deneyim sorunu yaşadıklarını vurgulamışlardır. “B.E.Ö.16 Uygulamanın daha fazla olması kanaatindeyim. Hem ders anlamında uygulamalı ders anlamında söylüyorum hem de stajın daha verimli olması gerekli çünkü öğretmenliğe çok acemi bir şekilde başladık”. Öğretmenin ifadelerinden anlaşılacağı üzere mevcut öğretmenlik uygulama dersi ile öğretmen adaylarının tam olarak hazırlamadığı söylenebilir. Açıkada, beden eğitimi öğretmenliği müfredat sorunları çalışmasında staj süresinin son yıla indirgenmesinin yanlış olduğunu vurgulamakta ve daha fazla olması gerektiğini savunmaktadır (141). Arslan, farklı branşlara yönelik öğretmen adayları ile yaptıkları bir çalışmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik programı kapsamındaki derslerin uygulamaya yönelik işlevsel bir yapıda olmadığı görüşünü benimsediklerini göstermiştir (142). Gündoğdu ve Çoban çalışmasında öğretmen adaylarının uzman öğretim elemanını refakatinde bu derslerin sunumunda aktif olarak rol almasının öğretmenlik becerileri geliştirmekte daha faydalı olabileceği, formasyon derslerini ezbere yönelik olmaktan çıkarıp uygulama alanına daha fazla katmanın daha faydalı olabileceği önerilmektedir (143). Gündüz çalışmasında, danışman öğretim elemanının, staj okulu öğretmeni ile işbirliği ve iletişimlerinin sürekli ve yeterli olmadığını belirtmiştir bu durum staj verimliliğini düşürmektedir (144).

Şirin ve Cesur’da öğretmenlik uygulamasının ihmal edilmemesini vurgulamışlardır (145). Eroğlu, çalışmasında, uygulama çalışmalarında mümkün

olduğunca teorik derslerde öğrenilenleri hayata geçirerek kullanmasını, öğrenci ile etkileşimde bulunarak tecrübe etmek ve böylece zayıf ya da eksik yönlerin tespit edilerek geliştirilmesini sağlamak esas olduğunu ve bu nedenle daha fazla ders tecrübesine izin verecek sayıda öğretmen adayının uygulama faaliyetlerini birlikte yürütmesinin faydalı olacağını ifade etmiştir (146).

Görüşmelerde öğretmenler, ilk yıllarında lisans döneminde ki aldıkları eğitimin eksiklikleri nedeniyle dersler veya öğretmenlikle ilgili konularda zorluklar yaşadıklarını, bu yaşadıkları zorlukları aşabilmek için kendilerini geliştirme ihtiyacı duyduklarını belirtmişlerdir. “Mezuniyetten sonra kendini geliştirme ihtiyacı kavramının” frekans sayısı 10’dur. Burada karşılaşılan sorunun temel nedenlerinden bir tanesi, beden eğitimi öğretmenliği programı ile milli eğitim okullarının yapısının örtüşmemesinin olduğu düşünülebilir. “*B.E.Ö.8 Birçok dersi zaten seçemedim program gereği seçemiyorduk. Kendimiz internetten birçok şeyi öğrendik. Öğretmenlikte her türden branş karşımıza çıkıyor. Birazda olsa bilgi sahibi olmamız gerekir bence. Tam dolu olarak mezun olmadık bu yüzden şimdi kendimi geliştirmek zorunda kaldım.*” Öğretmenlerin belirttiği gibi programın nedeni ile veya tesis eksikliği, öğretim elemanı azlığı ve ders içerikleri vb. nedenlerle derslerin tam verimli bir şekilde geçmediği söylenebilir. Öğretmenliğin ilk yıllarında bu problemlerin yaşanması stajın çok verimli bir şekilde geçmediğinin bir kanıtı olarak sayılabilir. Eğer öğretmenlik uygulaması daha uzun bir dönemde verilebilirse öğretmen adayları eksiklikleri tespit edip daha hazır bir şekilde öğretmenliğe başlaması sağlanabilir.

Beden eğitimi öğretmenlerin bir kısmı genel kültür derslerinin gerekli ve önemli olduğunu vurgulamış bazı öğretmenler ise zaman kaybı olduğunu ve başka alternatif dersler olabileceğini belirtmişlerdir. 2006 yılında uygulanmaya başlayan öğretmenlik programının % 24,05, 1998’deki öğretmenlik programında % 9,03, 1983’deki öğretmenlik programında ise %23,93’ünü genel kültür dersleri oluşturmaktadır (58). Harmandar, beden eğitimi öğretmenliği programını Avrupa’daki bazı üniversitelerle karşılaştırdığı tez çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır. Thrace Democritus Üniversitesinde genel kültür dersleri oranı %11,5, Bulgaristan’daki National Sport Academy’de genel kültür dersleri oranı %7,9 olduğunu tespit etmiştir (140). Ülkemizdeki uygulanan öğretmenlik programı diğer

ülkelere göre genel kültür derslerinin oranının daha fazla olduğu görülmektedir. *“B.E.Ö.17 Bence bu dersler çok gereksiz bilgi tekrarı başka bir şey değil. Bu dersler yerine etkili konuşma, hitabet gibi dersler olsaydı daha iyi olurdu diğer genel kültür dersleri zorunlu olduğu için gördük çok da gerekli değildi.” “B.E.Ö.11 Bu dersler bence önemli fakat daha işlevsel olsaydı daha olabilirdi. İngilizce alıyoruz fakat verimli değil daha çok işimize yarayacak şekilde kredisi fazla olabilirdi. Aynı şekilde diğer genel kültür dersleri içinde gerekli daha sonra öğretmenlikte işimize yarayacak şekilde düzenlenebilirdi.”* Beden eğitimi öğretmenlerinin bazıları bu dersleri zaman kaybı olarak gördüğünü ve çok yararlı bulmadıklarını bunların yerine daha fazla spor dersi veya alternatif dersler olması gerektiğini öne sürmüşlerdir. İşlevsellik bakımından genel kültür derslerinin tartışılmasının gerekli olduğu öğretmen ifadelerinden anlaşılabilir. Bulca ve arkadaşlarının beden eğitimi öğretmenliği programı üzerine yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmenleri genel kültür derslerinin önemli ve öğretmenlik yaşantısında kullandıklarını belirten bulgulara ulaşmışlardır. Bu bulgular görüşmeye katılan bazı beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleriyle paralel, bazılarıyla zıtlık göstermektedir (139).

Beden eğitimi öğretmenleri lisans döneminde teorik dersleri (anatomi, fizyoloji, antrenman bilgisi, ilk yardım vb.) çok gerekli olduğunu düşünmektedirler. Bulca ve arkadaşlarının yaptığı çalışma kuramsal alan bilgisi derslerinin öğretmenler tarafından çoğu zaman yararlanıldığını belirtmişlerdir. Bu görüşmelerde elde edilen teorik dersleri gerekli görme kavramını destekler niteliktedir (139).

Beden eğitimi öğretmenleri verdikleri cevaplardan, derslere giren “öğretim elemanı yeterliliği kavramı”, “alan bilgisinin eksikliği”, “öğretim elemanı azlığı”, “iletişim” ve “hedefe yönelik sınav” olarak 4 kavram ve bunların alt kavramları tespit edilmiştir. Eğitimin kalitesi ile öğretim elemanlarının niteliği birbiri ile doğru orantıdadır. Öğretim elemanının kalitesi iyi bir beden eğitimi öğretmeni yetiştirmede en büyük unsurlardan bir tanesidir. Beden eğitimi öğretmenleri derslerine giren bazı öğretim elemanlarının alan dersleri konusunda bilgilerinin yeterli olmadığını ya da derslerin öğretim elemanının tutumundan kaynaklı olarak verimli geçmediğini ifade etmişlerdir. Koçak ve arkadaşları yaptıkları SWOT analizinde beden eğitimi ve spor yüksek okullarının zayıf yönleri içerisinde nitelikli öğretim elemanı eksikliği bulgusuna ulaşmıştır (147). Bu sonuç katılımcıların ifadeleriyle paralellik

göstermektedir. “B.E.Ö.10 Öğretim elemanlarının çok az bir kısmı kendilerini geliştiriyorlardı. Klasik beden eğitimi öğretmeni gibilerdi. Bazıları da alan bilgisi iyi olsa da bize aktarmıyorlardı ya da aktaramıyorlardı. Bir yardımcı doçent gerisi okutman ve öğretim görevlisiydi. Sayı olarak belki yeterliydi bir hoca çok derse girebiliyordu.” “B.E.Ö.19 Hocaların alan bilgisi iyi olanlarda vardı kötülerini de vardı. Birkaç branş dersine giren hoca çok yetersizdi.” “B.E.Ö.8 voleybolda oyun kurallarını öğretmenliğe geçtikten sonra kendim öğrendim parmak pas manşet pas servis ve maç haricinde derste bir şey yapmadık. Bunu gibi birçok derste aynı şeyi yaşadık.” Öğretim elemanlarının alan bilgisi eksikliği kavramının oluşma sebeplerinden bir tanesi olarak beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumların gerekli altyapılarının oluşturulmadan açılmış olmaları gösterilebilir. Yetişmiş öğretim elemanı azlığı bunun ana nedenlerinden bir tanesi olarak söylenebilir. Türkiye’de spor eğitimi veren kurumlarda 2011-2012 yılı itibarıyla öğrenim gören 33857 öğrenci bulunmaktadır. Öğretim elemanı sayısı ise 1391’dir. Demirhan ve Açıkada Türkiye ve Avrupa ülkelerinde beden eğitimi yetiştiren kurumlar üzerine yaptığı çalışmada Türkiye’deki öğrenci başına düşen öğretim eleman sayısının Avrupa ülkelerine göre düşük olduğunu belirtmişlerdir (148). Koçak ve arkadaşları öğretim elemanına düşen öğrenci sayısının fazla olduğunu ifade etmişlerdir (147). Dohman ve Özmeden’de yetişmiş öğretim elemanı eksikliği olduğunu belirtmişlerdir (149). Öğretim elemanın alan bilgisi eksikliği yaşamasının nedenleri arasında öğretim elemanı eksikliğinden kendi alanı dışında derse girmelerine neden olmaktadır. “B.E.Ö.13 Bazı hocalar basketbola girdiklerini biliyorum sonra anatomiye sonra step aerobik dersine giriyor bu bence garip. Hepsinde çok iyi olamazsın ki. Öğretmenin belirtiği gibi öğretim elemanının birçok derste çok iyi seviyede olması beklenemez.” Bu ifadeden öğrencinin, öğretim elemanın dersle ilgili bilgi ve donanım düzeyinin çok fazla derse girmesinden kaynaklı olumsuz algı oluşmasına neden olduğu söylenebilir. Tablo 2.4’de Beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumların öğretim elemanlarının sayısal dağılımında farklılıklar olmasına rağmen öğrenci alımları birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu üniversiteden üniversiteye farklılık olduğunun göstergesidir. Celal Bayar üniversitesinde 44 öğretim elemanı görev yapmakta iken 819 öğrenci öğrenim görmektedir (78). Öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı 18’dir. Bu oran İnönü üniversitesinde 21

öğretim elemanı görev yapmakta iken öğrenci sayısı ise 640'tır (99). Öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı yaklaşık 30'dur. Bu üniversitelerdeki öğretim elemanı sayısının farklılığının bir göstergesidir. Bazı beden eğitimi öğretmenleri öğretim elemanlarının yeterli olduğunu söylemektedirler. Mezun oldukları üniversitelere bakıldığında daha eski geçmişe sahip olan bölümler olduğu görülmektedir. Bazı beden eğitimi öğretmenleri ise öğretim elemanlarının yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Bu öğretmenlerin mezun olduğu üniversiteler daha yeni açılmış bölümler olduğu görülmektedir. Üniversitelerdeki öğretim elemanı sayısının farklı olması yetişmiş öğretim elemanı sayısının azlığına ve spor eğitimi veren kurumların açılırken belirli bir oranda öğretim elemanı sayısı kıstası olmadan açıldıklarının bir göstergesi olarak düşünülebilir. Bu tespitten yola çıkarak bazı öğretim elemanlarının bilgi ve donanım bakımından eksik olduğu ya da kendilerini geliştirmedikleri sonucuna ulaşılabilir. Öğretim elemanı sayısı az olan bölümlerde öğretim elemanları birden fazla derse girme zorunluluğu sonucuna varılabilir.

“Öğretim elemanı azlığı kavramının” tespit edilmesinin nedenlerinin başında öğretim elemanın birden fazla derse girmesi, akademik unvanlar açısından öğretmenlerin verdiği cevaplarda öğretim üyesi sayısının az olduğu gibi veriler bulunması ile açıklanabilir. *“B.E.Ö.19 Bazı derslerde hoca eksikliği vardı atletizm dersi için milli eğitimden bir beden eğitimi öğretmeni derse giriyordu. Hoca sayısında biraz eksiklik vardı. Akademik unvan açısından tıp fakültesinden doçent ve profesör geliyordu. Bizim bölüm hocalarında sadece bir veya iki yardımcı doçent gerisi okutmandı.”* Bu ifadeden bazı beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretmenlerin eğitim aldıkları dönemde, öğretim elemanı niceliğinin ve niteliğinin yeterli olmadığı görüşü söylenebilir. Öğretim elemanının çok fazla derse girmesi ders yükünü de arttırdığından verimin düşeceği sonucuna varılabilir. Türkiye’de spor eğitimi veren kurumların her yıl daha da arttığı düşünülürse bölümlerin açılma kıstaslarının belirlenmesi konusu tartışılması gereken önemli bir meseledir.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde öğretim elemanlarının genelde sınavlarda objektif olduklarını bazı öğretim elemanlarının sınavlarda yanlı davrandıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin bazıları uygulamalı derslerde sportif becerilerden sınav olmalarına bir anlam veremedikleri ve bunun gereksiz olduğu görüşünü savunmaktadırlar. Bu görüşün sebebi olarak kendilerinin

öğretmen olacağı ve performans sporcusu olmayacakları görüşünü belirtmişlerdir. Örnek olarak atletizm dersinde yüksek atlama sınav puanlamasında sadece atladığın yüksekliğin temel alınması değil aynı zamanda teorik bilgisi, özel öğretim metotları, antrenman planlaması gibi konulardan sınav olmaları gerektiği tartışılması gereken bir konu olarak görülebilir. B.E.Ö. 17 verdiği cevaptan bu konunun bir özeti olarak görülebilir. *“Benim anlamadığım üniversiteye uygulamalı sınavla seçildik ve belli yetenekte olan kişilerdik bizi spor derslerinde yine iyi top sürebiliyor muyum, iyi koşabiliyor muyum, iyi atabiliyor muyum diye benim performansımı ölçüyorlar biz beden eğitimi öğretmeni olacağız bu becerileri nasıl öğretmemiz gerektiği üzerine bir eğitim almalıydık sürekli bizim performansımızı ölçtüler. O da olsun ama bizim öğreticiliğimiz üzerine bir değerlendirme yapılması gerek.”*

Rehberlik ve danışmanlık hizmetleri kavramında ortaya çıkan sonuç öğretmenlerin lisans döneminde rehberlik hizmeti almadıkları yönündedir. Sadece danışman öğretim elemanının davranış ve tutumuna göre danışmanlık hizmetlerinin kalitesinin belirlenmekte olduğu ifadelerden çıkarılabilir. *“B.E.Ö.4 Hiçbir yardım almadık sadece staj hocamız Müsamet hoca stajda öğretmenlikle ilgili karşılaşacağımız sorunlarla ilgili çok iyi yardımda bulundu. Onun dışında danışman hocamızın kim olduğunu bile hatırlamıyorum.”* *“B.E.Ö.7 Rehberlik hizmetinden kastınız danışman hocaysa evet sorunlarımız konusunda ilgiliydi farklı bir hizmet almadık.”* İfadelerden öğretim elemanının tutumuna göre danışmanlık hizmetlerinin gerçekleştiği anlaşılabilir.

“Öğretim elemanının eleştiriye açık olması kavramı” nitelikli bir öğretim elemanında ve bilim adamında olması gereken özelliklerden bir tanesidir. Görüşmeler neticesinde öğretim elemanlarının eleştiriye açık olma konusunda genel bir hükme varılamayacağıdır. Bazı beden eğitimi öğretmenleri öğretim elemanlarını eleştiriye açık olmadıklarını bazıları ise demokratik ve eleştiriye açık olduklarını belirtmişlerdir. *“B.E.Ö.5 Eleştiriye açık ve demokratik olanlar zaten alan bilgisi iyi hocalardı zaten kaliteli olan bir hoca alan bilgisinin dışında eleştiriye açık olması adil olması kültürlü olması gibi birçok özelliği yanında getiriyor. Bu özellikleri taşıyan hoca da vardı yanından geçmeyen hocalarda vardı”.* Öğretmen, verdiği cevaba göre öğretim elemanını alanı ile ilgili bilgi, donanım seviyesini eleştiriye açık olması ile ilişkilendirdiği sonucuna varılabilir.

“Tesis ve sosyal imkân yeterliliği”, “spor tesislerinin yetersizliği” ve “sosyal ve kültürel faaliyet yeterliliği” olmak üzere 2 alt kavramdan oluşmaktadır.

“Spor tesislerinin yetersizliği kavramı” frekansı 14 olması katılımcıların, okudukları dönemde tesislerin yetersiz olduğunu düşünmeleri üniversitelerin altyapılarının hazır olmadığına bir göstergesi olarak düşünülebilir. Nitelikli ve kaliteli beden eğitimi öğretmenleri yetiştirilmesi için öncelikle tesis, malzeme ve altyapı problemleri olmayan bölümler olması gerektiği aşikârdır. *“B.E.Ö.16 tesislerin çoğu yoktu zaten. Kısıtlı imkânlarda dersleri işlemeye çalıştık. Kendi bölümümüze ait değil başka yerlerde ders işledik.”* *“B.E.Ö.12 Tesis konusunda hiç yeterli değildi salon için ilçenin salonunu veya bir ilköğretim okulunun salonunu kullanıyorduk. Çok verimli geçmiyordu. Yüzme havuzu zaten yoktu teorik olarak dersi gördük. Jimnastikte keza aynı şekilde.”* Bizden çok sonra tesisler yapılmış. Öğretmenlerin ifadelerinden anlaşılacağı üzere bölümler gerekli tesislere sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Bu da derslerin sağlıklı olarak yürütülmesini engelleyebileceği problemini akla getirmektedir. B.E.Ö.12 ifadesinde ilçedeki diğer salonları kullandıklarını söylemiştir. Bu uygulamalı dersler ile teorik derslerin farklı yerlerde işlenmesi bir takım sorunlar yaşanabileceğinin bir kanıtı olarak görülebilir. *“B.E.Ö.11 Tesis konusu bizim dönemde başlı başına bir problemdi. Salon için meslek yüksek okuluna geliyorduk atletizm için gençlik sporun stadı yüzme için yine merkezdeki havuza geliyorduk diğer dersler için tekrar kampüse geliyorduk. Bu konuda baya bir sorun yaşadık. Tesis ve malzeme konusunda kesinlikle yeterli değildik. Bölümümüze ait hiçbir şey yoktu diyebilirim.”* Bu ifade, ulaşım ile ilgili problemlerin yaşandığının bir göstergesidir. Bu daha önce bahsedildiği gibi bölümler ilk açıldıklarında gerekli tesislerin olmaması ya da yetersiz olması nedeniyle lisans döneminin verimli geçmesine engel olabileceği düşünülebilir. Tesis ve malzeme eksiklikleri, lisans döneminde gerekli bazı eğitimlerin alınmasında da sorun yaşattığı için öğretmenler mesleklerin ilk yıllarında bazı problemler yaşamalarına sebep olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin ifadelerinden tesislerin bölüme ait olmaması veya üniversitenin genel kullanımına açık olan tesisler olması itibarıyla derslerin yürütülmesi ve dersler dışında öğretmen adaylarının tesisleri rahatça kullanamadıkları sonucuna varılabilir. *“B.E.Ö.8 Tesislerimiz yeterli değildi bir salonumuz vardı o da bölüme ait değildi bu konuda problem vardı. Yüzme için o*

zaman gençlik sporun tesislerini kullanıyorduk. Genelde tesis sorunumuz bence vardı bir beden eğitimi bölümünde tesislerin hepsinin fazlasıyla olması gerekir ders haricinde de rahatça kullanması gerekir öğrencilerin.” Koçak ve arkadaşlarının beden eğitimi ve spor yüksek okullarında stratejik yönetim uygulaması çalışmasında, okulun zayıf yönleri içerisinde tesis ve laboratuvarların var olan ihtiyacı karşılamadığı ve tesislerin bölümlere ait olmadığı sonucunu ortaya koymuşlardır (147). Bu çalışmanın 2011 yılına ait olduğu düşünülürse tesisle ilgili problemlerin halen tam olarak giderilmediği söylenebilir. Can ve Durukan cumhuriyetten günümüze öğretmen yetiştirilmesi çalışmasında öğretmen yetiştiren kurumların fiziki yetersizlerinden ve kapasitesinin üzerinde öğrenci alınmaması gerektiğinden bahsetmişler (150). Dohman ve Özmeden beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde öğretmen yetiştirme sorunları çalışmasında öğretmen adayları tesis ve malzeme eksikliği olduğunu belirtmişlerdir (149). Açıkada beden eğitimi ve spor eğitimi vere kurumlarda tesis ve laboratuvar eksikliği olduğunu söylemiştir (141). Yanık beden eğitimi ve spor yüksek okullarının toplam kalite yönetimi bakımından öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından değerlendirdiği araştırmasında bölümlerin, tesis ve malzeme eksikliği yaşadığını tespit etmişlerdir (151).

Görüşmelerde öğretmenler lisans döneminde sosyal ve kültürel faaliyetlerin yetersiz olmasından yakınmışlardır. Bunu tesis eksikliğine, üniversitenin kurulduğu şehrin yapısına vb. nedenlere dayandırmaktadırlar. Bazı öğretmenler, sanatsal ve kültürel faaliyetleri yeterli bulurken bazı öğretmenler yetersiz bulmuşlardır. *“B.E.Ö.17 “Küçük bir ilin üniversitesi olduğu için sosyal imkânlarda buna bağlı olarak daha kısıtlı imkânlar oluyor bu yüzden çok yeterli değildi” “B.E.Ö.3 Sosyal ve kültürel faaliyetler açısından şanslı olduğumuzu söyleyebilirim.”* Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitenin ve şehrin yapısı, kültürel faaliyetleri doğrudan etkilediği söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenleri büyük bir çoğunluğu yeterince bilimsel kongre, sempozyum ve seminerin yapılmadığı konusunda görüş bildirmişlerdir. Bu faaliyetlerin daha fazla olması gerektiğini ve bunun önemli bir eksik olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. *“B.E.Ö.4 Sporla ilgili bilimsel kongre olduğunu hatırlamıyorum”* ifade ederek bu konudaki görüşünü belirtmiştir. Okuldaki kültürel, bilimsel, sanatsal faaliyetlerin olması okulun eğitimini doğrudan etkilediğini

düşünürsek bu faaliyetlerin eksikliği öğretmen yetiştirmede kaliteyi düşüreceği söylenebilir. Yıldız ve Tüfekçioğlu bilimsel, kültürel ve sportif etkinliklerin artırılması gerektiğini savunmuştur (152).

Beden eğitimi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu güvenliğin yeterli fakat sağlıkla ilgili birim veya tedbirlerin olmadığını ifade etmişlerdir. Spor eğitimi verilen bu bölümlerde sportif yaralanmaların olabileceği düşünüldüğünde tartışılması gereken önemli bir konu göze çarpmaktadır. *“B.E.Ö.10 Güvenlik yeterliydi fakat ilk yardım ve sağlık konusunda bence bir birim olsa daha iyi olurdu.”*

Öğretmenlerin dikkati çektiği kavramlardan bir tanesi de spor ilgili bilgi ve kaynak bulmada kütüphanelerin yetersiz olduğunu düşünmeleridir. Bunun sebepleri arasında yeterli planlama yapılmadan ve kriterleri belli olmadan açılan bölümlerin, alt yapısı hazır olmadıkları sonucu olduğu söylenebilir. Öğretmen adayları, araştırma yapmak için gerekli imkânları olmadığı için bazı problemler yaşadığı bu sebeple eğitimin verimli geçmediğini söylemek mümkün olabilir. Yıldız ve Tüfekçi her BESYO’ da kütüphanelerin bulunması gerektiği ve bunların zenginleştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir (152).

Beden eğitimi öğretmenleri, genel itibarıyla kantin ve yemekhanelerin yeterli olduğunu lisans döneminde yeni açılmış üniversitelerin bölümlerinde okuyanlar ise kantin ve yemekhanenin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

5.2. Nicel Bulgulara İlişkin Tartışma

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliğini, öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın bu bölümünde elde edilen nicel verilere göre değerlendirilmesi yapılacaktır.

Tablo 4.14’de beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde erkek öğretmenlerin puanlarının (SO=143,38) kadın öğretmenlerin puanlarından (SO=138,67) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim programı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Cinsiyetin öğretim programını değerlendirmede önemli bir

unsur olmadığı bulgular sonucunda ulaşılabilir.

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde kadın öğretmenlerin puanlarının (SO=141,20) erkek öğretmenlerin puanlarından (SO=143,91) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Cinsiyetin öğretim elemanı yeterliliği alt boyutunu değerlendirmede önemli bir unsur olmadığı bulgular sonucunda ulaşılabilir.

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde kadın öğretmenlerin puanlarının (SO=141,20) erkek öğretmenlerin puanlarının (SO=144,52) kadın öğretmenlerin puanlarından (SO=135,94) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim elemanı yeterlilik puanları arasındaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Cinsiyetin öğretim tesis yeterliliği alt boyutunu değerlendirmede önemli bir unsur olmadığı bulgular sonucunda ulaşılabilir.

Tablo 4.15 beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlardan öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Yaşın programı değerlendirmede önemli bir etken olmadığı düşünülebilir.

Tablo 4.15.'de beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlardan öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.16). 10 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 30 yaş ve altı ile 41-45 yaş grupları arasında ($p<0,005$), 30 yaş ve altı ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$), 31-35 yaş ile 41-45 yaş grupları arasında ($p<0,005$), 31-35 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$) ve 36-40 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p<0,005$) kaynaklandığı görülmüştür. Bunun sebebinin beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumların sayılarının geçmişten bu yana açılma hızları dikkate alındığında mezun olduğu

üniversitenin, öğretim elemanını yeterliliği alt boyutunu etkilediği düşünülebilir. Üniversitelerin hızla artması öğretim elemanı niceliğini ve niteliğinde farklılıklar göstermesine neden olabilir. Bu da öğretmenlerin lisans eğitimini değerlendirmesinde etken olduğu söylenebilir.

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur. Bu farkın hangi iki grup arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla Bonferroni düzeltmeli Mann-Whitney U Testi yapılmıştır (Tablo 4.16). 10 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 31-35 yaş ile 46 yaş ve üzeri grupları arasında ($p < 0,005$) kaynaklandığı görülmüştür. Kurumların gerekli kriterleri sağlamadan açılmış olmaları bu farklılığın ana nedeni olarak düşünülebilir. Yıllar içerisinde ihtiyaçlar doğrultusunda tesis ihtiyacının da farklılık gösterebileceği düşünülebilir. Koçak ve arkadaşlarının okullarında stratejik yönetim uygulaması çalışmasında, okulun zayıf yönleri içerisinde tesis ve laboratuvarların var olan ihtiyacı karşılamadığı ve tesislerin bölümlere ait olmadığı sonucunu ortaya koymuşlardır (139). Dohman ve Özmaden beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde öğretmen yetiştirme sorunları çalışmasında öğretmen adayları tesis ve malzeme eksikliği olduğunu belirtmişlerdir (149). Açıkada beden eğitimi ve spor eğitimi vere kurumlarda tesis ve laboratuvar eksikliği olduğunu söylemiştir (141). Yanık beden eğitimi ve spor yüksek okullarının toplam kalite yönetimi bakımından öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından değerlendirdiği araştırmasında bölümlerin, tesis ve malzeme eksikliği yaşadığını tespit etmişlerdir (151). Bölümlerin açılma hızıyla tesisleşmenin paralel gitmediği bu nedenle yıllar içerisinde algının farklı olabileceği varsayılabilir.

Tablo 4.17’de beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p > 0,05$). Bu farklılığın, 1995 ve öncesi ile 2001-2005 yılları grupları arasında ($p < 0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı yıllar içerisinde farklılık göstermiştir. Güllü, Güçlü ve Zorba’nın yaptığı çalışmada, alan dersi oranlarının 1983’te % 64,53, 1998’de % 65,97 2006’da ise %50,63 farklılık gösterdiğini belirtmişlerdir (58). Bu nedenle beden eğitimi öğretmenleri, mezun oldukları yıllara göre öğretmenlik programı

değiştirdiğinden programı farklı algıladıkları düşünülebilir.

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin mezun oldukları yıllara göre farklılığın, 1995 ve öncesi ile 1996-2000 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesi ile 2001-2005 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesi ile 2006 yılı ve sonrası arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Mezuniyet yılına göre programın değişmesi ve bu nedenle ders sayıları, içerikleri ve kredilerinin değişmesi öğretim elemanlarının ders yüklerinin artmasına ve alan dışı derse girme zorunluluğunun doğmasına neden olmuştur. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği dışında antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon gibi bölümlerin açılması öğretim elemanlarının ders yoğunluğunu arttırmasına sebep olabilir. Bu sebepler öğretim elemanının niteliği ve niceliği konusunda problemler yaratmış olabilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mezuniyet yılına göre görüşlerinin farklılık göstermesine neden olabileceği söylenebilir. Literatürde öğretim elemanı niteliğiyle ve sayılarıyla ilgili bulgulara rastlamak mümkündür. Koçak ve arkadaşları yaptıkları SWOT analizinde beden eğitimi ve spor yüksek okullarının zayıf yönleri içerisinde nitelikli öğretim elemanı eksikliği bulgusuna ulaşmıştır (147). Demirhan ve Açıkada Türkiye ve Avrupa ülkelerinde beden eğitimi yetiştiren kurumlar üzerine yaptığı çalışmada Türkiye'deki öğrenci başına düşen öğretim eleman sayısının Avrupa ülkelerine göre düşük olduğunu belirtmişlerdir (148).

Tablo 4.17'de tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin mezun oldukları yıllara göre 1995 ve öncesi ile 1996-2000 yılları arasında ($p<0,0083$), 1995 ve öncesinde mezun olanlar ile 2001-2005 yılları arasında mezun olanlar arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Bu farklılık bölümlerin gerekli tesisleşmeyi ve fiziki donanımları sağlamadan açılması sebebiyle mezuniyet yılına göre tesis yeterlilik boyutunun değişebileceği düşünülebilir. Birçok bölüm tesisleşmeyi bölüm açıldıktan sonra yıllar içerisinde tamamlamıştır. Bu nedenle aynı üniversiteden farklı yıllarda mezun olan öğretmenlerin tesis yeterliliği ile ilgili verdiği cevaplar değişebilir.

Tablo 4.19'da beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin yaşlarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu

farklılığın, 6-10 yıl hizmet yılı ile 16 yıl ve üzeri hizmet yılı olan gruplar arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Hizmet yıllarına göre farklılığın olmasının nedenlerini şu şekilde sayılabilir. 16 yıl ve üzeri öğretmen grubunun mezun olduğu öğretmenlik grubu 6-10 grubu öğretmenlerinin mezun olduğu programa göre daha fazla alan dersi görmesi bu farklılığın olmasına neden olduğu düşünülebilir. Mezun olduğu öğretmenlik programlarının yıllar içerisinde değişiklik göstermesi, milli eğitimdeki beden eğitimi ders programlarının yıllar içerisinde değişiklik göstermesi, 2006'da uygulanan ilköğretim ders programı ve 2010'da uygulanmaya başlanan ortaöğretim beden eğitimi ders programlarının öğretmenlik programı ile paralellik göstermemesi gibi nedenler gösterilebilir. Bu nedenlerle öğretmenlerin hizmet yıllarına göre öğretim programı yeterliliğine bakış açılarında farklılıklar oluşabilir. Bulca ve arkadaşları, öğretmenlik programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirdiği çalışmasında öğretmenlik programı ile M.E.B programlarının paralellik göstermesi gerektiğini vurgulamışlardır (139).

Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin hizmet yıllarına göre bu farklılıkların, 1-5 yıl ile 6-10 yıl, 1-5 yıl ile 16 yıl ve üzeri, 6-10 yıl ile 16 yıl ve üzeri, 11-15 yıl ile 16 yıl ve üzeri arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Bu farklılıklar hizmet yılının, mezuniyet yılı ile doğrudan orantılı olması nedeniyle öğretim elemanı niteliği ve niceliği ile ilgili problemler aynı paralellikte olduğu düşünülmektedir. Mezuniyet yılına göre programın değişmesi ve bu nedenle ders sayıları, içerikleri ve kredilerinin değişmesi öğretim elemanlarının ders yüklerinin artmasına ve alan dışı derse girme zorunluluğunun doğmasına neden olmuştur. Bunun yanında öğretmenlik yılı değiştikçe öğretmenlikte duyulan gereksinimlerin ve ihtiyaçların değişmesi ve tecrübe öğretmenlerin araştırmaya verdikleri cevaplarda farklılık göstermesine neden olabilir.

Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin hizmet yıllarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$). 6 ayrı yapılan ikili karşılaştırma sonucunda bu farklılığın, 6-10 yıl ile 16 yıl ve üzeri arasında ($p<0,0083$) kaynaklandığı görülmüştür. Bu farklılık üniversitelerin yıllar içerisinde tesis donanımlarını daha iyi bir düzeye getirmeleri nedeniyle oluştuğu söylenebilir. Hizmet yılı diğerlerine göre daha fazla olan öğretmen grubunun mezun

olduğu yıllarda yeni kurulduğu için tesis bakımından yetersizlikler gösterdiği düşünülebilir. B.E.Ö.12. “*Tesis konusunda hiç yeterli değildi salon için ilçenin salonunu veya bir ilköğretim okulunun salonunu kullanıyorduk. Çok verimli geçmiyordu. Yüzme havuzu zaten yoktu teorik olarak dersi gördük. Jimnastikte keza aynı şekilde. Bizden çok sonra tesisler yapılmış.*” Bu ifadeden araştırmanın nitel bölümünün nicel bölümünü desteklediği düşünülebilir.

Tablo 4.21.’de beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü yeterlilik alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı, öğretim elemanı ve tesis bakımından istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır. Bunun sebebi olarak eğitimin bu boyutları değerlendirmede etken olmadığı düşünülebilir.

Tablo 4.21’e göre öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre öğretim programı alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretmenlik programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.21’e göre öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre öğretim elemanı yeterliliği alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim elemanı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.21’e göre öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre tesis alt boyutları ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Tesis yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin okullarındaki öğrenci sayılarına göre aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Okuldaki öğrenci sayılarının dağılımı, öğretmen görüşleri açısından program, öğretim elemanı ve tesis boyutlarını etkilemediği sonucuna varılabilir.

Tablo 4.22’e göre okullarındaki beden eğitimi öğretmenin sayılarına göre öğretim programı alt boyutu yeterliliği boyutu ile ilgili aldıkları puanlar verilmiştir. Öğretim programı yeterliliği alt boyutu incelendiğinde öğretmenlerin okullarındaki beden eğitimi öğretmenin sayılarına göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur. Bu farkın 1 kişi ile 4-5 kişi çalışan beden eğitimi öğretmenleri arasında ($MW=1740,000$, $p=0,003$) kaynaklandığı görülmüştür

($p < 0,0083$). Bu fark okuldaki öğretmen sayılarının öğretmen görüşlerini etkilediği düşünülmektedir. Aynı okulda çalışan beden eğitimi öğretmenleri farklı üniversitelerden ve mezuniyet yılına bağlı olarak farklı öğretmenlik programlarından mezun olmuş olabilirler. Bu farklılar öğretmenlerin kendi niteliklerini değerlendirmede etkili olabileceği düşünülebilir. İki farklı üniversiteden aynı yıl mezun olmuş öğretmenler, farklı bilgi, donanım ve niteliğe sahip olduklarını gördüklerinde aldığı lisans eğitimini değerlendirmesini yaptığı düşünülebilir. Okuldaki öğretmen sayılarına göre oluşan farklılığın sebebinin bundan kaynaklandığı düşünülebilir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada 20 beden eğitimi öğretmeni ile yapılan görüşme ve 283 beden eğitimi öğretmenine uygulanan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Ölçeği” sonucunda elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

6.1. Sonuçlar

Beden eğitimi öğretmenleri ile yapılan görüşme sonucunda, öğretmenlerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümleri yeterlilikleri ile görüşleri “öğretim elemanı yeterliliği”, “öğretim programı yeterliliği” ve “spor tesisi ve sosyal imkân yeterliliği” olmak üzere üç kavramda toplanmıştır.

- Öğretim programı yeterliliği temasına ilişkin alt kavramlar “Milli eğitim Bakanlığı şartlarının üniversite eğitimi ile farklılığı (f=12)”, “Öğretmenliğe hazır hissetmeme (f=11)”, “Spor derslerini yetersiz görme (f=11)”, “Mezuniyetten sonra kendini geliştirme ihtiyacı (f=10)”, “Öğretim yöntemlerinin yetersiz alımı (f=8)”, “Genel kültür derslerini gerekliliği (f=18)”, “Teorik dersleri gerekli görme (f=12)” olarak bulunmuştur.
- Öğretim elemanı yeterliliği kavramına ilişkin alt kavramlar; “Alan bilgisinin eksikliği (f=15)”, “Öğretim elemanı azlığı (f=14)”, “İletişim (f=6)”, “Hedefe yönelik sınav (f=5)” sonucu ortaya çıkmıştır.
- Spor tesis ve sosyal imkan yeterliliği kavramına ilişkin alt kavramları; “Spor tesislerinin yetersizliği (f=14)”, “Sosyal ve kültürel faaliyet yeterliliği (f=12)” sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında bir fark yoktur ($p>0,05$).
- Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ancak

öğretmenlerin yaşlarına göre öğretim programı yeterliliği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

- Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları yıllara göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında fark vardır ($p<0,05$).
- Beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında fark vardır ($p<0,05$).
- Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeylerine göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında bir fark yoktur ($p>0,05$).
- Beden eğitimi öğretmenlerinin okullarındaki öğrenci sayılarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında bir fark yoktur ($p>0,05$).
- Beden eğitimi öğretmenlerinin okullarındaki beden eğitimi öğretmeni sayısına göre beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programı yeterliliği, öğretim elemanı yeterliliği ve tesis yeterliliği puanları arasında bir fark yoktur ($p>0,05$).

Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenleri mezun oldukları beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının Milli eğitim bakanlığı okulları şartlarıyla paralellik göstermediğini düşünmektedirler. Öğretmenler, öğretim elemanlarını, sayısal ve nitelik bakımından yetersiz görmektedirler. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin tesis ve sosyal imkânlar açısından problemlerin var olduğu tespit edilmiştir.

6.2. Öneriler

Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir.

1. Spor eğitimi veren kurumların tesis, öğretim elemanı, program bakımından kriterlerinin belirlenmesi ve buna bağlı olarak var olan bölümlerin yeniden düzenlenmesi önerilebilir
2. Öğretim elemanı yeterliliğini nitelik ve nicelik bakımından iyileştirici düzenlemeler yapılması sağlanabilir. Örnek olarak öğretim elemanı alımının artırılması ve öğretim üyesi yeterli olan üniversitelerin öğretim elemanı yetiştirmede daha etkin kullanılması sağlanabilir. Yurt dışı eğitim programları ile desteklenmesi önerilebilir.
3. Öğretim programlarının toplumun, Milli Eğitim Bakanlığının ve çağın gereklerine uygun olarak ihtiyaçların belirlenmesi ve buna göre düzenlenmesi önerilebilir.
4. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde ders çeşitliliğinin artırılması ve seçmeli ders sayısının artırılması önerilebilir.
5. Bölümlerin açılma kriterlerini belirlenirken, fiziki donanım, öğretim elemanları ve sosyal-kültürel faaliyetler açısından çağın şartlarına göre düzenlenmesi sağlanabilir.
6. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programının eksiklerinin tespit edilerek Milli eğitim programına uygun hale getirilmesi bakımından araştırmacılara ve program geliştirme uzmanlarına ışık tutacağı düşünülmektedir.
7. Çalışma daha genişletilerek üniversiteler arasındaki öğretim elemanı, tesis ve sosyal imkân farklılığın daha net bir şekilde tespit edilmesi sağlanabilir.

7. KAYNAKLAR

1. Dönmezer, M. (2004). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi* (5. bs.). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
2. Aracı, H. (2000). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
3. Yenal, T.H., Çamlıyer, H., Saracaloğlu, S.A. (1999). İlköğretim İkinci devre Çocuklarında Beden Eğitimi Ve Spor Etkinliklerinin Motor Beceri Ve Yetenekler Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3).
4. Devlet planlama Teşkilatı, VIII Yıllık Kalkınma Planı. Erişim 04 Mart 2013. <http://ekutup.dpt.gov.tr/>
5. Bilge, N. (1989). *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
6. Kuru, E. (2000). *Beden Eğitimi ve Sporda Program Geliştirme*. Ankara: Aksam Sanat Okulu Matbaası.
7. Karakus, E. (2005). Resmi Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Derslerinin Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğrencilerin ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
8. Şahin, A. E. (2004). Öğretmen Yeterliliklerinin Belirlenmesi. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, (58).
9. Türk Dil Kurumu. Erişim Tarihi:15.Mayıs 2013 <http://www.tdk.gov.tr/>
10. Tarcan, S. S. (1932), *Beden Terbiyesi*, istanbul.
11. Seaton, D.C., Clayton, I. A., Leibe, H. C. Messersmith, L. (1965). *Education Handbook*. New Jersey: Prentice- Hall.
12. Wuest, A. D., Bucher, A. C.’den Aktaran, Heper, E. Sertkaya, Ö., Koca, C., Ertan, H., Kale, M., Terekli, S., Karabudak, S., Demirhan, G. (2012). *Spor Bilimlerine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
13. Yamaner, F. (2002). *Beden Eğitimi ve Spora Giriş*. Zonguldak: Emek Matbaacılık ve Reklamcılık.
14. Özmen, Ö. (1999). *Çagdas Sporda Egitim Üçgeni*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
15. Topkaya, İ. (2004). *Oyun Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

16. Çiçek, S. (1998). Evaluation Of Physical Education Teacher Education Program At Middle East Technical University. Unpublished Doctoral Dissertation, Middle East Technical University.
17. M.E.B. (Milli Eğitim Bakanlığı) (1997), *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders içi ve Ders Dışı Çalışma Rehberi*, Ankara
18. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (1973). *İlkokullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
19. Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
20. Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
21. Günışık, E. (1973). *Temel Eğitim Kavramlarının Açıklanması*. Ankara: Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
22. Lumpkin, A. (1990). *Physical Education and Sport. A Contemporary Introduction*. St: Louis: Times Mirror/Mosby College Publishing.
23. Milli Eğitim Bakanlığı 9-12 Ortaöğretim Beden Eğitimi ders Öğretim Programı.
24. Doğu, G., Aşcı, H., Yaman, H., Kirazcı, S., Özbey, S., Mirzeoğlu, D., Çelebi, M., Mirzeoğlu, N., Bağırman, T. (2003). *Spor Bilimlerine Giriş*, Ankara: Bağırman Yayınevi.
25. Tunç, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş Ders Notları*. Nigde: Nigde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu.
26. Tamer, K. (1987) *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:101,Eskişehir.
27. Erkan, N. , (1996) *Yaşam Boyu Spor*, İstanbul: Boyut Yayıncılık.
28. Karakus, E. (2005). Resmi Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Derslerinin Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğrencilerin ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
29. Demirhan G. (1998). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Felsefi Görüşleri. *Spor Bilimler Dergisi*, (9), 38–62.

30. Friedman E. D.(1983). The pupils İmage of the Phsical Education Teacher and Suggestions For Changing Attitudes in Teacher Training. *International Journal of Phsical Education*, 20 (2),15-18.
31. Demirhan,G., Açıkada, C. (1997). Türkiye ve Avrupa lkelerinde Beden Eğitimi ğretmeni Yetiştiren Bazı Yükseköğretim Kurumlarının ğrenci, ğretim Elemanı ve Dersler Boyutuyla Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 4-25.
32. Laminack LL, Long B.M. (1985). What makes a teacher effective: Inside from preservice teachers. *Clearing House*, 58, 268.
33. Türk Dil Kurumu. Erişim Tarihi:15.Mayıs 2013 <http://www.tdk.gov.tr/>
34. şahin, A. E. (2004). Öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi. *Bilim ve Akılın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 58
35. Milli Eğitim Bakanlığı. (2008). Öğretmen Yeterlilikleri. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
36. Ergün, M. Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Ders notu, Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.egitim.aku.edu.tr/plan.htm>.
37. Kutluca,T., Birgin, O., Çatlıoğlu, H. (2007). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Dersi Uygulama Etkinliklerinin ğretmen Adaylarına Sağladığı Faydalar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 89-110.
38. Demirci, A. (2008). *İlköğretimde Beden Eğitimi Etkinlikleri 1-2-3. Sınıflar Yeni ğretim Programı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
39. Fidan N, Erden M. (1994). *Eğitime Giriş*. 5. Baskı, Ankara: Meteksan Matbaacılık.
40. Akdağ, B. (2005). İsveç’te ğretmen Yetiştirme. *Bilim Eğitim Toplum Dergisi*, 3 (12), 58–69.
41. Metin, M. (1993). Eğitim Fakültelerinde ğretmen Yetiştirme Modeli zerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
42. zkan, H. (1999). Türkiye’de Beden Eğitimi ğretmeni Yetiştirmek İçin Bir Model, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

43. Güven, Ö. (1999). *Selim Sırrı Tarcan, Yasamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları, (2), 609-610.
44. Unat, R. F. (1964). *Türkiye’de Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
45. Özkan, H. (1991). *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Sisteminin Pedagojik Temelleri*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
46. Akyüz, Yahya. (1985). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını
47. Bilge, N. (1988). *Beden Eğitimi Etkinliklerinde Karşılaşılan Başlıca Sorunlar Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 70–82.
48. Abalı, A. (1974). *Cumhuriyetimizin 50. Yılında Gençlik ve Spor*. Ankara: G.S.B. Yayınları.
49. Arun, A. C. (1990). Türkiye’de Cumhuriyet Devrinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Çalışmaları ve Aşamaları. *Spor Bilim Dergisi*, (1), 9–13.
50. Ayas, N. (1948). *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi: Kuruluşlar, Tarihçeler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
51. Özalp, R., Aydoğan, A. (1977). *Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
52. Altunya, N. (1986). Türkiye’de Beden Eğitiminin İlk Kadını, *Abc Aylık Eğitim Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 Mayıs, 30–32.
53. Karaküçük, S. (1989). *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.
54. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (1968). *Öğretmen Okulları Yıllığı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
55. Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). T.C. Resmi Gazete, 14574, 24 Haziran 1973.
56. Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu. Erişim 07 Haziran 2013. <http://portal.firat.edu.tr/WebPortal/?BirimID=162>

57. Özel Yetenek Sınav Sonuçlarına Göre Öğrenci Alan Yüksek Öğretim Programları Tablo 5. Erişim: 07 Haziran 2013, <http://www.osym.gov.tr/dosya/1-57877/h/tablo-5.pdf>.
58. Güllü, M., Güçlü, M., Zorba, E. (2007). 1926-2007 Yılları Arası Çeşitli Kurumların Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Öğretim Programlarının İncelenmesi, 5.Ulusal Beden Eğitimi Öğretmenliği Kongresi, Adana.
59. Mirzeoğlu, D. (2003). *Spor Bilimlerinin Eğitimsel (Pedagojik) Temelleri. Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırğan Yayımevi.
60. Muratlı, S. (2001). Türkiye’de Spor Öğretmenliği ve Spor Öğretmeni Yetiştirme. II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. 21-23 Aralık - Bursa.
61. Açıkada, C. (1997). Türkiye’de Spor Eğitimi Veren Kurumların Yeniden Yapılanması ve Hakemli Çalışmaların Gelişimi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (1), 17-42.
62. TC Mili Eğitim Bakanlığı. (1979). Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitim Bölümü Öğretim Programları. *TC Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*, 42 (2022).
63. Kavak, Y., Aydın, A., Altun, S. A. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: YÖK Yayını.
64. YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu), (2006). Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama. Ankara: Yüksek Öğretim Kurumu.
65. İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Ders İçerikleri. Erişim: 07 Haziran 2013. <http://iys.inonu.edu.tr/webpanel/dosyalar/25/file/%C3%96%C4%9ERETMENL%C4%B0K-DERSLER%C4%B0N%20%C4%BOCER%C4%B0KLER%C4%B0.pdf>.
66. İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.besyo.ibu.edu.tr/index.php/tr/akademik-kadro>
67. Adnan Menderes Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.akademik.adu.edu.tr/yo/besyo/default.asp?idx=323033>

68. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.aku.edu.tr/web/Sayfa.aspx?ID=57JQM25NDAU18832AQ101>
69. Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.ahievrans.edu.tr/index.php/2011-08-28-14-26-00/akademik-kadro>
70. Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.akdeniz.edu.tr/personel>
71. Amasya Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.amasya.edu.tr/akademik/fakulteler/egitim-fakultesi/egitim-bolum/egitim-fakultesi/beden-egitimi-ve-spor-ogretmenligi/akademik-kadro.aspx>
72. Anadolu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.anadolu.edu.tr/akademik/birim/ogretimElemanlari/257/4673/1>
73. Ankara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.ankara.edu.tr/>
74. Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.atauni.edu.tr/#sayfa=antrenorluk-egitimi-bolumu>
75. Balıkesir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.balikesir.edu.tr/kadro-1/akademik-personel/>
76. Bartın Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.bartın.edu.tr/akademik.php>
77. Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Bölümü, Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://sbb.baskent.edu.tr/personel.htm>
78. Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.cbu.edu.tr/akadro.asp>
79. Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okul. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.cumhuriyet.edu.tr/fakulte.php?cubid=z8Tg4tTp19Toyemyo5ucx9%20v10uH Z3Nlnppo=>

80. Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.cu.edu.tr/besyo/TR/AkademikPersonel.aspx?Bolum=0>
81. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, http://besyo.comu.edu.tr/kurumsal/akademik_personel.php
82. Dicle Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel <http://www.dicle.edu.tr/bolum/YO/beden/akademik.pdf>
83. Dokuz Eylül Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013. http://web.deu.edu.tr/sbt/index.php?option=com_content&view=article&id=47&Itemid=58
84. Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, http://besyo.dpu.edu.tr/besyoweb/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=5
85. Ege Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.ege.edu.tr/index.php?page=personel>
86. Erciyes Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, http://besyo.erciyes.edu.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=26&Itemid=90
87. Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.erciyes.edu.tr/birim/?git=9>
88. Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://portal.firat.edu.tr/WebPortal/?BirimID=161&Git=VeriOku&SayfaID=1161&/Akademik-Personel.html#>
89. Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Tanıtım. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.gazi.edu.tr/posts/view/title/tanitim-2773>
90. Gaziantep Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, http://www.gantep.edu.tr/ab/akademik.php?bolum=900&bolum_id=20255781

91. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.gop.edu.tr/birimAkaKadro.aspx?dilId=1&birimlerId=14&menuKod=a>
92. Gedik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Akademik kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.gedik.edu.tr/index.php?sayfa=birimler&icsayfa=birimicerik&tur=akademik-birimler&kategori=fakulteler&kategori1=spor-bilimleri-fakultesi&kategori2=akademik-kadro&icerik=akademik-kadro>
93. Giresun Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besb.giresun.edu.tr/>
94. Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.gumushane.edu.tr/sayfa/akademik-personel>
95. Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okul, Öğretim Üyeleri/Görevlileri. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.sbt.hacettepe.edu.tr/index.php?pid=1764&lang=tr>
96. Haliç Üniversitesi, Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.halic.edu.tr/besyo/rekreasyon.kadro>
97. Harran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.harran.edu.tr/>
98. Hitit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.besyo.hitit.edu.tr/akademik.asp>
99. İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013. <http://iys.inonu.edu.tr/index.php?web=besyo&mw=890&dil=tr>
100. İstanbul Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okul, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, http://besyo.istanbul.edu.tr/leafs.php?leafs_id=84
101. Kafkas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okul, Genel Bilgiler. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.kafkas.edu.tr/sabesyo/genel.php>
102. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.ksu.edu.tr/personel.asp>
103. Karabük Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.karabuk.edu.tr/index.php?pid=31>

104. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.besyo.ktu.edu.tr/akademikkadro.html>
105. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.kmu.edu.tr/anamenu.aspx?ayrinti=4>
106. Kastamonu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/akademik-kadro-tr/2012-07-13-12-11-26>
107. Kırıkkale Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.kku.edu.tr/akademikper.php>
108. Kocaeli Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.kocaeli.edu.tr/akademik.htm>
109. Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.marmara.edu.tr/akademik/akademik-kadro/>
110. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.mehmetakif.edu.tr/index.php>
111. Mersin Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.mersin.edu.tr/akademikf/beden-egitimi-ve-spor-yuksekokulu/ogretim-elemanlari>
112. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.mu.edu.tr/tr/personel/akademik>
113. Mustafa Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel Listesi. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.mku.edu.tr/main.php?page=academic&location=besyo>
114. Niğde Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.nigde.edu.tr/bedenvespor/akademik.php>
115. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://besyo.omu.edu.tr/akademik-personel2/133/>

116. Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.pau.edu.tr/sbtyo/tr/sayfa/akademik-personel-15>
117. Sakarya Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.besyo.sakarya.edu.tr/tr/p/6/akademik>
118. Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.besyo.selcuk.edu.tr/beo/beo.html>
119. Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Bölümü, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://saglik.sdu.edu.tr/sporbilimleri/tr/akademik-kadro>
120. Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://kbesyo.trakya.edu.tr/pages/akademik-kadro#.UCYs2edhjol>
121. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://egitim.uludag.edu.tr/index.php/TR/Beden+E%C4%9Fitimi+ve+Spor+%C3%96%C4%9Fretmenli%C4%9Fi+B%C3%B6l%C3%BCm%C3%BC/menu/Akademik+Personel>
122. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.yyu.edu.tr/akademikbirimler/index.php?bolumid=16&islem=akademikpersonel>
123. Bülent Ecevit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://web.beun.edu.tr/besyo/akademik-personel/>
124. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Öğretim Elemanları ve Personel. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://web.manas.kg/index.php/tr/akademik-staff-beden>
125. Girne Amerikan Üniversitesi, Akademik Personel, Spor ve Rekreasyon Yüksek Okulu. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://www.gau.edu.tr/tr/959/akademik-personel>
126. Yakın Doğu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Akademik Kadro. Erişim: 22 Haziran 2013, <http://neu.edu.tr/node/399>

127. TC Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi. Erişim: 07 Haziran 2013, <http://www.osym.gov.tr/belge/1-128/sureli-yayinlar.html>.
128. Johnson, BurkeAndChristensen, Larry B. (2007). EducationalResearch: Quantitative, Qualitativeand Mixed Approaches. Sage Publications. Erişim: 15.05.2013 <http://www.southalabama.edu/coe/bset/johnson/lectures/lec2.pdf>
129. Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (Sekizinci Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
130. Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
131. Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik (2011).
132. Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (Dördüncü Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
133. Yılmaz ve Çelik (2009), *Lisrel ile Yapısal Eşitlik Modellemesi-I*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
134. Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
135. Alpar, R. (2001). *Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
136. Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., Güven, B., Kangalgil, M., Hünük, D., Koca, Canan., Açıkada, Caner. (2008). Beden Eğitimi Öğretim Programları ve Programların Yürütülmesine İlişkin Paydaş Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19 (3), 157-180.
137. Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., Kılıçgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (4), 139-147.
138. Çiçek, Ş., Bizati, Ö. (2001). Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Karşılaştıkları Problemler. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (4), 3-17.
139. Bulca Y., Saçlı, F., Kangalgil, M., Demirhan, G. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretmen Yetiştirme Programına İlişkin Görüşleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37 (165).
140. Harmandar, D. (2008). Avrupa Birliğine Üye Ülkelerden İngiltere, Yunanistan ve Bulgaristan İle Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

- Yetiştirmede Programlarının Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
141. Açıkkada, C. (1992). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirmede Müfredat Programı Sorunları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (3), 3-13.
142. Arslan, M. M., Eraslan, L. (2007). Öğretmenlik Mesleğine Girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Yönteminin Değerlendirilmesi, Ulusal Genç Bilim Adamları Sempozyumu, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
143. Gündoğdu, C., Çoban, B. Ağırbaş, Ö. (2010). Formasyon Derslerinin Yeterliğine İlişkin Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmen Adayı Ve Öğretmenlerinin Görüşleri. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12-(2).
144. Gündüz N, Sunay H, Dalkıran O, Gökyürek B. (2004). Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Etkinliğine İlişkin Görüşleri. The 8th International Sports Science Congress: 17-20 Kasım 2004 – Antalya.
145. Şirin, E. F., Cesur, K. (2008). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Alan Bilgisi Ve Öğretmenlik Meslek Dersleri İle Öğretmenlik Uygulaması Dersi Başarıları Arasındaki İlişki. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 10 (1), 1-10.
146. Eroğlu, B. (2011). Öğretmenlik Uygulamasının Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlikleri ve Mesleğe Yönelik Tutumları Üzerine Etkileri. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
147. Koçak, F., Tuncel, S. D., Tuncel, F. (2011). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Stratejik Yönetim Uygulaması (Swot Analizi). *Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2).
148. Demirhan, G. Açıkkada, C. (1997). Türkiye ve Avrupa Ülkelerinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Bazı Yükseköğretim Kurumlarının Öğrenci, Öğretim Elemanı ve Dersler Boyutuyla Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 4-25.
149. Dohman, Z., Özmaden, M. (2010). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde Öğretmen Yetiştirme Sorunları. *Atatürk Journal of Physical Education and Sport Science*. 3-17.

150. Can, S., Can, Ş., Durukan, E. (2010). Cumhuriyetten Günümüze Öğretmen Ve Öğretmenin Yetiştirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 61-70.
151. Yanık, M. (2007). Beden Eğitim, Ve Spor Yüksekokullarının Toplam Kalite Yönetimi Bakımından Öğretim Elemanı Ve Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
152. Yıldız, S. M., Tüfekçioğlu, E. (2008). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Eğitim Destekleri, Kariyer Gelişim Olanakları Ve Eğitim Sonrasında İstihdam Durumunun Öğretim Elemanları Ve Öğrencilerin Görüşlerine Göre Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2 (2).

8.EKLER

EK-1. Nitel Görüşme Formu

Cinsiyet:

Yaş:

Medeni Durumu:

Mezuniyet yılı :

Eğitim Durumu:

Okuldaki öğrenci sayısı :

Okuldaki beden eğitimi öğretmeni sayısı :

Mezun olduğu üniversite:

1. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuduğunuz yıllarda uygulamalı derslerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
2. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuduğunuz yıllarda beden eğitimi ve spor dersleri ve teorik derslerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
3. Genel kültür dersleri verimliliği veya gerekliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
4. Öğretmenlik formasyon derslerinin verimli geçtiğini düşünüyor musunuz?
5. Okuduğunuz dönemdeki ders programının sizce avantajları ve dezavantajları nelerdir? Programa getirebileceğiniz öneriler nelerdir?
6. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programı, öğretmenlik hayatınızdaki ihtiyaçlarınızı karşılayabiliyor mu?
7. Okuduğunuz dönemdeki öğretim elemanlarının yeterliliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?.
8. Uygulamalı, teorik ve eğitim formasyonu derslerine giren öğretim elemanlarını genel bir değerlendirme yaparsanız olumlu ya da olumsuz farklılıkları söyleyebilir misiniz?

9. Öğretim elemanları dersi işlerken doğru öğretim yöntem ve tekniklerini kullanıyorlar mıydı?
10. Okuduğunuz dönemde öğretim elemanlarının ölçme değerlendirme konusundaki düşünceleri, tavırlarını nasıl buluyordunuz?
11. Dersinize girmiş olan öğretim elemanları zihninizde canlandırdığınız öğretim elemanı profiline uyuyor muydu?
12. Okul idaresi ve öğretim elemanlarından yeterince rehberlik, danışma ve destek aldınız mı?
13. Beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okurken spor tesislerinin yeterli olduğunu düşünüyor muydunuz?
14. Dersler dışında bu tesisleri kendi sportif ve sosyal etkinlikleriniz için yeterince kullanabildiğinizi düşünüyor musunuz?
15. Okuldaki dersliklerin fiziki donanımını yeterli buluyor muydunuz?
16. Okuldaki yeterli güvenlik önlemleri var mıydı?
17. Kütüphane ve bilgisayar sınıfı, kantin, kafeterya, yemekhane gibi olanakları yeterlimiydi?
18. Sportif, sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetler yeterince düzenleniyor muydu?

EK-2. 45 Maddelik Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Yeterlilik Ölçek Taslağı

Değerli Beden Eğitimi Öğretmeni Arkadaşım,

Bu ölçek formu “**Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri**” adlı yüksek lisans tezi için uygulanmaktadır. Ölçek formunda bulunan ifadeleri cevaplarken üniversitede okuduğunuz dönemdeki şartları ve yaşadığınız deneyimleri düşünerek cevap vermeniz gerekmektedir. Ölçek formuna vereceğiniz samimi ve doğru cevaplar ölçeğin güvenilirliğini etkilemektedir. Yapacağınız katkınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Sinan UĞRAŞ

İnönü Ün. Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Yaş:

3. Medeni Durum:

2. Cinsiyet:

4. Mezuniyet Yılı:

No	İFADELER	TAMAMEN KATILMIYORUM	KATILMIYORUM M	KARARSIZIM	KATILYORUM	TAMAMEN KATILYORUM
1	Spor derslerini (jimnastik, ritim eğitimi ve dans, yüzme voleybol vb.) yürüten öğretim elemanlarının alan bilgisi, kaliteli bir eğitim için yeterliydi.	1	2	3	4	5
2	Öğretmenlik meslek bilgisi (pedagojik formasyon) derslerini yürüten öğretim elemanlarının alan bilgisi kaliteli bir eğitim için yeterliydi.	1	2	3	4	5
3	Bölümün bina ve derslikleri, nitelikli bir eğitim için uygundu.	1	2	3	4	5
4	Derslikler araç, gereç ve donanım (projeksiyon, Bilgisayar) açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5
5	Üniversitedeki kütüphanelerde beden eğitimi ve spor ile ilgili kitap ve dokümanlar yeterli değildi.	1	2	3	4	5
6	Spor derslerine giren öğretim elemanları, alanları üzerine kendilerini geliştiriyorlardı.	1	2	3	4	5
7	Derslikler aydınlatma ve ısınma yönünden yeterliydi.	1	2	3	4	5
8	Kantin, kafeterya ve yemekhaneler nitelikli hizmet verirdi.	1	2	3	4	5

9	Öğretim elemanlarının sayısı ve akademik unvanları (Prof.,Doç.,Yrd.Doç,Öğr. Gör.) kaliteli bir eğitim için yeterliydi.	1	2	3	4	5
10	Öğretim elemanları demokratik tutum ve davranışlara sahipti.	1	2	3	4	5
11	Öğretim elemanları, mezuniyet sonrası yaşantılar için yeterli yönlendirme ve rehberlik yaptılar.	1	2	3	4	5
12	Öğretmenlik yaşantımın başlarında okul takımlarını çalıştırırken branşa özgü becerileri öğretmede zorluklar yaşadım.	1	2	3	4	5
13	Öğretmenlik yaşantımın başlarında oyun kuralları ve hakemlik bilgim yetersizdi.	1	2	3	4	5
14	Üniversite güvenlik açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5
15	Bölümün bina ve derslikleri temizlik açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5
16	Beden eğitimi ve spor ile ilgili teorik derslerin içeriğinde gereksiz ve fazla bilgi vardı.	1	2	3	4	5
17	Beden eğitimi ve spor ile ilgili teorik derslerin bazıları öğretmenlik yaşantısı için gerekli değildi.	1	2	3	4	5
18	Genel kültür dersleri, (İngilizce, Türkçe, inkılâp, bilgisayar. vb.) gereksiz ve zaman kaybıydı.	1	2	3	4	5
19	Öğrenciler, öğretim elemanları ile kolay iletişime geçebiliyorlardı.	1	2	3	4	5
20	Öğretim elemanları doğru öğretim yöntem ve tekniklerini derslerde uyguladıklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
21	Eğitim ve öğretimin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için her türlü spor tesisine (yüzme havuzu, spor salonu, jimnastik salonu, atletizm pisti, vb.) sahipti.	1	2	3	4	5
22	Bilimsel kongre, seminer ve paneller yeterince yapıldı.	1	2	3	4	5
23	Genel kültür dersleri ders saati ve ders içeriğinin daha fazla olması gerekirdi.	1	2	3	4	5
24	Lisans döneminde spor dersleri(basketbol, voleybol, futbol vb) daha fazla sayıda ve kredide olsaydı daha iyi olurdu.	1	2	3	4	5
25	Öğretim elemanları, öğrencileri Türkiye şartlarına göre(kalabalık sınıf, çevre şartları,	1	2	3	4	5

	araç ve gereç, tesis durumları) hazırladılar.					
26	Bölüm kaliteli bir eğitim için yeterli kapalı spor alanlarına (spor salonu, kapalı yüzme havuzu, jimnastik salonu, fitness) sahipti.	1	2	3	4	5
27	Sosyal faaliyetler (şenlikler, konser, sergi, gezi, parti, sanatsal faaliyetler vb.) yeterliydi.	1	2	3	4	5
28	Spor derslerini yürüten öğretim elemanları, ölçme ve değerlendirme konusunda adil ve objektiflerdi.	1	2	3	4	5
29	Spor derslerini yürüten öğretim elemanları, öğrencilere eşit mesafedeydiler.	1	2	3	4	5
30	Bölüm kaliteli bir eğitim için yeterli açık spor alanlarına(yüzme havuzu, tenis kortları, atletizm sahası) sahipti.	1	2	3	4	5
31	Spor tesislerinde soyunma odaları, duşlar, dolaplar yeterliydi.	1	2	3	4	5
32	Üniversitelerde verilen eğitimle öğretmenlik yaşantısı arasında büyük fark vardır.	1	2	3	4	5
33	Spor derslerini yürüten öğretim elemanlarının, entelektüel bilgi birikimleri yüksekti.	1	2	3	4	5
33	Derslerde kullanılan spor malzemelerin sayısı ve kalitesi yeterliydi.	1	2	3	4	5
35	Öğrenciler, dersler dışında spor tesislerini rahatlıkla kullanabiliyorlardı.	1	2	3	4	5
36	Öğrenci toplulukları ve kulüplerinin faaliyetleri yeterliydi.	1	2	3	4	5
37	Lisans döneminde, milli eğitim bakanlığına bağlı okulların imkân ve şartlarına göre bir eğitim verilmemesi nedeniyle zorluklar yaşadım.	1	2	3	4	5
38	Lisans döneminde, okullarda tutulması gereken resmi evrak, dosya ve defterlerle ilgili bilgi verilmedi.	1	2	3	4	5
39	Üniversiteye ve tesislere ulaşımın zorluğu nedeniyle eğitimde aksaklıklar ve zorluklar yaşadım.	1	2	3	4	5
40	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölüm başkanlığı ve okul yönetimi, sorunları çözmede adil ve güvenilirlikti.	1	2	3	4	5
41	Spor tesisleri, aydınlatma ve ısınma konularında yeterliydi.	1	2	3	4	5

42	Lisans dönemindeki okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması (staj) dersleri verimli geçmedi.	1	2	3	4	5
43	Öğretmenlik yaşantımın başlarında, lisans dönemindeki eğitimin eksikleri nedeniyle zorluklar yaşadım	1	2	3	4	5
44	Haftalık ders programları yapılırken öğrencilerin istek ve düşünceleri göz önünde tutulurdu.	1	2	3	4	5
45	Üniversitenin toplantı ve seminer salonları yeterliydi.	1	2	3	4	5

EK-3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümleri Yeterlilik Ölçeği

Değerli Beden Eğitimi Öğretmeni Arkadaşım,

Bu ölçek formu “**Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri**” adlı yüksek lisans tezi için uygulanmaktadır. Ölçek formunda bulunan ifadeleri cevaplarırken üniversitede okuduğunuz dönemdeki şartları ve yaşadığınız deneyimleri düşünerek cevap vermeniz gerekmektedir. Ölçek formuna vereceğiniz samimi ve doğru cevaplar ölçeğin güvenilirliğini etkilemektedir. Yapacağınız katkınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Sinan UĞRAŞ

İnönü Üniv. Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

- 1- **Cinsiyetiniz?** () Bay () Bayan
- 2- **Yaşınız?**.....
- 3- **Mezuniyet yılınız?**.....
- 4- **Hizmet yılınız?**.....
- 5- **Eğitim durumunuz?** () Lisans () Lisansüstü
- 6- **Çalıştığınız okuldaki öğrenci sayısı nedir?**
() 750 öğrenci ve altı () 751-1250 öğrenci () 1251-2250 öğrenci () 2251 öğrenci ve üzeri
- 7- **Okulunuzdaki beden eğitimi öğretmeni sayısı kaçtır?**
() 1 kişi () 2-3 kişi () 4-5 kişi () 6 kişi ve üzeri

No	İFADELER	TAMAMEN	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILYORUM	TAMAMEN	KATILYORUM
		KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILYORUM	TAMAMEN	KATILYORUM	
1	Spor derslerini (jimnastik, ritim eğitimi ve dans, yüzme voleybol vb.) yürüten öğretim elemanlarının alan bilgisi, kaliteli bir eğitim için yeterliydi.	1	2	3	4	5		
2	Derslikler araç, gereç ve donanım (projeksiyon, Bilgisayar) açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5		
3	Spor derslerine giren öğretim elemanları, alanları üzerine kendilerini geliştiriyorlardı.	1	2	3	4	5		
4	Derslikler aydınlatma ve ısıtma yönünden yeterliydi.	1	2	3	4	5		
5	Kantin, kafeterya ve yemekhaneler nitelikli hizmet verirdi.	1	2	3	4	5		

6	Öğretim elemanlarının sayısı ve akademik unvanları (prof.,doç.,yrd.doç,öğr. Gör.) kaliteli bir eğitim için yeterliydi.	1	2	3	4	5
7	Öğretim elemanları demokratik tutum ve davranışlara sahiplerdi.	1	2	3	4	5
8	Öğretim elemanları, mezuniyet sonrası yaşantılar için yeterli yönlendirme ve rehberlik yaptılar.	1	2	3	4	5
9	Öğretmenlik yaşantımın başlarında okul takımlarını çalıştırırken branşa özgü becerileri öğretmede zorluklar yaşadım.	1	2	3	4	5
10	Öğretmenlik yaşantımın başlarında oyun kuralları ve hakemlik bilgim yetersizdi.	1	2	3	4	5
11	Üniversite güvenlik açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5
12	Bölümün bina ve derslikleri temizlik açısından yeterliydi.	1	2	3	4	5
13	Beden eğitimi ve spor ile ilgili teorik derslerin içeriğinde gereksiz ve fazla bilgi vardı.	1	2	3	4	5
14	Öğretim elemanları doğru öğretim yöntem ve tekniklerini derslerde uyguladıklarını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
15	Öğretim elemanları, öğrencileri Türkiye şartlarına göre(kalabalık sınıf, çevre şartları, araç ve gereç, tesis durumları) hazırladılar.	1	2	3	4	5
16	Spor derslerini yürüten öğretim elemanları, ölçme ve değerlendirme konusunda adil ve objektiflerdi.	1	2	3	4	5
17	Spor derslerini yürüten öğretim elemanlarının, entelektüel bilgi birikimleri yüksekti.	1	2	3	4	5
18	Lisans döneminde, milli eğitim bakanlığına bağlı okulların imkân ve şartlarına göre bir eğitim verilmemesi nedeniyle zorluklar yaşadım.	1	2	3	4	5
19	Spor tesisleri, aydınlatma ve ısınma konularında yeterliydi.	1	2	3	4	5
20	Haftalık ders programları yapılırken öğrencilerin istek ve düşünceleri göz önünde tutulurdu.	1	2	3	4	5
21	Üniversitenin toplantı ve seminer salonları yeterliydi.	1	2	3	4	5

EK-4.İzin Onay Yazısı

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı :B.08.4.MEM.0.44.07.00-605.99/
Konu : İzin Onayı

12277

27 -03- 2012

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İlgi :26/03/2012 tarihli ve 638-1367 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereğince, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabi Dalı yüksek lisans öğrencisi Sinan UĞRAŞ'ın bilimsel çalışmalarında kullanmak üzere Müdürlüğümüze bağlı İlk ve ortaöğretim okullarındaki Beden Eğitimi öğretmenlerine ar uygulama çalışması için gerekli izinin verildiğine dair onay yazınız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Mehmet BULUT
İl Milli Eğitim Müdürü

EKLER:
EK-1 Onay Yazısı (1 sayfa)

9.ÖZGEÇMİŞ

Soyadı: UĞRAŞ

Adı: Sinan

Doğum Tarihi: 10.10.1978

İletişim Adresi: Çukurdere Mahallesi Koyunoğlu Caddesi Serap Apartmanı
no:13

E-mail adresi: sinanugras@yahoo.com

Lisans: Celal Bayar Üniversitesi BESYO-2000

Yüksek Lisans: İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden
Eğitimi ve spor Anabilim Dalı